

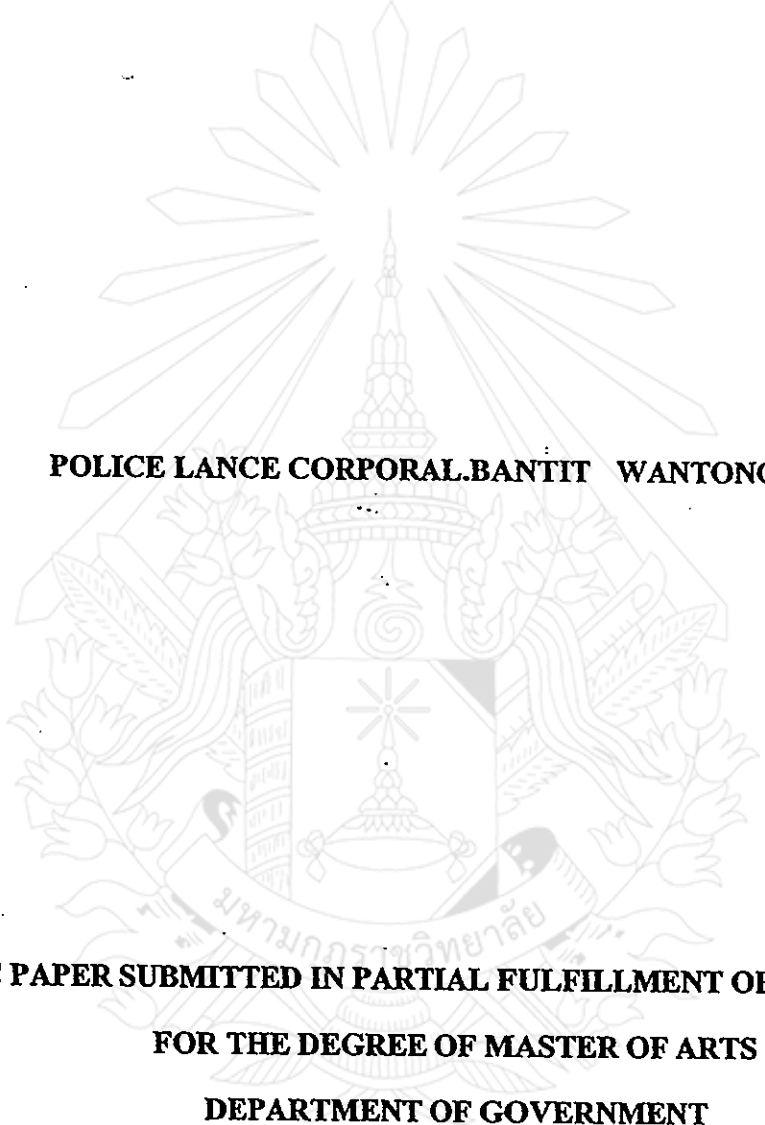
ความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชน
ในอำเภอหาดฉาง จังหวัดเลย

สืบคำวิจารณ์บัณฑิต วรณทองสุข

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตรศาสตราจารย์บัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2556

**OPINION ON FEMALE POLITICIANS OF CITIZENS IN
NADUANG DISTRICT, LOEI PROVINCE**

POLICE LANCE CORPORAL.BANTIT WANTONGSUK

**A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
DEPARTMENT OF GOVERNMENT
GRADUATE SCHOOL
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
B.E. 2556 (2013)**

หัวข้อสารนิพนธ์ : ความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาคัง
จังหวัดเลย

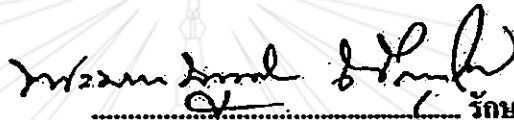
ชื่อนักศึกษา : ดิษดา รวาท บัณฑิต วรรณทองสุข

สาขาวิชา : รัฐศาสตร์การปกครอง

อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร.สุกิจ ชัยมุสิก

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาสกร คอกจันทร์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้รับสารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต

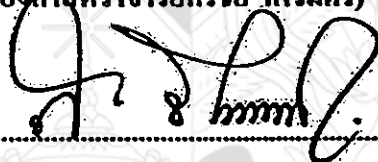
..... รักษาการคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(พระมหาบุญศรี ญาณวฑฺฒโน (มศ. คร.))

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

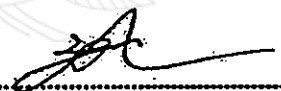
(รองศาสตราจารย์สรชัย ท้าวมิตร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร.สุกิจ ชัยมุสิก)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาสกร คอกจันทร์)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บูรินทร์ ภู่อกุล)

..... กรรมการ

(ดร.ทองแพ ไชยคันท็อก)

ลิขิตที่ของบัณฑิตวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย

Thematic Title : Opinion on Female Politicians of Citizens in Nading District, Loei Province

Student's Name : Police Lance Corporal Bantit Wantongsuk

Department : Government

Advisor : Asst. Prof. (Emeritus) Dr. Sukit Chaimusik

Co-Advisor : Asst. Prof. Dr. Phassakorn Dokchan

Accept by the Graduate School, Mahamakut Buddhist University in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master's Degree.

P.S. Nanavudho
 Acting Dean of Graduate School
 (Phramaha Boonsri Nanavudho (Asst.Prof.Dr.))

Thematic Committee

Sornchai Taomitr
 Chairman
 (Assoc. Prof. Sornchai Taomitr)

S. Chaimusik
 Advisor
 (Asst. Prof. (Emeritus) Dr. Sukit Chaimusik)

Phassakorn Dokchan
 Co-Advisor
 (Asst. Prof. Dr. Phassakorn Dokchan)

B. Poo Sakul
 Member
 (Asst. Prof. Dr. Burin Poo Sakul)

Thongpae Chaitontuak
 Member
 (Dr. Thongpae Chaitontuak)

หัวข้อสารนิพนธ์	: ความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชน ในอำเภอนาดัง จังหวัดเลย
ชื่อนักศึกษา	: อธิปคำรวงโท บัณฑิต วรรณทองสุข
สาขาวิชา	: รัฐศาสตร์การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา	: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกิจ ชัยมุสิก
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาสกร ดอกจันทร์
ปีการศึกษา	: 2556

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาดัง จังหวัดเลย 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาดัง จังหวัดเลยโดยจำแนกตาม เพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน และ3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาดัง จังหวัดเลย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยคือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอนาดัง จังหวัดเลย ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่(Taro Yamane) จำนวน 385 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 394 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบ มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าที่ t - test และค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) F - test หากความแตกต่างจะทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffe s Method)

ผลการวิจัยพบว่า

- 1.ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาดัง จังหวัดเลย โดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านบทบาทของนักการเมืองสตรีด้านความสามารถของนักการเมืองสตรี และด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองสตรี
- 2.ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาดัง จังหวัดเลย มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ในอำเภอนาดัง จังหวัดเลย โดยรวมทั้ง 3 ด้าน แตกต่าง

กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 ส่วนประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาดัว จังหวัดเลย ที่มีเพศและอายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ในอำเภอนาดัว จังหวัดเลยโดยรวมทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาดัว จังหวัดเลย ที่สุดคือ ควรยกระดับสตรีให้เท่าเทียมกับชาย นักการเมืองชายและหญิงมีสิทธิเสมอภาคกัน แลควรส่งเสริม สนับสนุนให้สตรีมีบทบาทมากขึ้น รองลงมาคือ ควรเปิด โอกาส สนับสนุนให้นักการเมืองสตรีที่มีความสามารถเข้าร่วมพัฒนาท้องถิ่นและบริหารประเทศได้ อย่ากีดกันสตรีว่าไม่มีความสามารถ และน้อยที่สุดคือ ต้องสามารถเข้าถึงประชาชนในท้องถิ่นที่ตัวเองอยู่ และรับฟังปัญหาของประชาชนในเขตที่ตัวเองรับผิดชอบ

Thematic Title : **Opinion on Female Politicians of Citizens in Naduang District, Loei Province**

Student's Name : **Police Lance Corporal.BantitWantongsuk**

Department : **Government**

Advisor : **Asst. Prof. (Emeritus) Dr.SukitChaimusik**

Co-Advisor : **Asst. Prof. Dr. PhassakornDokchan**

Academic Year : **B.E. 2556 (2013)**

ABSTRACT

The objectives of the thematic paper were as follow:1) To Study Opinion on Female Politicians of Citizens in Naduang District, Loei Province 2) To compare Opinion on Female Politicians of Citizens in Naduang District, Loei Province. Classified by gender, age and education differ and3) To study the recommendations Opinion on Female Politicians of Citizens in Naduang District, Loei Province The sample used in this study were people who lived in Naduang District, Loei Province The sample size was determined using the formula of Taro Yamane were 385. Samples of 394 people. Equipment used to collect this information include: Questionnaire look like a scale estimate (Rating Scale). Data analysis using the frequency, percentage, average, Standard Deviation ,t - test ,One-way ANOVA, F - test if find a difference to test a pair method of Scheffer (Scheffe s Method)

The results of the research were found as following 1) People who are eligible to vote living in Naduang District, Loei Province. By including three aspects at a high level based on each side by the average sorted from highest to lowest found that on the most average include the role of women politicians, the ability of women politicians and aspect of women's political participation 2. The results were compared People who are eligible to vote living in Naduang District, Loei Province. Different educational levels opinions toward women politicians in Naduang District, Loei Province. Also included 3 differences statistically significant at the .05 level. People who are eligible to vote living in Naduang District, Loei Province. The gender and age difference opinions toward women

politicians in Nduang District, Loei Province Also included 3 components were not different 3. The most suggestion Opinion on Female Politicians of Citizens in Nduang District, Loei Province were women should be elevated to equality with men Politicians men and women equal rights. Then, should be encouraged. Role in supporting women. Was followed, should be an opportunity to support women politicians that have the ability to develop and manage the local country, do not deprive women that is not capable of, and the least, must have access to the local people themselves are and listen to the problems of people in the self-responsibility.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ลงได้ด้วยการสนับสนุนช่วยเหลือและความกรุณาจากหลายฝ่าย ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณสถาบัน องค์กร และบุคคลที่ได้ให้ความช่วยเหลือดังต่อไปนี้ ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย และคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาจนสามารถนำความรู้มาเขียนสารนิพนธ์นี้ได้ และกราบขอแนะนำแนวทางในการศึกษาค้นคว้า

ขอขอบคุณคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ ซึ่งประกอบด้วย พระมหานูญศรี ญาณวฑฺฒโท (ผศ. คร.) และโดยเฉพาอย่างยิ่งขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร.สุกิจ ชัยมุสิก อาจารย์ที่ปรึกษา สารนิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาสกร ดอกจันทร์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ร่วมที่กรุณารับหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ อีกทั้งได้สละเวลาในการชี้แนะแนวทาง ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการวิจัย ขอขอบคุณ ดร.พีพร ธงทอง ผู้ให้คำแนะนำปรึกษา และข้อเสนอแนะจนทำให้สารนิพนธ์เล่มนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาสกร ดอกจันทร์, ดร.สุรพล พรหมกุล, นายวิระพงศ์ คุณประทุม, นางสาวสุลีพรรณ หมูใหญ่ และนางมะลิวัลย์ ชมกล้า ที่ได้อนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

ขอขอบคุณประชาชนในเขตอำเภอนาดัง จังหวัดเลย ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการสอบสารนิพนธ์ครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดีและขอบคุณเพื่อน ๆ นักศึกษารัฐศาสตร์การปกครองรุ่นที่ 6 ทุกท่านที่เป็นกำลังใจ และให้ความช่วยเหลือตลอดมา ที่ให้การสนับสนุนในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณบิดา มารดา ที่เป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือตลอดมา และให้การสนับสนุนในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จนทำให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สืบตำรวจโทบัณฑิต วรรณทองสุข

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญแผนภูมิ	ณ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	2
1.3 สมมติฐานการวิจัย	3
1.4 ขอบเขตการวิจัย	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น	5
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการเมือง	12
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง	25
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับสตรีกับการเมือง	30
2.5 แผนพัฒนาสตรีในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554)	45
2.6 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา	48
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	50

2.8	สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย	54
บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย	55
3.1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	55
3.2	เทคนิควิธีสุ่มตัวอย่าง	56
3.3	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	57
3.4	การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	58
3.5	การเก็บรวบรวมข้อมูล	61
3.6	การวิเคราะห์ข้อมูล	61
3.7	สถิติสถิติที่ใช้ในการวิจัย	62
บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	65
4.1	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	66
4.2	การวิเคราะห์ข้อมูล	66
4.3	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	67
บทที่ 5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	93
5.1	สรุปผลการวิจัย	94
5.2	อภิปรายผลการวิจัย	95
5.3	ข้อเสนอแนะ	103
5.3.1	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	103
5.3.2	ข้อเสนอเพื่อการวิจัย	105
	บรรณานุกรม	106
	ภาคผนวก	110
	ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	111
	ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์	113

ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	115
ภาคผนวก ง แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม	121
ภาคผนวก จ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม และค่าอำนาจจำแนก	126
ประวัติผู้วิจัย	128

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตำบล	55
ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวน และค่าร้อยละ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาดวง จังหวัดเลย โดยรวมทั้ง 3 ด้านจำแนกตามเพศ	66
ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวน และค่าร้อยละ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ อำเภอนาดวง จังหวัดเลย จำแนกตามอายุ	68
ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวน และค่าร้อยละ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาดวง จังหวัดเลย จำแนกตามระดับการศึกษา	68
ตารางที่ 4.4 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาดวง จังหวัดเลย โดยรวมทั้ง 4 ด้าน	69
ตารางที่ 4.5 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาดวง จังหวัดเลย ด้านความสามารถของนักการเมืองสตรี	70
ตารางที่ 4.6 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาดวง จังหวัดเลย ด้านบทบาทของนักการเมืองสตรี	71
ตารางที่ 4.7 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาดวง จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองสตรี	72
ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาดวง จังหวัดเลย โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามเพศ	74

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.9 แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาดวง จังหวัดเลยโดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามเพศ	74
ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาดวง จังหวัดเลย ด้านความสามารถของนักการเมืองสตรี จำแนกตามเพศ	75
ตารางที่ 4.11 แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาดวง จังหวัดเลยด้านความสามารถของนักการเมืองสตรี จำแนกตามเพศ	75
ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาดวง จังหวัดเลย ด้านบทบาทของนักการเมืองสตรี จำแนกตามเพศ	76
ตารางที่ 4.13 แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาดวง จังหวัดเลย ด้านบทบาทของนักการเมืองสตรี จำแนกตามเพศ	76
ตารางที่ 4.14 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการรับรู้ของประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาดวง จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองสตรี จำแนกตามเพศ	77
ตารางที่ 4.15 แสดงการเปรียบเทียบระดับการมีการรับรู้ของประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาดวง จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองสตรี จำแนกตามเพศ	77
ตารางที่ 4.16 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการรับรู้ของประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาดวง จังหวัดเลย โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามอายุ	78
ตารางที่ 4.17 แสดงการเปรียบเทียบระดับการรับรู้ของประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาดวง จังหวัดเลย โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามอายุ	78

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.18 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาดัง จังหวัดเลย ด้านความสามารถของนักการเมืองสตรี จำแนกตามอายุ	79
ตารางที่ 4.19 แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาดัง จังหวัดเลย ด้านความสามารถของนักการเมืองสตรี จำแนกตามอายุ	79
ตารางที่ 4.20 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาดัง จังหวัดเลย ด้านบทบาทของนักการเมืองสตรี จำแนกตามอายุ	80
ตารางที่ 4.21 แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาดัง จังหวัดเลยด้านบทบาทของนักการเมืองสตรี จำแนกตามอายุ	80
ตารางที่ 4.22 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาดัง จังหวัดเลยด้านบทบาทของนักการเมืองสตรี ด้านบทบาทของนักการเมืองสตรีจำแนกอายุของประชาชน ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffe)	81
ตารางที่ 4.23 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการรับรู้ของประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาดัง จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองสตรี จำแนกตามอายุ	82
ตารางที่ 4.24 แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาดัง จังหวัดเลยด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองสตรี จำแนกตามอายุ	82

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.25 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาคู จังหวัดเลย โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา	83
ตารางที่ 4.26 แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาคู จังหวัดเลยโดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา	83
ตารางที่ 4.27 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาคู จังหวัดเลยด้านบทบาทของนักการเมืองสตรี โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา ของประชาชน ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé)	84
ตารางที่ 4.28 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาคู จังหวัดเลย ด้านความสามารถของนักการเมืองสตรี จำแนกตามระดับการศึกษา	85
ตารางที่ 4.29 แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาคู จังหวัดเลยด้านความสามารถของนักการเมืองสตรี จำแนกตามระดับการศึกษา	85
ตารางที่ 4.30 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาคู จังหวัดเลยด้านบทบาทของนักการเมืองสตรี ด้านความสามารถของนักการเมืองสตรี จำแนกตามระดับการศึกษา ของประชาชน ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé)	86
ตารางที่ 4.31 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาคู จังหวัดเลย ด้านบทบาทของนักการเมืองสตรี จำแนกตามระดับการศึกษา	87

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.32 แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาค้าง จังหวัดเลยด้านบทบาทของนักการเมืองสตรี จำแนกตามระดับการศึกษา	87
ตารางที่ 4.33 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการรับรู้ของประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาค้าง จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองสตรี จำแนกตามระดับการศึกษา	88
ตารางที่ 4.34 แสดงการเปรียบเทียบระดับการรับรู้ของประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาค้าง จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองสตรี จำแนกตามระดับการศึกษา	88
ตารางที่ 4.35 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่การรับรู้ของประชาชนในกระบวนการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลฝั่งแดง อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู ด้านการติดตามและประเมินผล จำแนกตามระดับการศึกษาของประชาชน ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé)	89
ตารางที่ 4.36 ข้อเสนอแนะความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาค้าง จังหวัดเลย	90

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่ 2.1 สรุปรอบแนวคิดในการวิจัย

หน้า

57

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แนวคิดในการดำเนินงานด้านสตรีทั้งในประเทศและระหว่างประเทศได้พัฒนามาเป็นลำดับจนถึงปัจจุบัน ซึ่งมีจุดเน้นร่วมกันว่าสตรีเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศ และมีศักยภาพต้องได้รับโอกาสให้เข้าถึงทรัพยากรมีส่วนร่วมในการพัฒนา และได้รับประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกับชาย รวมทั้งส่งเสริมให้มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอเพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก การพัฒนาการรับรู้สิทธิและบทบาทด้านการเมืองการปกครองของสตรีมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่ตามมามากมาย เช่น ความไม่เป็นธรรมในสังคม การล่วงละเมิดทางเพศ การถูกเอารัดเอาเปรียบทางด้านแรงงาน และที่สำคัญที่สุดคือ การเอารัดเอาเปรียบทางด้านการเมืองการปกครอง สิทธิในส่วนที่เป็นของสตรีจะถูกกอบ โขยไปเป็นประโยชน์ส่วนตัว ซึ่งปัญหาดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อไปยังสังคมโดยรวมทำให้เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับประเทศอื่น ๆ จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้สตรีมีการรับรู้สิทธิ และบทบาทด้านการเมืองการปกครองได้คือหรือไม่ก็นั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยที่มาจากตัวสตรีเอง

ปัจจุบันจะเห็นได้ว่าสตรีเริ่มเข้ามามีบทบาททางการเมืองมากขึ้น เช่น การเข้าเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกสภาท้องถิ่น ในหลาย ๆ ตำแหน่งเป็นพลังในการพัฒนาทุกระดับ ตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด และระดับประเทศ ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับที่ 18 พุทธศักราช 2550 มาตรา 30 “บุคคลย่อมเสมอภาคกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

มีการเคลื่อนไหวของกลุ่มสตรีหลาย ๆ กลุ่มและหลายองค์กร ที่เรียกร้องสิทธิเท่าเทียมกันกับบุรุษ มุ่งเน้นถึงความสามารถเสมอบุรุษ สังคมเปิดกว้างให้สตรีและบุรุษได้รับการศึกษาในระดับเท่าเทียมกัน แต่ในสภาพความเป็นจริงพบว่าสตรียังถูกกีดกันการทำงานอยู่หลายอาชีพ โดยเฉพาะทางด้านการเมือง จะเห็นว่าสตรีไม่ค่อยมีบทบาทเด่นชัดมากนัก ตลอดระยะเวลา 70 กว่าปี ของการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีสตรีจำนวนน้อยมากที่เขย่งดำรงตำแหน่งสำคัญทางการเมือง มี

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นสตรี จำนวน 44 คน และสมาชิกวุฒิสภาที่เป็นสตรี จำนวนเพียง 20 คน และในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคือองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศทั้งสิ้น 6,745 แห่ง มีสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็น บุรุษ 116,288 คน ส่วนสตรี 11,603 คน เป็นอัตราส่วนที่น้อยมาก

ดังนั้น การศึกษาถึงประเด็นนักการเมืองสตรี จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจมากขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งเป็นการเปิด โอกาสให้สตรีเข้ามามีบทบาททางการเมืองเพิ่มมากขึ้น นักการเมืองสตรีในเขตอำเภอนาค้าง จังหวัดเลย จะมีจำนวนผู้สมัครที่เป็นสตรีน้อยมาก จะเห็น ได้จากการลงเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นไม่ว่า จะเป็น สมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ผ่านมา ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะ ศึกษาถึงนักการเมืองสตรีในระดับท้องถิ่นของผู้นำสตรีโดยรวมของอำเภอนาค้าง จังหวัดเลยเท่านั้น ซึ่ง การศึกษานี้สอดคล้องกับแนวนโยบายการกระจายอำนาจที่ได้มีการตราเป็นพระราชบัญญัติกำหนดแผน และขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ขึ้น จึงทำให้สตรีในระดับ ท้องถิ่นที่มีความรักในถิ่นฐานของตนเองนั้น ได้พัฒนาความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้นจากแต่ก่อนมากเพื่อ หันมาช่วยสอดส่องดูแลท้องถิ่นของตนเองให้ดียิ่งขึ้น ตลอดจนเพื่อเป็นการสนองตอบการปกครองของ ไทยตามแบบประชาธิปไตยที่ชายหญิงย่อมมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกันด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.2.1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาค้าง จังหวัดเลย
- 1.2.2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาค้าง จังหวัดเลยที่มีเพศ อายุและระดับการศึกษา ต่างกัน
- 1.2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาค้าง จังหวัดเลย

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

- 1.3.1 เพศที่ต่างกัน มีผลต่อความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาค้าง จังหวัดเลย แตกต่างกัน
- 1.3.2 อายุที่ต่างกัน มีผลต่อความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาค้าง จังหวัดเลย แตกต่าง

1.3.3 ระดับการศึกษาที่ต่างกัน มีผลต่อความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาค้าง จังหวัดเลย แตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอนาค้าง จังหวัดเลย จำนวน 4 ตำบลจำนวนรวมทั้งสิ้น 25,562 คน

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ ความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาค้าง จังหวัดเลย 3 ด้าน ไว้ดังนี้

- 1) ด้านความสามารถของนักการเมืองสตรี
- 2) ด้านบทบาทของนักการเมืองสตรี
- 3) ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองสตรี

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ อำเภอนาค้าง จังหวัดเลย

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทำให้ทราบความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาค้าง จังหวัดเลย

1.5.2 ทำให้ทราบผลเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาค้าง จังหวัดเลย

1.5.3 ทำให้ทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรีของประชาชนในอำเภอนาค้างจังหวัดเลย

1.5.4 สามารถนำผลการศึกษามาเป็นข้อมูลให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวางแผน และแนวทางการพัฒนา การกระตุ้นส่งเสริมให้สตรีเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองต่อไป

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกซึ่งความเห็น ข้อคิดเห็น หรือทัศนคติของประชาชนที่มีต่อต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาค้าง จังหวัดเลย

นักการเมืองสตรี หมายถึง สตรีที่เสนอตัวและได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในระดับท้องถิ่นเพื่อเข้าดำรงตำแหน่งทางการเมือง ในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล นายกเทศมนตรี และสมาชิกเทศบาล

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองสตรี หมายถึง การแสดงออกซึ่งความเห็น ข้อคิดเห็น หรือทัศนคติของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาค้าง จังหวัดเลย ที่มีต่อการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1) ด้านความสามารถของนักการเมืองสตรี หมายถึง สตรีที่มีความสามารถและมีคุณวุฒิที่เหมาะสมกับการบริหารงาน มีความคิดริเริ่มในการแก้ไขปัญหาและกำหนดแนวทางการพัฒนา มีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่และให้ความสำคัญต่อประโยชน์โดยรวม มีคุณธรรมจริยธรรม และประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม และเคยดำรงตำแหน่งที่สำคัญ ๆ ในสังคมและมีบทบาทในการพัฒนา ชุมชน โดยรวม

2) ด้านบทบาทของนักการเมืองสตรี หมายถึง สตรีที่มีบทบาทต่อชุมชน และการดำเนินการเพื่อสรรหาคณะเข้าไปทำหน้าที่ปกครองประชาชน และมีอำนาจในการปกครอง กำหนดนโยบายและเป้าหมาย การตัดสินใจในเรื่องของส่วนรวม การแจกแจงสิ่งที่มีคุณค่าในสังคม การประนีประนอมผลประโยชน์ต่าง ๆ ในระดับท้องถิ่น

3) ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักการเมืองสตรี หมายถึง การที่สตรีในอำเภอนาค้างจังหวัดเลย ได้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ทางการเมือง การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง การต่อต้านการซื้อสิทธิขายเสียง การร่วมฟังคำปราศรัย การเรียกร้องหรือยื่นข้อเสนอต่อนักการเมืองหรือพรรคการเมือง การเข้าร่วมเดินขบวนหรือประท้วง การแสดงความคิดเห็นต่อนักการเมือง ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

เพศ หมายถึง เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้แบ่งเป็น 2 เพศ คือ 1) เพศชาย และ 2) เพศหญิง

อายุ หมายถึง อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้แบ่งเป็น 5 ช่วง คือ 1) อายุ 18-25 ปี, 2) อายุระหว่าง 26-35 ปี, 3) อายุระหว่าง 35-45 ปี และ 4) อายุระหว่าง 45-55 ปี และอายุ 56 ปี

ขึ้นไป

ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 4 ช่วง คือ 1) ประถมศึกษา/มัธยมศึกษา, 2) อนุปริญญา/เทียบเท่า, 3) ปริญญาตรี และ 4) สูงกว่าปริญญาตรี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาค้าง จังหวัดเลย” ซึ่งในบทนี้จะเป็นการรวบรวมเอกสาร รายงาน และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการเมือง
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับสตรีกับการเมือง
- 2.5 แผนพัฒนาสตรีในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10

(พ.ศ.2550-2554)

- 2.6 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา
- 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.8 สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

2.1.1 ความหมายของความคิดเห็น

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของความเห็น คือ ข้อวินิจฉัยหรือความเชื่อที่แสดงออกตามที่เห็น รู้ หรือคิด และยังได้ให้ความหมายของคำว่าคิด คือ ทำให้ปรากฏเป็นรูป ประกอบให้เป็นรูป เป็นเรื่องในใจ ใคร่ครวญ ไตร่ตรอง คำว่า คิดเห็น คือ เข้าใจ คำว่าความคิดเห็น ซึ่งตรงกับคำว่า Opinion ในภาษาอังกฤษไว้ว่า หมายถึง

1. ข้อพิจารณาเห็นว่าเป็นจริงจากการใช้ปัญญาความคิดประกอบ ถึงแม้จะไม่ได้อาศัยหลักฐานพิสูจน์ยืนยัน ได้เสมอ ไปก็ตาม
2. ทศนะหรือประมาณการเกี่ยวกับเนื้อหาหรือประเด็นใดประเด็นหนึ่ง

3. คำแถลงที่ยอมรับนับถือกันว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญในหัวข้อปัญหาที่มีผู้นำมาขอปรึกษา

คำว่า ความคิดเห็นมีความหมายใกล้เคียงกับคำว่า เจตคติ ซึ่งมีคำอธิบายไว้ว่า แนว โน้มที่บุคคลได้รับมาหรือเรียนรู้มา และกลายเป็นแบบอย่างในการแสดงปฏิกิริยาสนับสนุน หรือเป็นปฏิปักษ์ต่อบางสิ่งบางอย่างหรือต่อบุคคลบางคน¹

นพมาศ ชีรเวทิน กล่าวไว้ว่า ความคิดเห็นนั้นถูกจัดว่าเป็นส่วนที่มนุษย์ได้แสดงออกมา โดยการพูด หรือการเขียน มนุษย์นั้นจะพูดจากใจจริง พูดความสังคมหรือพูดเพื่อเอาใจผู้ฟังก็ตาม แต่เมื่อพูดหรือเขียนไปแล้วก็ทำให้เกิดผลได้ คนส่วนใหญ่มักจะถือว่าสิ่งที่มนุษย์แสดงออกมานั้นเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงความในใจ²

เกียรติพงศ์ ขาวลำอาก์, พ.ศ.ท. ได้ให้ความหมายของคำว่า ความคิดเห็นและทัศนคติไว้ว่า ความคิดเห็นเป็นความรู้สึกเฉพาะของบุคคลที่เกี่ยวกับปรากฏการณ์ รวมทั้งบุคคล กลุ่มและวัตถุต่างๆ ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกทางด้านทัศนคติของบุคคลที่เกี่ยวกับสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยเฉพาะความคิดเห็นจึงมีความหมายแคบกว่าทัศนคติที่มีพื้นฐานมาจากค่านิยมและความเชื่อต่างๆ บางทีอาจพูดได้ว่า ทัศนคติเป็นท่าทีหรือลีลาทางด้านพฤติกรรมของบุคคลต่อสิ่งต่างๆ อันเป็นวัตถุทางจิต ส่วนความคิดเห็นเป็นการแสดงออกด้วยถ้อยคำหรือคำพูดความท่าทีของบุคคล³

วันชัย ฉัตรพัฒนากุล ได้กล่าวว่าความคิดเห็นเกิดจากการแปล ข้อเท็จจริงหรือสิ่งที่ได้พบเห็นมา แต่ลักษณะของการแปลข้อเท็จจริงนั้น ๆ ย่อมเป็นไปตามทัศนคติ ของบุคคล และเมื่อคนนั้นถูกถามว่าทำไมจึงจะมีความคิดเห็นอย่างนั้น เขาจะพยายามให้เหตุผลไป ตามที่เขาคิด⁴

¹ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2542, (กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คพับลิเคชั่น, 2546), หน้า 393.

²นพมาศ ชีรเวทิน. จิตวิทยาสังคมกับชีวิต. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2539.

³เกียรติพงศ์ ขาวลำอาก์, พ.ศ.ท.. “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานของตำรวจนครบาล”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2542.

⁴วันชัย ฉัตรพัฒนากุล. “ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนต่อการดำเนินงาน โครงการศาสตร์ชุมชนพื้นที่สูง ศูนย์จัดการต้นน้ำกก จังหวัดเชียงราย”. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2542.

ปรองปรืด โยธา กล่าวว่าความคิดเห็นเกิดจากการเปลือข้อเท็จจริงหรือสิ่งที่ได้พบเห็นมา แต่ลักษณะของการเปลือข้อเท็จจริงนั้นยอมเป็นไปตามทัศนคติของบุคคลและเมื่อคนนั้นถูกถามว่าทำไมจึงจะมีความคิดเห็นอย่างนั้น บุคคลนั้นจะพยายามให้เหตุผลไปตามที่เขาคิดซึ่งไม่เป็นการผิดหรือถูก และไม่สามารถบอกได้ว่าถูกค้องหรือไม่ ในเรื่องนั้น ๆ⁵

สุขใจ วงศ์ษา ประมวลได้ว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกถึงความรู้สึกของแต่ละบุคคลที่มีต่อบุคคลแต่ละบุคคลหรือแสดงออกต่อสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งการแสดงออกนั้นเป็นการแสดงออกถึงความคิดเห็น ซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องกับทัศนคติ ค่านิยมประสพการณ์ สภาพแวดล้อม และพฤติกรรมระหว่างบุคคล โดยอาศัยความรู้ ประสพการณ์การรับรู้ของแต่ละบุคคลที่รับรู้มา กรอปกับุคคลนั้น อาจแสดงออกโดยลักษณะท่าทาง การพูด หรือการไม่แสดงออกเลยก็ได้

พงษ์ไพบุลย์ ศิลาวราเวทย์ ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นไว้ว่าความคิดเห็นเป็นการแสดงออกทางด้านความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ด้วยการพูดหรือการเขียนโดยอาศัยพื้นฐานความรู้ ประสพการณ์และสภาพแวดล้อม ซึ่งการแสดงความคิดเห็นนี้อาจจะได้รับหรือปฏิเสธจากคนอื่นก็ได้

2.1.2 ความสำคัญของความคิดเห็น

การสำรวจความคิดเห็นเป็นการศึกษาความรู้สึกของบุคคล กลุ่มคน ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งแต่ละคนจะแสดงความเชื่อและความรู้สึกใด ๆ ออกมาโดยการพูด การเขียน เป็นต้น การสำรวจความคิดเห็นเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนนโยบายต่าง ๆ และการทำงาน เพราะจะทำให้การดำเนินงานต่าง ๆ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และเป็นไปด้วยความพอใจของผู้ร่วมงาน

⁵ปรองปรืด โยธา. “ความคิดเห็นของประชาชนต่อมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศจากการผลิตกระแสไฟฟ้าของโรงไฟฟ้าแม่เมาะ : กรณีศึกษาประชาชนตำบลสบป่าคำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย เชียงใหม่, 2540.

⁶สุขใจ วงศ์ษา. “ความคิดเห็นของพนักงานท่าอากาศยานกรุงเทพมหานครที่มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างองค์กร : ศึกษากรณีเฉพาะสาขางานท่าอากาศยานกรุงเทพมหานคร”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2548.

⁷พงษ์ไพบุลย์ ศิลาวราเวทย์. “ความคิดเห็นของประชาชนในเมืองคอสวนสาธารณะ : กรณีศึกษาผู้ใช้งานสาธารณะในกรุงเทพมหานคร”. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2542.

2.1.3 องค์ประกอบของความคิดเห็น

นิสาชล ประสารสุข ได้แบ่งองค์ประกอบของความคิดเห็นเป็น 3 ส่วน ดังนี้คือ

1. องค์ประกอบด้านพุทธิปัญญา (Cognitive Component) ได้แก่ ความคิดเห็น ความเข้าใจ (Thought or Idea) เป็นการที่สมองของบุคคลรับรู้อวิเคราะห์ และวินิจฉัยข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับ ทำให้เกิดความคิดเห็นซึ่งแสดงออกในแนวคิดที่ว่าอะไรถูก อะไรผิด ความคิดเห็นนี้อาจจะอยู่ในรูปใดรูปหนึ่งที่แตกต่างกัน

2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective Component) ความรู้สึกหรืออารมณ์ที่สอดคล้องกับความคิด และความเชื่อของบุคคล มีความรู้สึกเป็นตัวเร้าความคิดอีกต่อหนึ่ง คือถ้าบุคคลมีความคิดในทางที่ดีสิ่งใดสิ่งหนึ่งก็จะมีความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งนั้น ความคิดเห็นจะแสดงออกมาในรูปของความรู้สึกชอบ ไม่ชอบ พอใจ หรือไม่พอใจ ซึ่งแสดงออกมาโดยสีหน้า ท่าทางที่เขาคิดหรือพูดถึงสิ่งนั้น

3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (Behavioral Component) เป็นความพร้อมหรือความโน้มเอียงล่วงหน้าที่จะกระทำหรือตอบสนอง (Predispositions to Act toward Some Aspect of His Environment) ถ้ามีสิ่งเร้าที่เหมาะสมจะเกิดการปฏิบัติหรือมีปฏิกิริยาอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นผลมาจากความคิดเห็นและความรู้สึก ซึ่งจะแสดงออกมาในรูปการยอมหรือปฏิเสธการเข้าหาหรือถอยหนีเป็นการกระทำที่สามารถสังเกตได้

2.1.4 ประเภทของความคิดเห็น

สามารถจำแนกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. ความคิดเห็นเชิงบวกสุด – เชิงลบสุด (Extreme Opinion) เป็นความคิดเห็นที่เกิดจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ ซึ่งสามารถทราบทิศทางได้ ทิศทางบวกสุด ได้แก่ ความรักจนหลง ทิศทางลบสุด ได้แก่ ความรังเกียจ ความคิดเห็นนี้รุนแรงเปลี่ยนแปลงยาก

2. ความคิดเห็นจากความรู้ ความเข้าใจ (Cognitive Contents) การมีความเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นอยู่กับความรู้ ความเข้าใจที่มีต่อสิ่งนั้น เช่น ความรู้ ความเข้าใจในทางที่ดี ชอบ ยอมรับเห็นด้วย ความรู้ ความเข้าใจทางที่ไม่ดี ได้แก่ ไม่ชอบ ไม่ยอมรับ ไม่เห็นด้วย

นิสาชล ประสารสุข. “ความคิดเห็นของผู้ป่วยต่อการใช้ยาสมุนไพรที่ได้รับจากการส่งจ่ายจากโรงพยาบาลอุดรชุม จังหวัดยโสธร”. วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2540.

2.1.5 การวัดความคิดเห็น

การที่จะทราบความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้น จะต้องมีเครื่องมือวัดที่เชื่อถือได้ มีผู้เสนอการวัดไว้พอสรุปได้ดังนี้

1. วิธีของเทอร์สโตน (Thurstone's Method) เป็นวิธีสร้างมาตราวัดออกเป็นปริมาตรแล้ว เปรียบเทียบตำแหน่งของความคิดเห็นหรือทัศนคติไปในทางเดียวกัน และเสมือนว่าเป็น Scale ที่มีช่วงห่างเท่ากัน (Squal – Appearing Interval)
2. วิธีกัทต์แมน (Guttman's Scale) เป็นวิธีวัดทัศนคติหรือความคิดเห็นในแนวเดียวกันและสามารถจัดอันดับของทัศนคติสูง-ต่ำ แบบเปรียบเทียบกันและกันได้จากอันดับค่าสุด ถึงสูงสุด และแสดงถึงการสะสมของข้อความคิดเห็น
3. วิธีจำแนกแบบ S – D Scale (Semantic Different Scale) เป็นวิธีวัดทัศนคติ หรือความคิดเห็น โดยอาศัยคำศัพท์ที่มีความหมายตรงกันข้าม เช่น ดี – เลว ขยัน – ขี้เกียจ เป็นต้น
4. วิธีแบบลิเคอร์ท (Likert's Method) เป็นวิธีสร้างมาตราวัดทัศนคติที่นิยมแพร่หลายเพราะเป็นวิธีสร้างมาตราวัดที่ง่าย ประหยัดเวลา ผู้ตอบสามารถแสดงทัศนคติในทางที่ชอบหรือไม่ชอบโดยยึดอันดับความชอบหรือไม่ชอบ ซึ่งอาจมีคำตอบให้เลือก 5 หรือ 4 คำตอบ และให้คะแนน 5 4 3 2 1 หรือ + 2 0 -1 -2 ตามลำดับ

2.1.6 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น

ได้สรุปปัจจัยพื้นฐานที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคลไว้ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่
 - 1.1 ปัจจัยทางพันธุกรรมและร่างกาย คือ เพศ อวัยวะ ความครบถ้วนสมบูรณ์ของอวัยวะ ความครบถ้วนสมบูรณ์ของอวัยวะต่าง ๆ คุณภาพของสมอง
 - 1.2 ระดับการศึกษา การศึกษามีอิทธิพลต่อการแสดงออกซึ่งความคิดเห็น และการศึกษา ทำให้บุคคลที่มีความรู้ในเรื่องต่าง ๆ มากขึ้น และคนที่มีความรู้มากมักจะมีความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล
 - 1.3 ความเชื่อ ค่านิยม และเจตคติของบุคคลต่อเรื่องต่าง ๆ ซึ่งอาจจะได้จากการเรียนรู้จากกลุ่มบุคคลในสังคม หรือการอบรมสั่งสอนของครอบครัว
 - 1.4 ประสบการณ์เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ทำให้มีความรู้ความเข้าใจในหน้าที่และความรับผิดชอบต่องานซึ่งจะส่งผลต่อความคิดเห็น

2. ปัจจัยสิ่งแวดล้อม ได้แก่

2.1 สื่อมวลชน ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ฯลฯ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิดเห็นของบุคคล เป็นการได้รับข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ของแต่ละบุคคล

2.2 กลุ่มและสังคมที่เกี่ยวข้องมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคล เพราะเมื่อบุคคลอยู่ในกลุ่มใดหรือสังคมใดก็ต้องยอมรับและปฏิบัติตามเกณฑ์ของกลุ่มหรือสังคมนั้น ซึ่งทำให้บุคคลนั้นมีความคิดเห็นไปตามกลุ่มหรือสังคมที่อยู่

2.3 ข้อเท็จจริงในเรื่องต่าง ๆ หรือสิ่งต่าง ๆ ที่บุคคลแต่ละคนได้รับ ทั้งนี้ เพราะข้อเท็จจริงที่แต่ละบุคคลได้รับแตกต่างกัน ก็จะส่งผลต่อการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

จากแนวคิดเห็นดังกล่าวจะเห็นได้ว่าแต่ละบุคคลได้ให้แนวความคิดเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นมีลักษณะคล้ายคลึงกันและไปในทำนองเดียวกัน ปัจจัยเหล่านี้ทำให้ความคิดเห็นของบุคคลแตกต่างกันออกไป เพราะบุคคลแต่ละบุคคลย่อมจะได้รับมาในลักษณะที่แตกต่างกันปัจจัยดังกล่าวสรุปได้ดังนี้

1. ปัจจัยด้านบุคคลคุณสมบัติประจำของแต่ละบุคคล เช่น ปัจจัยทางพันธุกรรมและร่างกาย ตัวอย่างเช่น เพศ อวัยวะ ความครบถ้วนของร่างกาย ระดับการศึกษา ความเชื่อ ค่านิยม ประสพการณ์ เป็นต้น

2. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมและประสพการณ์ของแต่ละบุคคลก่อให้เกิดการเรียนรู้และสั่งสมของแต่ละบุคคล เช่น ครอบครัว สิ่งแวดล้อม กลุ่มเพื่อน สถานการศึกษา ชุมชนสภาพแวดล้อมในการทำงาน สื่อมวลชน ตลอดจนการติดต่อระหว่างบุคคล กลุ่มคน เป็นต้น

จากแนวคิดดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า ความคิดเห็นมีความหมายใกล้เคียงกับทัศนคติมากไม่สามารถแยกออกจากกันได้ คือ เป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยอาศัยพื้นฐานความรู้ ความสามารถ ประสพการณ์และสภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคลเข้ามาเกี่ยวข้องในการแสดงออกได้หลายด้าน ด้วยการพูดหรือการเขียนที่มีลักษณะเป็นการลงมติหรือตีความ ซึ่งอาจเป็นลักษณะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ความคิดเห็นอาจไม่ได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น ๆ ก็ได้และความคิดเห็นสามารถเปลี่ยนแปลงตามข้อเท็จจริงและเจตคติของบุคคล

สรุป สำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกซึ่งความเห็นของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาคู จังหวัดลพบุรี ในด้านความสามารถของนักการเมืองสตรี ด้านบทบาททางเมืองนักการเมืองสตรี และด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองสตรี

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเมือง

2.2.1 ความหมายของการเมือง

การเมืองมีความหมายหลากหลาย แต่ในที่นี้ผู้วิจัยมุ่งจะกล่าวถึง ความหมายของการเมืองตาม พจนานุกรมความหมายของการเมืองตามทัศนะของนักปราชญ์และทัศนะของผู้รู้อื่น ๆ ที่ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ได้ให้ความหมายของการเมืองไว้ดังนี้การเมือง หมายถึง งานที่เกี่ยวกับรัฐหรือแผ่นดิน เช่น วิชาการเมือง ได้แก่วิชาว่าด้วยรัฐ การจัดส่วนแห่งรัฐ และการดำเนินการแห่งรัฐ

1) การบริหารประเทศเฉพาะนโยบายที่เกี่ยวกับการบริหารประเทศ เช่นการเมืองระหว่างประเทศ ได้แก่การดำเนินนโยบายต่างประเทศ

2) กิจการอำนาจหรือควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน เช่นตำแหน่งการเมือง ได้แก่ตำแหน่ง ซึ่งได้มีหน้าที่อำนาจ (คณะรัฐมนตรี) หรือควบคุม (สภาผู้แทนราษฎร)การบริหารราชการแผ่นดิน⁹

ทัศนะของนักปราชญ์ การเมืองตามความหมายของนักปราชญ์ และท่านผู้รู้ได้ให้ความหมายของการเมืองไว้ดังนี้

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ ได้ให้ความหมายของคำว่า การเมือง คือกระบวนการตัดสินใจแทนคนในสังคมที่เรียกว่ารัฐ ดังนั้น เมื่อ “การเมือง” ได้ตัดสินใจในสิ่งใดในนามสังคมนั้นไปแล้ว การตัดสินใจนั้นก็จะมีผลให้ทุกคนในสังคมนั้นต้องยอมรับ และปฏิบัติตามนั้น¹⁰

ปรัชญา เวสารัชช และ สมพร แสงชัย การเมือง จึงหมายถึงการดำเนินการหรือการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับเรื่องส่วนรวม เกี่ยวข้องกับตำแหน่งหรือหน่วยงานสาธารณะ เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนหรือการเห็นชอบจากประชาชนและไม่ใช่งานประจำวัน¹¹

⁹ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525. กรุงเทพมหานคร : นาม นุ คบลิเคชั่นส์ จำกัด, 2546.

¹⁰บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, ศ.ดร.. การประชุมวิชาการสถาบันพระปกเกล้า ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : ธรรมกถการพิมพ์, 2544.

¹¹ปรัชญา เวสารัชช, รศ.ดร. และ ผศ.ดร.สมพร แสงชัย. การเมืองระดับตำบลหมู่บ้าน. พิมพ์ครั้งที่ 5. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2543.

อมร รักษาศักดิ์ และคณะ กล่าวว่า การเมืองคือหัวใจของการบริหารราชการแผ่นดิน และประชาชนคนไทย ก็คือ หัวใจของการเมืองไทย ภายใต้ระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้กำหนดจุดหมายปลายทาง และกรอบทิศทางของการปฏิรูปการเมืองไทยไว้¹²

ธีรวุฒิ ไชยกิจกุล มีผู้ให้ความหมายคำว่า “การเมือง” ไว้มากมายหลายทัศนะ ได้แก่

1. เทลโต ได้ให้ความหมายของการเมือง หรือกิจกรรมทางการเมืองว่า เป็นเรื่องเกี่ยวกับการแสวงหาคมยุดิธรรม
2. อรสโตเติล กล่าวว่า การเมือง คือ การแสวงหาการดำรงชีวิตที่ดี
3. แมค ไอเวอร์ เห็นว่าการเมืองคือการศึกษาเกี่ยวกับรัฐ ตามคัมภีร์รัฐธรรมนูญ องค์ประกอบของรัฐ ซึ่งแมค ไอเวอร์เห็นว่าสำคัญ มี 4 ประการ คือ ประชากร ดินแดน รัฐบาล และอำนาจอธิปไตย
4. คินลอน กล่าวว่ารัฐศาสตร์ หรือวิชาการเมือง คือการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมเกี่ยวกับการปกครอง เช่น การสถาปนารัฐ การจัดตั้งรัฐบาล พรรคการเมือง เป็นต้น
5. ฮอปส์ เห็นว่า การเมืองเป็นเรื่องของการต่อสู้เพื่อเถลิงอำนาจ และแสวงหาความปลอดภัยของมนุษย์
6. ลาสเวลล์ และแคแปลน กล่าวว่า การเมือง เป็นเรื่องของการศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพล และผู้มีอิทธิพล
7. อีสตัน ให้ความหมายของการเมืองว่า เป็นเรื่องของการจัดสรรสิ่งที่มีคุณค่าในสังคม ได้แก่ ตำแหน่งหน้าที่ ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ รวมทั้งสิทธิและเสรีภาพต่าง ๆ
8. ลินบลอม เห็นว่า การเมืองเป็นเรื่องเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ ซึ่งจะเป็นเรื่องที่จะคัดค้านตกลงใจ หรือกำหนดนโยบายในการบริหาร
9. วอลีน ได้อธิบายว่า ลักษณะของการเมือง มีลักษณะ 3 ประการคือ ต้องเป็นกิจกรรมที่มีจุดสนใจอยู่ที่การแสวงหาประโยชน์โดยการแข่งขัน เป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง และในสภาพที่ขาดแคลน และเป็นกิจกรรมที่สะท้อนหรือส่งผลกระทบต่อคนหมู่มาก¹³

¹²อมร รักษาศักดิ์ และคณะ, ศ.ดร., การเมืองการปกครองของไทยตามรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน. กรุงเทพมหานคร : วิ.เจ.พรินต์ติ้ง, 2544.

¹³ธีรวุฒิ ไชยกิจกุล, รศ.ดร., “ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรัฐศาสตร์”. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550.

ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์ ได้ให้ความหมายว่า “การเมือง หมายถึง กระบวนการในการสร้างความสัมพันธ์ในการกำหนดนโยบายในการบริหารประเทศให้สอดคล้องกับสถานะและความต้องการของประชาชน ตลอดจนปรัชญาของคนส่วนใหญ่ และรวมถึงการดำเนินการควบคุม การปฏิบัติเกี่ยวกับการปกครองให้บรรลุนโยบายที่วางไว้ ซึ่งในชีวิตประจำวันของเราการเมืองจะกล่าวถึงความสัมพันธ์ของประชาชนที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของรัฐบาลด้วย”¹⁴

อุดม ตะหนักสูงเนิน ได้สรุปเนื้อหาพร้อมกันของคำว่า “การเมือง” ตามนิยามทั้งหลายที่มีผู้ให้ไว้แล้วนั้น ดังต่อไปนี้

1. การเมือง เป็น “กระบวนการ” แข่งขันต่อสู้มา เพื่อให้ได้อำนาจรัฐ ในการกำหนดนโยบาย การตรากฎหมาย และวางกฎเกณฑ์ในการจัดระเบียบสังคมและกิจการของรัฐ รวมทั้งอำนาจในการควบคุมให้มีการดำเนินการตามนโยบายและกฎหมายที่กำหนดไว้ให้นั้น ให้บรรลุผล

2. การเมือง เป็น กิจกรรมในการจัดสรรทรัพยากร สิทธิ ผลประโยชน์ และ โอกาสที่เกี่ยวข้องกับคนทุกคนในสังคมโดยมีองค์กรจัดตั้งมวลชนระดับต่าง ๆ เช่น พรรคการเมือง (Political Party) กลุ่มการเมือง (Political Group) กลุ่มผลประโยชน์ (Interest Group) กลุ่มผลักดัน (Pressure Group) และ บุคคล (Individual Person) เข้ามาเกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม อย่างหลากหลายและต่อเนื่อง กิจกรรมทางการเมืองจึงครอบคลุมถึงชีวิต ความเป็นอยู่ ของคนทุกคนในสังคมทั้งทางบวกและทางลบ ด้วยเหตุนี้ จึงมีผู้เปรียบเปรยว่า “เขาต้องเล่นการเมือง ถ้าเขาไม่เล่นการเมือง การเมืองจะเล่นเขา”

3. การเมืองในทางวิชาการเป็นทั้ง “ศาสตร์” และ “ศิลป์” ที่ว่าเป็นศาสตร์นั้นเพราะวิชาการเมืองเป็นวิชาที่มีกฎเกณฑ์ ก็คือ ถ้าถือตามแบบฉบับแล้วการแข่งขันทางการเมืองถูกกำหนดด้วยอุดมการณ์ทางการเมือง แนวความคิดและนโยบายทางการเมือง หลักและวิธีการตลอดจนกติกาทางการเมือง ซึ่งมีอยู่โดยกฎหมาย หรือประเพณีทางการเมืองที่แน่นอนและยอมรับสำหรับฝ่าย ต่าง ๆ อันเป็นผลจากการคิดค้น สังเกต และสรุปจากประสบการณ์อันยาวนานของมนุษย์สังคมที่ว่าเป็นศิลป์ นั้นหมายถึง ปรากฏการณ์ในทางพฤติกรรมทางการเมือง ที่มีการปรับตัวพลิกแพลงตามสถานการณ์ที่ยังไม่อาจสรุปเป็นกฎเกณฑ์ได้ หากแต่อาศัยความคิดริเริ่มและความเฉลียวฉลาดของผู้ปฏิบัติเพื่อให้สอดคล้องกับ กาละ เทศะ บุคคล และสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้การดำเนินงานเป็น

¹⁴ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์, ดร.. **ตีอุมวลชนกับการพัฒนาทางการเมืองไทย**. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช, 2537.

ผลสำเร็จ ภายใต้หลักการที่แน่นอน ด้วยเหตุนี้จึงมีผู้ให้นิยามว่า “การเมือง คือ ศิลปะแห่งความเป็นไปได้” หรือ “Politics is the art of Possibility” หรือศิลปะแห่งการทำสิ่งต่าง ๆ ให้เป็นจริงตามที่ต้องการ ดังเช่นที่มีพรรคการเมืองบางพรรคในเมืองไทยของเราเสนอคำขวัญว่า “เราทำได้” เพื่อแสดงว่าพรรค นั้นมีความสามารถในศิลปะทางการเมืองสูง นั่นเอง¹⁵

สุขุม นวลสกุล และวิศิษฐ์ ทวีเศรษฐ การเมืองหมายถึง “กิจกรรมที่เกี่ยวกับการแข่งขันหรือ แสวงหาอำนาจ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสังคม โดยส่วนรวม”¹⁶

จิระโชค วีระชัย การเมืองเป็น “กิจกรรมที่เกี่ยวกับการได้มาซึ่งอำนาจในการปกครอง และการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อใช้อำนาจนั้นในการแบ่งปันผลประโยชน์ ให้แก่ประชาชนในรัฐ ซึ่งกระทำ โดยฝ่ายการเมือง หรือเรียกว่า นักการเมือง”¹⁷

ทินพันธ์ นาคะตะ การเมือง หมายถึง “เรื่องของการตัดสินใจตกลงร่วมกัน เป็นเรื่องราวของ การต่อสู้เพื่ออิทธิพลในการกำหนดนโยบาย”¹⁸

จำนงค์ อคิวัฒน์สิทธิ์ ให้คำจำกัดความไว้ว่า “การเมือง” คือ กิจกรรมทางสังคมหรือ ความสัมพันธ์ทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับอำนาจ สังคมมีแบบแผนต่างๆ ที่เกี่ยวกับกิจกรรมหรือ ความสัมพันธ์ทางอำนาจ เช่น แบบแผนที่กำหนดว่า ใครเป็นผู้มีอำนาจ การที่จะได้อำนาจ มีกฎเกณฑ์ วิธีการ การแบ่งสรรอำนาจ และขอบเขตในการใช้อำนาจอย่างไร ตลอดจนแบบแผนในการสืบทอดหรือ เปลี่ยนแปลงอำนาจ แบบแผนเหล่านี้เรียกว่า สถาบันทางการเมือง นักสังคมวิทยาถือว่า สถาบันการเมือง เป็นส่วนหนึ่งของการจัดระเบียบสังคมในฐานะเป็นวิธีการควบคุมทางสังคมอย่างเป็นทางการ¹⁹

¹⁵อุคม ตะมั่งสูงเนิน. พัฒนาการทางการเมืองในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : เอ.บี.ดี.ซี.กรุ๊ป การพิมพ์, 2535.

¹⁶สุขุม นวลสกุล และวิศิษฐ์ ทวีเศรษฐ. การเมืองการปกครองไทย. กรุงเทพมหานคร : กิ่งจันทร์ การพิมพ์, 2530.

¹⁷จิระโชค วีระชัย. สังคมวิทยาการเมือง. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย รามคำแหง, 2540.

¹⁸ทินพันธ์ นาคะตะ. รัฐศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : พูลสวัสดิ์การพิมพ์, 2535.

¹⁹จำนงค์ อคิวัฒน์สิทธิ์. “คุณธรรมและจริยธรรมคืออะไร” เอกสารประกอบการบรรยายวิชา จริยธรรมสำหรับผู้บริหารทางสังคม ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา. กรุงเทพมหานคร : คณะ สังคมศาสตร์มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์, 2542.

ชัยอนันต์ สมุทวณิช ได้ให้ความหมายของการเมือง มี 2 ประการ คือ

1) การเมืองเป็นกิจกรรมของมนุษย์ที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจง และมีขอบเขตจำกัดอยู่ที่องค์การและสถาบันการเมืองสำคัญ ๆ ได้แก่ คณะรัฐบาล รัฐสภา พรรคการเมือง กลุ่มอิทธิพล กลุ่มผลประโยชน์ ระบบราชการ คณะทหาร การเลือกตั้ง การปฏิวัติ การรัฐประหาร เป็นต้น การเมืองในความหมายนี้จึงแคบ เพราะเป็นการเชื่อมโยงกิจกรรมการเมืองเข้ากับสถาบันองค์การทางการเมืองมากกว่าการมองเป็นปฏิสัมพันธ์ทั้งระบบ

2) การเมืองเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นทั่วไป และมีอยู่อย่างกว้างขวาง โดยมองในลักษณะที่กว้าง ๆ ว่าเป็นปฏิสัมพันธ์ทางสังคมแต่ละระดับสังคมย่อย ๆ ได้แก่ครอบครัว ชุมชนขนาดเล็ก สโมสร องค์การ สถาบัน หรือสังคมระดับชาติ²⁰

อุทุมพร วิลาทอง การเมืองมีความหมาย 3 ประการ คือ

1) การเมืองเป็นกิจกรรมที่แสวงหาผลประโยชน์ด้วยการแข่งขันกัน ระดับบุคคลต่อบุคคล กลุ่มบุคคลต่อกลุ่มบุคคล สังคมต่อสังคม

2) การเมืองเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงและเกิดขึ้นในสภาพที่ค่อนข้างขาดแคลน

3) การเมืองเป็นกิจกรรมซึ่งเกี่ยวกับการแสวงหาผลประโยชน์ อันมีผลสะท้อนต่อคนหมู่มาก²¹ บุญหา ทาระพันธ์ การเมือง หมายถึง “การอยู่ร่วมกันของบุคคลในสังคมซึ่งมีความคิดเห็นเหมือนกันหรือขัดแย้งกันเพื่อหาผลประโยชน์ร่วมกัน ช่วยกันขจัดปัญหา จัดสรรประสานประโยชน์เพื่อความคงอยู่และมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี”²²

อิฉิต ธีรเวทิน ได้กล่าวว่า “การเมือง” คือ กระบวนการเข้าสู่ตำแหน่งที่มีอำนาจ และการได้มา

²⁰ชัยอนันต์ สมุทวณิช. ประชาธิปไตยกับอนาคตการเมืองไทย. กรุงเทพมหานคร : ผู้จัดการ, 2538.

²¹อุทุมพร วิลาทอง. “ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเรื่องการเมืองการปกครองของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 : ศึกษาเฉพาะกรณี โรงเรียนในอำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2541.

²²บุญหา ทาระพันธ์. “ความเข้าใจเรื่องการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 : ศึกษาเฉพาะกรณี โรงเรียนยโสธรพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร”. วิทยานิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย, 2550.

ซึ่งอำนาจรัฐ แต่หลังจากการได้อำนาจรัฐแล้ว จะต้องมุ่งไปสู่การบริหารเพื่อให้การแจกแจงทรัพยากร เป็นไปเพื่อจุดประสงค์และเพื่อประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ²³

2.2.2 ระดับของการเมือง

การเมืองมีหลายระดับ ขึ้นอยู่กับขอบเขตของชุมชนที่เกี่ยวข้อง

การเมืองระดับเล็กสุดในประเทศไทยคือ ระดับหมู่บ้าน เพราะเป็นสังคมกลุ่มย่อยที่สุดที่มี ตำแหน่งหรือหน่วยงานสาธารณะ คือ ผู้ใหญ่บ้าน และคณะกรรมการหมู่บ้าน สมาชิกของ คณะกรรมการหมู่บ้าน หรือคัวของผู้ใหญ่บ้าน ได้มาจากความเห็นชอบของคนในหมู่บ้าน การเลือกตั้ง บุคคลเข้าเป็นสมาชิกในคณะกรรมการย่อย ๆ กลุ่มต่าง ๆ ของหมู่บ้าน ก็เป็นการดำเนินการทางการเมือง ค้ำ

การเมืองระดับสูงขึ้นไปอีก คือ ระดับตำบล เพราะมีการเลือกตั้งกำนัน และสมาชิกบางคนใน สภาตำบล นอกจากนี้สมาชิกส่วนใหญ่ในสภาตำบล เช่น ผู้ใหญ่บ้านก็เป็นตำแหน่งที่ได้มาจากการ เลือกตั้ง คือเป็นตัวแทนของประชาชนจากหมู่บ้านต่าง ๆ

ใน ระดับอำเภอ ไม่มีลักษณะการเมืองเด่นชัดที่จะครอบคลุมทั้งอำเภอ แต่มีการเมืองย่อยในรูป เทศบาลหรือสุขาภิบาล เฉพาะที่มีการเลือกตั้งบุคคลเข้าไปทำหน้าที่ในเทศบาลหรือสุขาภิบาลนั้น ๆ โดยทั่วไปตำแหน่งในสุขาภิบาลยังไม่มีลักษณะการเมืองนัก เพราะยังใช้ข้าราชการประจำอยู่ แต่ เทศบาลประกอบด้วยคนที่ได้รับเลือกตั้งมาทำหน้าที่ตัดสินใจหรือดำเนินกิจการสาธารณะ จึงเป็นเรื่องที่ การเมืองเข้ามาเกี่ยวข้อง

การเมืองอีกระดับหนึ่งคือ ระดับจังหวัด ซึ่งมีหน่วยงานสาธารณะได้มาจากการเลือกตั้งอีก 2 หน่วยงานสำคัญ คือ เทศบาล และสภาจังหวัด คณะเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาลเมือง หรือนคร ของแต่ละแห่ง และสมาชิกสภาจังหวัดนั้นเป็นผู้รับเลือกจากประชาชนให้ทำหน้าที่เพื่อประชาชน การ เลือกตั้งบุคคลเหล่านี้เข้าดำรงตำแหน่ง เป็นการกระทำทางการเมือง และการตัดสินใจหรือดำเนิน นโยบายของบุคคล หรือหน่วยงานสาธารณะก็เป็นเรื่องการเมืองเช่นเดียวกัน (ยกเว้นกรณีหน่วยงานนั้น ทำกิจกรรมประจำวันที่มีกฎหมายหรือระเบียบบอกไว้ชัด จึงเป็นเรื่องบริหารปกติ มิใช่การเมือง)

เมื่อก้าวพ้นระดับจังหวัดขึ้นมาสู่ ระดับชาติ ก็มีตำแหน่งและหน่วยงานสาธารณะมากขึ้น และ จับซ้อนยิ่งขึ้น กับมีลักษณะเป็นทางการเมืองมากขึ้นด้วย

²³ลลิต ชีรวคิน. "การเมืองการปกครองของไทย". กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์, 2536.

ในระดับชาตินั้น มีหน่วยงานและตำแหน่งทางการเมืองมากมาย บางตำแหน่งเป็นตำแหน่งที่ได้จากการเลือกตั้งของประชาชน เช่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือได้มาจากการยินยอมพร้อมใจของตัวแทนประชาชน เช่น ประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือแม้แต่ตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี เป็นต้น บางตำแหน่งได้มาจากการแต่งตั้ง เช่น สมาชิกวุฒิสภา โฆษกรัฐบาล ขณะที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี เป็นต้น โดยทั่วไป ตำแหน่งทางการเมืองที่ได้มา โดยการแต่งตั้งนั้น ได้รับความเห็นชอบโดยตัวแทนของประชาชนด้วย

นอกเหนือจากการเมืองภายในประเทศแล้ว ก็เป็นเรื่องของการเมืองโลก หรือการเมืองระหว่างประเทศ ซึ่งปกติเป็นการกระทำของแต่ละรัฐ เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของแต่ละชาติเป็นหลัก²⁴

สรุป ความหมายของคำว่า “การเมือง และระดับของการเมือง” การเมืองเป็นเรื่องของการแสวงหา การแข่งขัน การต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจ อิทธิพล และผลประโยชน์ การเมืองเป็นเรื่องเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะการดำเนินการหรือการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของส่วนรวม ในเรื่องของตำแหน่ง หรือหน่วยงานสาธารณะ การสนับสนุนหรือการเห็นชอบของประชาชน การเมืองเป็นทั้ง “ศาสตร์” และ “ศิลป์” ที่ว่าเป็นศาสตร์เพราะวิชาการเมืองเป็นวิชาที่มีกฎเกณฑ์ หลักการและวิธีการ ตลอดจนนิตินิติทางการเมือง ซึ่งมีอยู่โดยกฎหมาย หรือประเพณีทางการเมืองที่แน่นอน และที่ว่าเป็นศิลป์ นั้น หมายถึง ปรัชญาการณในทางพฤติกรรมทางการเมือง ที่มีการปรับตัวพลิกแพลงตามสถานการณ์ที่ยัง ไม่อาจสรุปเป็นกฎเกณฑ์ได้ หากแต่อาศัยความคิดริเริ่ม และความเฉลียวฉลาดของผู้ปฏิบัติเพื่อให้สอดคล้องกับ ภาวะ เทศะ นुकถ และสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

ระดับของการเมือง การเมืองมีหลายระดับขึ้นอยู่กับชุมชนที่เกี่ยวข้อง การเมืองระดับเล็กสุด คือ การเมืองระดับหมู่บ้าน การเมืองระดับตำบล การเมืองระดับอำเภอ การเมืองระดับจังหวัด และการเมืองระดับชาติ และยังรวมถึงการเมืองระหว่างประเทศอีกด้วย การเมืองแต่ละระดับยังมีตำแหน่งและหน่วยงานสาธารณะตามกรณีด้วย เช่น ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน กรณีการเมืองระดับหมู่บ้าน และกำนัน สภาตำบล นายกองกำกับการบริหารส่วนตำบล นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล นายกเทศมนตรีเมือง ตามลำดับตำแหน่งและหน่วยงานสาธารณะ ส่วนการเมืองระดับชาตินั้นมีตำแหน่งและหน่วยงานสาธารณะมากมาย

2.2.3 การรับรู้กระบวนการทางการเมือง

²⁴พรศักดิ์ ค่องแก้ว. วิวัฒนาการทางการเมือง : แนวคิด และทฤษฎี. กรุงเทพมหานคร : บรรณา กิจ, 2537.

แนวคิด และความหมายเกี่ยวกับกระบวนการทางการเมือง

กระบวนการทางการเมืองเป็นเรื่องของปฏิสัมพันธ์ ระหว่างกลุ่มองค์กรและสถาบัน ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับอำนาจและอิทธิพล ที่นำไปสู่การตัดสินใจของรัฐบาล และหน่วยงานอื่น ๆ ซึ่งมีลักษณะที่แตกต่างกันในแต่ละระบบการเมือง

กระบวนการทางการเมือง หมายถึง ปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างกลุ่ม องค์กรและสถาบัน ต่าง ๆ ส่วนที่เกี่ยวข้องกับ อำนาจ (Power) และอิทธิพล (Influence) อันนำไปสู่การตัดสินใจของรัฐบาล และหน่วยงานอื่น ๆ อันได้แก่รัฐสภา สถาบันตุลาการ หรือสถาบันอื่นที่มีอำนาจในการตัดสินใจในนโยบาย ดังนั้น กระบวนการทางการเมืองจึงเริ่มตั้งแต่การดำเนินงานของกลุ่มหรือสถาบันที่ผลักดันผลประโยชน์หรือความต้องการของคน ให้หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่หรือบทบาทในการตัดสินใจไปจนถึงการตัดสินใจของหน่วยงานดังกล่าว²⁵

ดังนั้น กลุ่มต่าง ๆ ที่มีบทบาทในกระบวนการทางการเมืองซึ่งรวมถึงกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ สมาคม องค์กรเอกชน (NGOs) กลุ่มวิชาชีพต่าง ๆ กลุ่มการเมือง ระบบราชการ รัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือฝ่ายบริหาร คือ ประธานาธิบดี และสถาบันตุลาการ เป็นต้น

2.2.4 วัฒนธรรมทางการเมือง

กนก วงศ์ตระหง่าน ได้ให้ความหมาย วัฒนธรรมทางการเมือง

1. วัฒนธรรมทางการเมืองเกี่ยวข้องกับความไว้วางใจหรือความไม่ไว้วางใจของบุคคลต่อบุคคลอื่นหรือต่อสถาบันทางการเมือง เช่น การมีความศรัทธาหรือความเชื่อมั่นต่อสถาบันหรือผู้นำทางการเมือง
2. วัฒนธรรมทางการเมืองเกี่ยวข้องกับทัศนคติต่ออำนาจทางการเมืองซึ่งจะสะท้อนถึงการยอมรับและความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและผู้ถูกปกครอง หรือผู้นำกับประชาชนทั่วไปซึ่งทัศนคตินี้ส่งผลโดยตรงต่อการที่ประชาชนให้ความร่วมมือหรือต่อต้านอำนาจทางการเมืองของผู้ปกครอง
3. วัฒนธรรมทางการเมืองเกี่ยวข้องกับเสรีภาพและการควบคุมบังคับทางการเมืองกล่าวคือ วัฒนธรรมทางการเมืองในสังคมนั้น ให้การยอมรับหรือเคารพต่อเสรีภาพของประชาชนมากน้อยเพียงใด หรือมุ่งเน้นการใช้อำนาจบังคับเพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม

²⁵วิระดา สมสวัสดิ์. ครอบครั้ว วัฒนธรรม และศาสนา : อุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้หญิง. กรุงเทพมหานคร : กำปรรายสิทธิมนุษยชนสตรี, 2546.

4. วัฒนธรรมทางการเมืองเกี่ยวข้องกับความจริงรักภักดีและยึดมั่นในสังคมนการเมืองของบุคคล กล่าวคือวัฒนธรรมทางการเมืองช่วยสร้างเอกลักษณ์ทางการเมืองให้แก่บุคคลในสังคมที่จะยึดมั่นร่วมกันและพร้อมที่จะต่อสู้ ปกป้องรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์นั้นให้คงอยู่ต่อไป อาจจะมีการยอมเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อส่วนรวมหรือสละผลประโยชน์ระยะสั้นเพื่อผลประโยชน์ระยะยาว เป็นต้น²⁶

จากที่กล่าวมานี้ อาจพอช่วยให้เห็นภาพความหมายของวัฒนธรรมทางการเมือง ได้พอสมควร จะเห็นว่าวัฒนธรรมทางการเมืองเป็นเรื่องของความรู้สึคนึกคิดที่อยู่ในจิตใจของบุคคลและความรู้สึกนึกคิดนี้เป็นแนวทางหรือรูปแบบหรือมาตรฐานของแต่ละบุคคลที่จะใช้ในการประเมินเหตุการณ์หรือการรับรู้ทางการเมืองของบุคคลนั้น ผลของการประเมินการเมืองนี้จะแสดงออกมาในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การแสดงความคิดเห็น การออกเสียงเลือกตั้ง การประท้วง การยอมรับหรือการปฏิบัติตาม เป็นต้น

2.2.5 นักการเมือง

นักการเมือง (ภาษากรีก "polis") เป็นตัวแทนของประชาชนในการตัดสินใจบริหารประเทศ ซึ่งรวมถึงตำแหน่งรัฐมนตรี, สมาชิกสภาที่ได้อำนาจมาจากเลือกตั้ง, รัฐประหาร, การเลือกตั้งท้องถิ่น, หรือวิธีอื่น

บุคคลที่ถือเป็นนักการเมือง

- บุคคลที่เป็นสมาชิกพรรคการเมือง
- ผู้บริหารรัฐ หรือสมาชิกองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น
- บุคคลที่มีผลต่อกลุ่มการเมืองต่างๆ

นักการเมือง โดยตัวของมันเองแล้วมีความเป็นกลาง (Neutral) และในความเป็นจริง นักการเมืองจำนวนมากในโลกนี้เป็นคนคิมูคุมการณ มีจิตสาธารณะ ประารถนาทำสิ่งดีเพื่อประชาชน เพื่อสังคม เพื่อชาติ แต่นักการเมืองไทยจำนวนมากเสนอตัวเข้าทำหน้าที่ทางการเมืองโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตนเป็นสำคัญ ไม่กระหนกถึงหน้าที่ที่แท้จริงของตน คำนึงงานทางการเมืองโดยไม่ยึดมั่นในความถูกต้องความโปร่งใส ทำให้มีปัญหาความไม่สุจริตหรือปัญหาคอร์ปชั่นปรากฏทางสื่อมวลชนอยู่ตลอดเวลา การที่นักการเมือง ไม่มีคุณภาพและไม่มีคุณธรรมและจริยธรรม รวมทั้งคำนึงถึงประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพรรคของตนแล้วจะทำให้กระทำการโดยวิธีการอันไม่สุจริตเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในทางการเมือง ชักนำให้การเข้าร่วมทางการเมืองของประชาชนไม่เป็นไปตามวิถีทางที่

²⁶ กนก วงศ์ตระหง่าน. วัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย. กรุงเทพมหานคร : คังกัวางการพิมพ์, 2541.

ถูกต้อง การเข้าร่วมทางการเมืองของประชาชนกลับกลายเป็นเครื่องมือของผู้แสวงประโยชน์ทางการเมือง

กล่าวโดยสรุป นักการเมือง คือ ผู้ได้อำนาจมาจากการเลือกตั้ง การแต่งตั้ง หรือจากการรัฐประหารทำหน้าที่ใช้อำนาจอธิปไตยในการปกครองประเทศแทนประชาชน โดยมีตำแหน่งสาธารณะ อาทิ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) สมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.) นายกเทศมนตรี นายองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อ.บ.จ.) นายองค์การบริหารส่วนตำบล (อ.บ.ต.) และตำแหน่งอื่น ๆ อีกมาก

2.2.6 ทฤษฎีทางการเมืองการปกครอง

การเมืองเป็นกิจกรรมของบุคคลและสถาบันในอันที่จะขจัดปัญหา หรือความขัดแย้งในการจัดสรรแบ่งปัน เพื่อหาผลประโยชน์ร่วมกัน จัดประสานผลประโยชน์เพื่อความคงอยู่และสวัสดิภาพของสังคมโดยรวม ดังนั้นทฤษฎีทางการเมืองจึงเป็นการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องความรู้ทางการเมือง ซึ่งในทางรัฐศาสตร์หมายถึง กระบวนการนำมาซึ่งวัฒนธรรมทางการเมืองแก่ประชาชน จะทำให้บุคคลมีทักษะ หรือมีความรู้ลึกค่อระบบการเมืองนั้น ๆ ทฤษฎีเรียนรู้ทางการเมืองการปกครองมีแนวคิด 2 ระดับ พฤติกรรม 3 ลักษณะ หน่วยการเรียนรู้ 6 หน่วย และขั้นตอนการเรียนรู้ 3 ขั้นตอน ดังนี้²⁷

1) แนวคิด 2 ระดับ การศึกษาเรื่องการเรียนรู้ทางการเมือง เป็นการศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลในสังคม โดยมองเป็น 2 ระดับคือ

(1) ระดับการวิเคราะห์ในบุคคล โดยมองว่าบุคคลได้รับความรู้ทางการเมืองในด้านใดและวิธีการใด

(2) ระดับการมองว่าภายในสังคมหนึ่ง บุคคลโดยส่วนใหญ่ถูกอบรมขัดเกลาให้มีทัศนคติและพฤติกรรมทางการเมืองแบบใด และองค์การหรือสถาบันใดที่ให้การอบรม จนเป็นที่มื่ออิทธิพลสำคัญ

การเรียนรู้ทางการเมืองจะดำเนินไปในลักษณะเป็นกระบวนการคือ “ตลอดชีวิตของบุคคล จะต้องผ่านการเรียนรู้ทางการเมืองมาตลอด และพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลก็อาจจะคงเดิม หรือเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาก็ได้ การเรียนรู้ทางการเมืองเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกันไป มีการสอน

²⁷ธีรวุฒิ โสภินชอุฎ, รศ.ดร.. การเมืองการปกครองของไทย. กรุงเทพมหานคร : ก.พล1996,

สิ่งใดแก่ใครด้วยวิธีการใด ภายใต้สภาวะการณ์อย่างไรและบังเอิญเกิดสิ่งใดขึ้น”

2) พฤติกรรม 3 ลักษณะ การศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ทางการเมืองแบ่งออกได้เป็น 3 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ ระบบทางการเมือง ทักษะคิด และการเข้าร่วมในทางการเมือง ระบบทางการเมืองจะศึกษาเกี่ยวกับสถาบัน โครงสร้าง และปทัสถานของระบบการเมือง ทักษะคิดจะศึกษาเรื่อง อำนาจส่วนบุคคล กลุ่มบุคคล นโยบาย อุดมคติที่ทำให้ได้มาซึ่งอำนาจและอิทธิพล ส่วนการเข้าร่วมทางการเมือง จะศึกษาพฤติกรรม 3 ลักษณะคือ

(1) การมีกฎเกณฑ์และแบบแผน เช่นการมีบทบาททางการเมืองอย่างมีระเบียบ หลักเกณฑ์ การต่ออำนาจในการปกครอง การต่อกฎหมาย เพื่อที่จะส่งเสริมวิถีทางการเมืองการปกครองให้มั่นคงขึ้น

(2) การเคารพต่ออำนาจอันชอบธรรมในการปกครอง

(3) สภาพทั่วไป

3) หน่วยการเรียนรู้ทางการเมือง 6 หน่วย หน่วยการเรียนรู้ทางการเมือง (Agent of Political Socialization) หมายถึงหน่วยดังต่อไปนี้

(1) ครอบครัว ครอบครัวถือว่าเป็นหน่วยสังคมหน่วยแรก ที่มนุษย์ได้สัมผัสชีวิตแรกเริ่มที่ครอบครัว ดังนั้น ครอบครัวจึงมีอิทธิพลต่อสมาชิกอย่างมาก โดยเฉพาะ บิดา มารดา จะเป็นผู้ได้รับความเชื่อถือมากที่สุด ทั้งนี้เพราะบิดา มารดา เป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดตัวเรามากที่สุด ตามหลักจิตวิทยา Sigmund Freud ที่กล่าวว่าบุพการีเป็นความโน้มน้าวม หรือ Ego แต่เริ่มแรก เช่นบิดานิยมหลักประชาธิปไตยยอมรับมโนธรรมของคนในแนวทางประชาธิปไตย หรืออบรมกล่อมเกล่าทางการเมืองที่มีอิทธิพลสูงและต่อเนื่องเป็นระยะยาว

(2) สถาบันการศึกษา โรงเรียนถือว่าเป็นสถาบันที่มีบทบาทที่สำคัญต่อการเรียนรู้ทางการเมือง ซึ่งเริ่มตั้งแต่บุคคลยังเด็ก โดยโรงเรียนจะนำหลักสูตรของวิชาต่าง ๆ มาให้นักเรียนได้ศึกษา หลักสูตรจึงถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะเป็นสิ่งที่ทำให้เด็กได้รับการเรียนรู้ทางการเมือง นอกจากได้เรียนจากหลักสูตรของ โรงเรียนและ พิธีการต่าง ๆ ในโรงเรียน เช่น การเคารพธงชาติ การเข้าแถว และการจัดแบ่งหน้าที่ในการรักษาความสะอาด เป็นต้น สิ่งเหล่านี้มีส่วนทำให้เด็กได้รับการกล่อมเกล่าทางการเมือง ครูก็เป็นบุคคลอีกคนหนึ่งที่มีความสำคัญในขั้นตอนการเรียนรู้ทางการเมืองในโรงเรียน เด็ก ๆ มักจะเอาตัวอย่างจากครูที่ตนเคารพ เชื่อฟัง หรือชื่นชม

(3) กลุ่มเพื่อน ถือเป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่มีส่วนช่วยครอบครัวในการเรียนรู้ทางสังคม โดยเฉพาะสังคมสมัยใหม่ กลุ่มเพื่อนจะทำหน้าที่แทนบิดา มารดา และครอบครัว ช่วยถ่ายทอดระเบียบ

วิธีและคุณค่าต่าง ๆ กลุ่มเพื่อนจะเป็นกลุ่มแรกที่เด็ก ๆ จะได้สัมผัสด้วย มีกิจกรรมร่วมกัน มีความสัมพันธ์ที่เท่าเทียมกัน แต่ละกลุ่มจะมีการถ่ายทอดความรู้สึกร่วมกันและกัน แต่ละคนส่วนใหญ่จะเอาแบบอย่างจากกันเป็นภาพที่คิดตัวจนเป็นผู้ใหญ่ ทำให้มีทัศนคติที่คิดด้วยคามกัน

(4) กลุ่มอาชีพเป็นกลุ่มที่ทำให้เกิดการเรียนรู้วิธีการต่าง ๆ ทางสังคม โดยจะมีอิทธิพลต่อผู้ที่เข้าสู่กลุ่มอาชีพ จะเป็นตัวการในการถ่ายทอดข่าวสารความน่าเชื่อถือเข้าไปในกลุ่ม

(5) สื่อมวลชน ถือว่าเป็นกลุ่มที่มีหน้าที่สำคัญที่จะเสนอข่าวสาร เป็นช่องทางหรือการสื่อสารที่เสนอความคิดเห็นของบุคคล ทำให้บุคคลได้รับความคิดเห็น ทัศนคติ ค่านิยม ความโน้มเอียงทางการเมืองที่สื่อเสนอ นับวันสื่อมวลชนจะมีบทบาทต่อการเรียนรู้ทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น

(6) สถาบันทางการเมือง ได้แก่พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ ซึ่งกลุ่มดังกล่าวนี้ นอกจากจะทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชน เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรของรัฐ สร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันภายในประเทศ และเป็นสถาบันที่ทำหน้าที่รวมกลุ่มผู้มีค่านิยมทางการเมืองคล้ายคลึงกันเข้าไว้ด้วยกัน

4) ขั้นตอนการเรียนรู้ทางการเมือง 3 ขั้นตอน ขั้นตอนการเรียนรู้ทางการเมืองเกี่ยวกับองค์กรแนวความคิด และความเข้าใจ แบ่งได้ดังนี้

(1) ขั้นระบุองค์กรทางการเมืองได้ (Identification of Political Objects) เป็นขั้นแรกที่จะเรียนรู้ว่าสถาบัน หรือองค์กรทางการเมืองต่าง ๆ คืออะไร

(2) ขั้นเกิดมีแนวความคิด (Conceptualization) เป็นขั้นตอนที่มนุษย์เริ่มมีประสบการณ์มากขึ้น มนุษย์จะเริ่มมีความรู้ทางการเมืองแน่ชัดขึ้น

(3) ขั้นเข้าใจสาระความเป็นจริง (Overt Activity) เป็นขั้นตอนที่มนุษย์มีความรู้สึกรู้สึกต้องการมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเมือง โดยตรง เช่น การวิพากษ์วิจารณ์ การทำงานของรัฐบาล การสนับสนุนเงินแก่ผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้ง

การเรียนรู้ทางการเมือง เป็นกระบวนการถ่ายทอดทัศนคติทางการเมืองและแนวทางการปฏิบัติกิจกรรมทางการเมืองที่สอดคล้องกับค่านิยม และวัฒนธรรมทางการเมืองของสังคมไทยในขณะนั้นให้กับประชาชนทั่วไป ขณะเดียวกันหมายถึง การที่บิดามารดาของสังคมในขณะนั้น ให้สิ่งใดกับประชาชนทั่วไป หรือหมายถึง “การที่บิดามารดาและผู้สูงอายุได้ถ่ายทอดค่านิยมที่ตนในการประพฤติปฏิบัติทางการเมืองและความเชื่อทางการเมืองของคนไปสู่ลูกหลาน ซึ่งเรียกว่า กระบวนการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมนั่นเอง”

ในประเทศที่ประสบความสำเร็จทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยนั้นจะพบว่า มีการอบรมประชาชนตั้งแต่เริ่มเติบโตมาในครอบครัว องค์กรที่อยู่นอกครอบครัว เช่น สถาบันการศึกษา กลุ่มเพื่อน และกลุ่มอาชีพ เป็นหน่วยที่สำคัญยิ่งในการหล่อหลอมหรือปรับเปลี่ยนทัศนคติ และค่านิยม รวมทั้งสร้างความรอบรู้ และสร้างความเคยชินต่อระบบทางการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยอยู่ตลอดเวลา “ทำให้ประชาชนซึ่งเป็นหน่วยหนึ่งของระบบการเมืองเกิดความรู้ความเข้าใจและศรัทธาต่ออุดมการณ์ในระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง”

จะเห็นได้ว่า การที่จะให้บุคคลมีความรู้ความเข้าใจ ในระบอบการเมืองการปกครอง มีทัศนคติ มีพฤติกรรม มีความรู้สึกต่อระบอบการเมืองนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่สถาบันสำคัญในสังคมตามที่กล่าวมาข้างต้นจะต้องทำหน้าที่ของคนให้เหมาะสมกับหน้าที่และบทบาทด้วย²⁸

สรุป การเมือง คือ การเมืองเป็นเรื่องของบุคคลที่รวมกลุ่มกันเพื่อเข้ามามีอำนาจ ในการกำหนดนโยบายสาธารณะเพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ และเพื่อแสวงหาผลประโยชน์จากการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่ ให้ตอบสนองความต้องการของคนและพวกพ้อง

ทฤษฎีเกี่ยวกับการเมือง เป็นการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องความรู้ทางการเมือง และกระบวนการนำมาซึ่งวัฒนธรรมทางการเมืองแก่ประชาชน ทำให้มีทัศนคติหรือมีความรู้สึกต่อระบบการเมืองซึ่งมีกระบวนการในการศึกษาแบ่งเป็นแนวคิด 2 ระดับ คือ ระดับการวิเคราะห์ในบุคคลและระดับการมองภายในสังคม พฤติกรรม 3 ลักษณะ คือ ระบบการเมือง ทัศนคติ และการเข้าร่วมในทางการเมือง หน่วยการเรียนรู้ 6 หน่วย คือ ครอบครัว สถาบันการศึกษา กลุ่มเพื่อน กลุ่มอาชีพ สื่อมวลชน สถาบันทางการเมือง และขั้นตอนการเรียนรู้ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นระบอบองค์การทางการเมือง ได้ ชั้นเกิดมีแนวความคิดและขั้นเข้าใจสาระความเป็นจริง

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

การมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นกิจกรรมที่สำคัญของกระบวนการทางการเมืองและมีความจำเป็นสำหรับการเมืองทุกระบบ เนื่องจากรูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยเฉพาะการเสนอข้อเรียกร้อง และการสนับสนุนของประชาชนเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงการดำรงอยู่ของระบบการเมือง

²⁸ สุขุม นवलสฤต และวิศิษฐ์ ทวีศรีเศรษฐ. การเมืองการปกครองไทย. กรุงเทพมหานคร : กิ่งจันทร์การพิมพ์, 2530.

หรือทำให้ระบบการเมืองอยู่ในภาวะคล้อยสภาพได้ ซึ่งหากระบบการเมืองปราศจากสิ่งเหล่านี้แล้ว ก็ไม่สามารถดำรงอยู่ได้ โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบบการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยนั้น จะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐและผู้บริหารหรือรัฐบาลได้ตามที่ประชาชนต้องการ

การมีส่วนร่วมทางการเมือง (Political Participation) ถือเป็นเรื่องที่น่าสนใจสำหรับผู้ที่ทำการศึกษากระบวนการเมืองในระบบการปกครองประชาธิปไตย โดยเฉพาะประเทศที่กำลังพัฒนาทั้งหลาย ทั้งนี้การมีส่วนร่วมทางการเมืองจัดได้ว่าเป็นการศึกษาการเมืองที่เป็นไปตามกลุ่มทฤษฎีพฤติกรรมศาสตร์ หรือที่เราเรียกว่า Behaviorist Approach และกลุ่มทฤษฎีพหุนิยม (Pluralism Theory) ที่พยายามจะศึกษาการเมืองให้เป็นไปลักษณะแบบวิทยาศาสตร์ที่มีการวิเคราะห์แบบวัตถุวิสัย (Objective Analysis) เพื่อนำไปอธิบายปรากฏการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นอย่างเป็นเหตุเป็นผล

ในประเทศที่กำลังพัฒนาทั้งหลาย การมีส่วนร่วมทางการเมืองจัดได้ว่าเป็นปัญหาที่สำคัญอย่างหนึ่งของผู้ปกครองต้องเผชิญอยู่ เพราะในระบบการเมืองสมัยใหม่นั้น การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นมักจะกล่าวถึงเฉพาะประเทศที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย แต่อย่างไรก็ตาม ประเทศที่ปกครองในระบบสังคมนิยมมีลักษณะของการมีส่วนร่วมทางการเมืองเช่นกัน ทั้งนี้อาจมีวิธีการที่แตกต่างกันไปเท่านั้นเอง และนอกจากนี้ในสังคมที่ปกครองในระบบประชาธิปไตย มิได้หมายความว่าประชาชนทั้งหมดต้องเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง แต่โดยธรรมชาติแล้วปรากฏว่าประชาชนเป็นจำนวนมาก ที่พอใจจะเป็นผู้ดูทางการเมืองมากกว่าจะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรง

แนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมือง ถือเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มทฤษฎีหลักทางรัฐศาสตร์ คือ กลุ่มพหุนิยม ซึ่งนักวิชาการกลุ่มนี้เชื่อว่ารัฐในระบบทุนนิยม จะเป็นสถาบันกลางที่ให้ความเป็นธรรมแก่สมาชิกของสังคมทุกกลุ่มทุกส่วนอย่างทั่วหน้า ซึ่งสถาบันหลักจะต้องมีอำนาจ 3 ประการคือ

1. อำนาจนิตินิติบัญญัติ ซึ่งได้มาจากรัฐสภา
2. อำนาจบริหาร ซึ่งได้มาจากคณะรัฐมนตรี
3. อำนาจตุลาการ ซึ่งได้มาจากศาลสถิตยุติธรรม

อำนาจทั้งสามจัดได้ว่าเป็นสิ่งที่รัฐจะนำมาใช้เป็นกลไก และเครื่องชี้นำของรัฐให้สมาชิกภายในสังคมได้ปฏิบัติตัวให้ตรงตามเงื่อนไขที่รัฐได้กำหนดอำนาจของรัฐจะเกิดขึ้นและมีความชอบธรรม เกิดจากการที่สมาชิกได้เข้าร่วมกระบวนการทางการเมือง โดยใช้สิทธิของชนเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าไปทางค่านิตินิติบัญญัติ และเข้าไปทำงานด้านการบริหาร

วิสุทธิ โทธิแท้้น กล่าวว่า เนื่องจากประชาธิปไตยเป็นเรื่องของประชาชนทุกคน ฉะนั้นประชาชนจึงต้องเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ทั้ง โดยทางตรงและทางอ้อม เพราะกระบวนการกำหนดนโยบาย และการตัดสินใจเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยความสมัครใจและมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดผลหลักคั้นในเรื่องนั้นๆ การมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงมีหลายลักษณะ

1. การมีส่วนร่วมในกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ
2. การมีส่วนร่วมในพรรคการเมือง
3. การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจะมีประสิทธิภาพหรือไม่ ขึ้นอยู่กับว่ากลุ่มหรือคณะบุคคลนั้นจะมีความสามารถทางการเมืองอยู่ระดับใด โดยพิจารณาได้ว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้น มีอิทธิพลมากน้อยเพียงไร ที่จะทำให้รัฐปฏิบัติตามหรือตอบสนองต่อการเรียกร้องมากน้อยแค่ไหน²⁹

สรุป การมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นปัจจัยสำคัญที่นำมาสู่ความสำเร็จของการพัฒนาทั้งนี้พบว่า การมีส่วนร่วมมีหลายรูปแบบ หลายลักษณะ แต่กระนั้นเป็นที่ยอมรับว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองคือ รากฐานของความเป็นประชาธิปไตย

2.3.1 ความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

การมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นปรากฏการณ์ที่สำคัญอย่างหนึ่ง ในกระบวนการปกครองในระบอบประชาธิปไตย หรือในระบอบการเมืองในปัจจุบัน (ทั้งในระบอบประชาธิปไตยและระบอบเผด็จการ) ทั้งนี้ จากเหตุผลในหลักนิติธรรม ผู้ปกครองในระบอบต่างๆ ต่างก็อ้างความชอบธรรมแห่งอำนาจปกครองที่จะทำให้ผู้อยู่ใต้การปกครองยอมรับก็ต่อเมื่อผู้ปกครอง เชื่อว่า การใช้อำนาจปกครองนั้น ถูกต้องตามหลักเหตุผลและกฎเกณฑ์ที่กำหนด ฉะนั้นผู้ปกครองต้องทำให้เห็นว่าตนมิได้ละเมิดกติกาของสังคมและปกครองอย่างมีเหตุผล

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของระบอบการเมืองแบบตะวันตกนั้น การสร้างระบอบประชาธิปไตยขึ้นมา การมีส่วนร่วมในระยะแรกเป็นการมีส่วนร่วมของตัวแทนกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ ในสังคม จนกระทั่งตัวแทนเหล่านี้จะทำหน้าที่เป็นสถาบันทางการเมือง ต่อมาเมื่อมีการขยายสิทธิทางการเมืองให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ระบบตัวแทนจึงได้รับการพัฒนาไปเป็นระบบผู้แทนกลุ่มต่างๆทาง

²⁹วิสุทธิ โทธิแท้้น. การพัฒนาการเมืองไทย. กรุงเทพมหานคร : บรรณกิจ, 2539.

การเมืองสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการสร้างความมั่นคงให้แก่สังคมและกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ นี้ มีกลไกทางการเมืองของกลุ่มเอง โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งต่อระบบราชการ ดังนั้นเราจะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองในสังคมตะวันออกนั้นเป็นสิ่งสำคัญ มีความต่อเนื่องและได้รับการพัฒนา จะกลายเป็นสถาบันหลักทางการเมืองของประชาชน ได้เข้ามามีบทบาททางการเมืองรูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ชัยอนันต์ สมุทวณิช ได้เสนอความเห็นในเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยจะมองในแง่ของการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาระบบการเมืองไปสู่ระบอบประชาธิปไตยของไทย มีปัญหาดังนี้

1. รัฐและกลไกของรัฐในสังคมไทยมีบทบาทสำคัญและเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่นำการเปลี่ยนแปลงมาโดยตลอดระยะเวลาอันยาวนาน
2. แม้การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้าง มีกลุ่มเกิดขึ้นมากมาย แต่ก็เกิดในลักษณะเป็นพหุนิยมทางโครงสร้าง (Structural Pluralism) ตามความหมายที่แท้จริง
3. สาเหตุสำคัญที่การเปลี่ยนแปลงตามข้อ 2 มิได้นำสู่การที่ระบบการเมืองมีลักษณะที่เป็นประชาธิปไตยมาขึ้นนั้น ได้แก่ ยังไม่มีชนชั้นกลางที่เป็นอิสระอย่างแท้จริง การพัฒนาเศรษฐกิจของไทยเกิดขึ้นพร้อมกับการต่อสู้ทางอาวุธ และการขยายตัวทางการเมืองของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ดังนั้นการพัฒนาทางการเมืองจึงเน้นเสถียรภาพและความมั่นคงของรัฐ มิใช่เป็นกรรมกรที่กำหนดคตินโยบายทางการเมือง แต่เป็นรัฐที่ตื่นตัวทางการเมือง มีบทบาททั้งในการกำหนดคตินโยบายทางการเมือง และจัดตั้งกลไกแข่งขันทางการเมืองกับพลังส่วนอื่นๆ ในสังคม เช่น การพัฒนาประชาธิปไตยทุกระดับ การช่วยกระตุ้นให้มีการแสดงออกซึ่งผลประโยชน์และรวบรวมผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น โดยพลเรือนและผ่านทางทหาร การแข่งขันเพื่อช่วงชิงความภักดี การสนับสนุนและความชอบธรรมระหว่างพลังในระบบราชการกับพลังนอกระบบราชการที่มีอยู่ตลอดเวลา มีลักษณะที่ความขัดแย้งการเผชิญหน้ามีน้อยลง การปรับตัวเพื่อการประนีประนอมมีมากขึ้น แต่ยังไม่มีความพลังฝ่ายใดที่สามารถกุมอำนาจทางการเมืองได้อย่างเบ็ดเสร็จ³⁰

³⁰ชัยอนันต์ สมุทวณิช. ประชาธิปไตยกับอนาคตการเมืองไทย. กรุงเทพมหานคร : ผู้จัดการ, 2538.

สรุป การที่สังคมมีความหลากหลาย การทำให้ทุกภาคส่วน เข้ามาร่วมหรือเข้ามามีบทบาททาง การเมืองจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง

2.3.2 รูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

รูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีมากมายหลายประการ โดยบุคคลอาจจะเข้าร่วมใน รูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือหลายรูปแบบก็ได้ ซึ่งนักวิชาการแต่ละท่านได้จัดแบ่งรูปแบบของการมี ส่วนร่วมทางการเมืองไว้ต่าง ๆ กัน ขึ้นอยู่กับการให้คำจำกัดความหรือนิยามนั้นๆ ได้จำแนกลักษณะการ มีส่วนร่วมทางการเมืองออกเป็น 4 รูปแบบ คือ

1. การใช้สิทธิเลือกตั้ง เป็นกิจกรรมของบุคคลแต่ละคนในการเลือกตัวแทนของตนเข้าไปใช้อำนาจทางการเมือง และนับว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการควบคุมรัฐบาล แต่การใช้สิทธิเลือกตั้งจะแตกต่างไปจากกิจกรรมทางการเมืองในรูปแบบอื่นๆ ที่ต้องการความริเริ่มเพียงเล็กน้อยและสังคมเป็นผู้กำหนดโอกาสให้ เช่น 4 ปีต่อครั้ง ถือเป็นกิจกรรมทางการเมืองที่เห็น ได้ชัดที่สุด
2. การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง เป็นกิจกรรมที่ยากขึ้นและต้องการความคิดริเริ่มมากกว่าการเลือกตั้ง ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่สามารถสื่อสารหรือชี้ให้เห็นถึงความนิยมของประชาชนเพราะผู้ร่วมรณรงค์จะมีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับผู้มีสิทธิเลือกตั้งอย่างใกล้ชิดยิ่งขึ้น
3. การร่วมกิจกรรมของชุมชนเป็นกิจกรรมของกลุ่มหรือองค์กรทางสังคมที่พลเมืองร่วมกันดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองในกรณีนี้ประชาชนจะร่วมมือกันเพื่อใช้อิทธิพลต่อการดำเนินงานของรัฐ กิจกรรมในรูปแบบนี้เป็น ไปอย่างมีเป้าหมายแน่นอนและมีอิทธิพลมาก
4. การติดต่อเป็นการเฉพาะเป็นรูปแบบของการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นรายบุคคล ผู้ซึ่ง ไปติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือข้าราชการเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆเฉพาะตัวหรือของครอบครัว กิจกรรมรูปแบบนี้มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของรัฐบาลน้อยมาก

ลักษณะการแบ่งรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ Verba และคณะดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในลักษณะของกิจกรรมที่ถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการมีส่วนร่วมทางการเมืองเท่านั้น

สรุป สำหรับรูปแบบการมีส่วนร่วมมีหลายลักษณะ โคนภาพรวมแล้ว จะเน้นการเกี่ยวข้องกับ การเลือกตั้ง การร่วมกิจกรรมต่าง ๆ แต่สาระสำคัญ คือ การที่บุคคลมีเสรีภาพในการเข้าร่วมเพื่อ ประโยชน์สาธารณะ จะเป็นเป้าหมายที่สำคัญ

2.3.3 ข้อจำกัดของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ข้อจำกัดของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนนั้น เมื่อจะพิจารณากันก็พอจะแยกได้เป็น 4 ประการใหญ่ๆ

ประการแรก สภาพการเข้าระดมทางสังคม ถ้าสังคมใดมีการเข้าระดมทางสังคมต่ำหมายความว่า ราษฎรที่ได้รับการศึกษามีจำนวนน้อย การเข้าถึงสื่อสารมวลชนก็น้อย การพัฒนาเป็นสังคมเมืองก็ต่ำ สิ่งเหล่านี้เป็นข้อจำกัดที่สำคัญ ราษฎรที่ขาดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเช่น ระดับประถมศึกษา หรือมีราษฎรที่อ่านหนังสือ ไม่ออกเขียนหนังสือ ไม่ได้จำนวนมากก็จะมีข้อจำกัดในการที่ราษฎรจะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ดังเป็นที่รู้กันว่าผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองในตอนแรกจะเป็นผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าประชาชน โดยทั่วไป

ประการที่สอง ภาวะทางเศรษฐกิจหรือฐานะการครองชีพ จากแนวความคิดของลิปเซท ที่เห็นว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจนั้นสำคัญ คือ ประเทศที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจและมีความมั่นคง ก็จะมีโอกาสเป็นประชาธิปไตยมากกว่าประเทศที่ยากจน อันนี้จึงเอามาพิจารณาได้ว่า ถ้าราษฎรมีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดีก็อาจเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองน้อย เพราะต้องมีภาระหน้าที่และความกังวลอยู่กับเรื่องหาเลี้ยงชีพเป็นสำคัญ แต่ประเด็นนี้ก็พิจารณาได้อีกทางว่า ความขาดแคลนและเดือดร้อนทางเศรษฐกิจนั้นถ้าอยู่ในภาวะเกินทนแล้ว ก็จะผลักดันให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้นได้ หากเขาเห็นว่าการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง อาจทำให้มีการเปลี่ยนแปลงตัวผู้นำ หรือก่อให้เกิดการดำเนินนโยบายที่จะเป็นผลประโยชน์ต่อคน

ประการที่สาม วัฒนธรรมทางการเมืองก็อาจเป็นข้อจำกัดการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ถ้าสังคมนั้นประชาชนส่วนมากมีวัฒนธรรมทางการเมืองไปในประเภทที่เรียกว่า วัฒนธรรมทางการเมืองแบบคัมแคบ (Parochial Political Culture) และวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า (Subject Political Culture) แบบแรกประชาชนไม่มีความรู้ความเข้าใจระบบการเมือง และไม่สนใจหรือเข้าใจว่าตนเองมีส่วนร่วมในทางการเมือง ส่วนแบบที่สองนั้น ก็หมายความว่าคนในสังคมมีความโน้มเอียงไปในทางยอมรับอำนาจ เชื่อฟังรัฐบาล มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการเมือง แต่ไม่สนใจที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในปัญหาบ้านเมือง

ประการสุดท้าย ข้อจำกัดอีกประการก็เป็นข้อจำกัดทางการเมือง ถ้าระบอบการเมืองการปกครอง ไม่เอื้ออำนวยให้ราษฎรมีส่วนร่วม อย่างเช่น สังคมนั้นมีการปกครองระบอบเผด็จการไม่ว่าจะเป็นเผด็จการคอมมิวนิสต์ หรือเผด็จการทหาร ก็ย่อมเป็นการแน่นอนว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต้องอยู่ในระดับต่ำมาก และมักจะเป็น ไปในรูปแบบที่เรียกกันว่า การมีส่วนร่วมเพื่อสนับสนุนนั่นเอง

สรุป ในด้านข้อจำกัดของการมีส่วนร่วมมีมากมาย พบว่าข้อจำกัดด้านเศรษฐกิจ และวัฒนธรรม จะมีความสำคัญมากที่สุด

2.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสตรีกับการเมือง

2.4.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับสตรีกับการเมือง

การศึกษาการพัฒนาโอกาสของสตรีในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งได้รับการส่งเสริมและกำหนดคุณลักษณะหรือสถานภาพเฉพาะในด้านการเมือง ด้านสิทธิทางกฎหมาย บทบาททางการเมืองของสตรี ได้เปลี่ยนแปลงจากเดิมมากขึ้นจึงเป็นประเด็นที่ควรให้ความสนใจ

คาโรลีน เอลลีโอค ได้กล่าวถึงความไม่เสมอภาคที่สตรีต้องเผชิญอยู่ในฐานะสมาชิกของสังคม ทำให้เป็นปัญหาอุปสรรคต่อการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีเป็นอย่างมาก และสกัดกั้นการพัฒนาของสังคมด้วย จึงได้ให้บรรดาธิบายไว้ 4 ทฤษฎีด้วยกัน คือ

1. ทฤษฎีวัฒนธรรม (Culture Dualism) โดยธรรมชาติแล้วสตรีมีความสามารถมากกว่าบุรุษ อาทิ เรื่องความสามารถในการกำเนิดมนุษย์ บุรุษพยายามกำหนดวัฒนธรรมขึ้นมาเพื่อให้เป็นเครื่องมือในการควบคุมสตรีให้มีบทบาทที่จำกัด โดยการไม่ให้สตรีมีส่วนเกี่ยวข้องกับ สงครามศาสนา และการเมือง
2. ทฤษฎีวิวัฒนาการทางสังคม (Social Evolutionary Theory) การที่สังคมเริ่มจากสังคมแบบปฐมภูมิมาสู่สังคมที่มีความสลับซับซ้อนมากขึ้น ทำให้มีการแบ่งงานกันทำ ทฤษฎีนี้รวมไปถึงทฤษฎีการทำสังคมให้เป็นสมัยใหม่ และทฤษฎีมาร์กซิสต์ซึ่งนำไปสู่ความสัมพันธ์ที่ไม่เท่าเทียมกัน โดยที่สตรีจะเป็นฝ่ายเสียเปรียบบุรุษ
3. ทฤษฎีลัทธิการพัฒนา (Developmentally) มีสมมติฐานว่า การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาเป็นการให้ความรู้เฉพาะบุรุษเท่านั้นขณะเดียวกันก็แสวงหาผลประโยชน์จากการใช้แรงงานสตรี เช่น การทำงานบ้าน การเลี้ยงดูบุตร ไม่ได้ถูกนำมาคิดเป็นส่วนหนึ่งของการคำนวณรายได้ประชาชาติ
4. ทฤษฎีการพึ่งพาอาศัยกันและกัน (Dependency Theory) คือการที่โลกที่สามต้องการพึ่งพา

อาศัยต่างประเทศ ประเทศอุตสาหกรรมเจ้ารวบคุมการตลาดและเทคโนโลยี ประเทศที่เจริญแล้วเบียดบังทรัพยากรจากประเทศที่ยากจน เมืองที่ใช้ทรัพยากรจากชนบท นุรุษจึงถูกดึงเข้าสู่เมืองได้มีทักษะความรู้ใหม่ ๆ เพิ่มมากขึ้น ขณะที่สตรียังต้องใช้แรงงานอยู่ในภาคเกษตรในชนบทและถูกกีดกันจากงานด้านการผลิตอื่น ๆ เพื่อสังคมส่วนรวมให้มีบทบาทการผลิตในครัวเรือน³¹

สรุป จากแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาโอกาสของสตรี พบว่าความไม่เสมอภาคของสตรีที่เกิดขึ้นจากปัจจัยต่าง ๆ อาทิ วัฒนธรรม สังคม เป็นสิ่งขัดขวางโอกาสที่สตรีจะได้รับการยอมรับ หรือเข้าร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น

2.4.2 สตรีกับการเมือง

Kate Millet ได้อธิบายว่า ความพยายามของสตรีที่จะเข้าสู่การเมืองมักจะไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากมีเงื่อนไขที่เป็นอุปสรรคสกัดกั้นอยู่ 8 ประการ ได้แก่

1. ปัจจัยด้านการอบรมกล่อมเกลாத่างสังคมซึ่งได้สร้างแนวความคิดและอุดมการณ์ที่ยอมรับการใช้อำนาจบังคับ ไม่ว่าจะเป็นความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดากับบุตร หรือระหว่างผู้นำกับผู้ใต้ปกครอง คำนึงทฤษฎีนี้จึงถือว่า การที่มีลักษณะของ “ผู้นำ” และ “ผู้ปกครอง” ต้องมีการใช้อำนาจและก้าวร้าว จึงเป็นบทบาทที่เหมาะสมกับบุรุษมากกว่าสตรี เพราะจะต้องใช้อำนาจครอบงำผู้อื่นด้วย สตรีจึงมักถูกกีดกันจากการเข้าสู่การเมือง
2. ปัจจัยด้านกายภาพ ซึ่งมีการจัดลักษณะของความสัมพันธ์โดยได้มอบหมายให้เพศหญิงถูกมองว่าอ่อนแอ ไม่เหมาะสมกับการเมือง ปัจจัยด้านกายภาพนี้ได้รับการสานต่อด้วยการกำหนดบทบาทที่ต่างกันระหว่างหญิงชาย โดยผ่านระบบวัฒนธรรมของแต่ละสังคม
3. ปัจจัยด้านโครงสร้างของสังคม ซึ่งมีการจัดลักษณะของความสัมพันธ์โดยได้มอบหมายให้เพศชายทำหน้าที่เป็นผู้ปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับคำสั่งสอนของศาสนาคริสต์ที่ขกย่องเชิดชูและกำหนดให้ “บิดา” เป็นหัวหน้าครอบครัว และเป็นผู้นำสังคมด้วย สตรีจึงถูกกีดกันจากบทบาททางการเมือง จากโครงสร้างของระบบการเมืองที่ถูกครอบงำโดยเพศชายมาตลอด
4. ปัจจัยด้านการจัดลำดับชนชั้นทางสังคม ซึ่งเป็นสิ่งที่ช่วยกำหนดสถานภาพและบทบาททางการเมืองของสตรีด้วย ในระดับชนชั้นเดียวกันนั้น ไม่ว่าจะเป็นชนชั้นสูง กลาง หรือ ต่ำพบได้ว่า

³¹ สุธีรา ทอมสัน และเมทินี พงษ์เวช. บทบาทหญิงชายและการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : สถาบันบทบาทหญิงชายและการพัฒนา, 2541.

สตรีจะมีบทบาททางการเมืองน้อยกว่าชายในทุก ๆ ระดับ ยิ่งในระดับสูงด้วยแล้ว เนื่องจากมีจำนวนสตรีในชั้นสูง ๆ ทางโครงสร้างทางสังคมน้อยมาก บทบาททางการเมืองจำต้องน้อยลงไปและส่วนใหญ่ก็มักจะมีการใช้ “บทบาทแฝง” โคนผ่านทางบิดาหรือสามีเป็นสำคัญ

5. ปัจจัยด้านครอบครัว และความรับผิดชอบในฐานะแม่บ้าน และมารดา ภาระหน้าที่ดังกล่าวได้ผูกมัดสตรีให้ค้ำอยู่กับความรับผิดชอบที่จำเจ อยู่ภายในครัวเรือนและเป็นงานที่ไร้เกียรติและศักดิ์ศรี และไม่ได้รับค่าจ้างค่าตอบแทน ทำให้ขาดโอกาสที่จะได้มีการเรียนรู้เพื่อเพิ่มเติมทักษะด้านอาชีพหรือประสบการณ์ หรือแม้กระทั่งโอกาสที่จะประกอบอาชีพเพื่อแสวงหาหารายได้ของตนเอง อันจะช่วยให้เกิดอำนาจต่อรองและโอกาสที่จะได้สร้างพื้นฐานการยอมรับทางการเมือง

6. ปัจจัยทางด้านกฎหมายและข้อบังคับทางสังคมที่ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำ และความไม่เท่าเทียมกันทางเพศ ทั้งในด้านสถานภาพ การประกอบอาชีพ และโอกาสในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง

7. ปัจจัยทางด้านความเชื่อทางศาสนาและแง่คิดตามนุษยวิทยา ในสังคมต่าง ๆ นั้น สตรีมักจะเสียเปรียบที่จะได้เข้ามามีบทบาทในสังคมเท่าเทียมบุรุษ โดยเฉพาะในการเข้ามามีบทบาททางการเมืองและการใช้อำนาจ เนื่องจากได้มีความเชื่อที่เผยแพร่โดยอ้างคำสั่งสอนทางศาสนาที่กำหนดให้สตรีมีสถานภาพต่ำด้อยและด้อยกว่าบุรุษ

8. ปัจจัยด้านระบบค่านิยม และความเชื่อด้านจิตวิทยา ที่เชื่อว่าสตรีมีการเปลี่ยนแปลงด้านอารมณ์สูง ขาดความมั่นคงทางอารมณ์ จึงไม่เหมาะสมที่จะเข้ามามีบทบาทในการใช้อำนาจทางการเมือง ซึ่งเกี่ยวข้องกับประโยชน์สุขของสมาชิกส่วนใหญ่ของสังคม นอกจากนี้การที่สตรีดำเนินชีวิตโดยยอมรับสภาพของ “ชนกลุ่มน้อย” แม้ว่าในเชิงปริมาณแล้วจะมีจำนวนเท่าเทียมกันหรือมากกว่าบุรุษทำให้ได้รับการปฏิบัติที่ไม่เท่าเทียมกัน และขาดโอกาสเสมอภาคในการเข้าสู่การเมือง

สำหรับการศึกษาของศาสตราจารย์ เมลวิลล์ เกอเรลล์ (Melville Currell) ซึ่งได้ทำการค้นคว้าเกี่ยวกับอุปสรรคที่สตรีประสบในการมีบทบาททางการเมืองไว้ ดังนี้

1. อุปสรรคอันเกิดจากการที่สตรีต้องรับภาระในการเลี้ยงดู บุตร – ธิดา และรับภาระงานบ้านภายในครอบครัว ซึ่งต้องใช้เวลาและความอดสาหัสเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะสตรีที่มีอายุน้อยยังอยู่ในภาวะเจริญพันธุ์ ทำให้ขาดโอกาสและไม่มีเวลาที่จะเข้ามาฝึกฝนและหาประสบการณ์ทางการเมือง

2. อุปสรรคจากการที่สตรีได้รับการอบรมสั่งสอน และผ่านกระบวนการกล่อมเกลางานทางสังคมให้ยอมรับในสถานภาพและบทบาทที่ด้อยกว่าบุรุษและยอมให้ฝ่ายชายเป็นผู้นำอยู่ตลอดเวลาซึ่งมีการสานต่อการสั่งสอนด้วยการกำหนดบทบาทที่เป็นข้างเท้าหลังของสตรี ได้มีการประพฤติกฎปฏิบัติสืบต่อ

กันจนกลายเป็นวัฒนธรรมประจำชาติ และวัฒนธรรมย่อยในท้องถิ่น นอกจากนี้ การที่สตรีได้รับข่าวสารข้อมูลทางการเมืองน้อยขาดโอกาสในการเรียนรู้และมีส่วนร่วม ทำให้สตรีขาดความสนใจและมีประสิทธิภาพทางการเมืองค่าตามไปด้วย

3. อุปสรรคจากการอบรมเลี้ยงดูภายในครอบครัว ที่มักให้ความสำคัญกับบุตรชายมากกว่าบุตรสาว การถ่ายทอดความรู้ทางการเมือง หรือการเปิดโอกาสให้เข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองในระดับต่างๆ ก็มักจะเปิดโอกาสให้บุตรชายมีส่วนร่วมมากกว่าบุตรสาว ซึ่งบิดามารดามักจะอยากอบรมเลี้ยงดูให้อยู่กับเหย้า เฝ้ากับเรือนมากกว่า

4. ในกรณีที่ บิดา-มารดา มีบทบาทหรือมีตำแหน่งทางการเมืองอยู่แล้ว การสืบทอดเจตนารมณ์ของครอบครัว จะมุ่งถ่ายทอดให้กับบุตรชายมากกว่าบุตรสาว บุตรสาวจะได้รับ โอกาสที่จะเข้าสู่การเมืองก็เฉพาะกรณีที่เป็นการสืบทอดจาก บิดา ลุง พี่ชาย หรือน้องชายเป็นส่วนใหญ่ หรือ มิฉะนั้นก็เป็นการสืบทอดบทบาททางการเมืองต่อจากสามี

5. อุปสรรคจากการ ไม่เกาะกลุ่มกันของสตรี ซึ่งได้รับการยืนยันจากนักทฤษฎีกลุ่มที่ได้ให้ทัศนะเพิ่มเติมว่า เนื่องจากสตรีไม่สามารถรวมกลุ่มกัน ได้เป็นกลุ่มก้อน มักใช้ชีวิตแบบต่างคนต่างอยู่ และส่วนใหญ่อยู่ภายใต้การครอบงำของสมาชิกครอบครัวที่เป็นสุภาพบุรุษ ทำให้สตรีต้องถูกจัดลักษณะให้มี ศักยภาพเป็นเพียงกลุ่มน้อยเท่านั้น ทั้งๆ ที่มีจำนวนเท่าเทียมหรืออาจมากกว่าบุรุษในบางสังคม ทำให้สตรีขาดโอกาสที่มีบทบาทอิสระและไม่กระตือรือร้นที่จะเข้ามามีบทบาททางการเมือง

6. อุปสรรคจากโครงสร้างทางการเมืองและระบบการเลือกตั้ง ที่ใช้ระบบการเลือกตั้งผู้แทนชายเปิดเสรี ไม่ยึดตามระบบอัตราส่วนที่เอาจำนวนมากน้อยเพศ ระหว่างหญิงชายเป็นที่ตั้งเพื่อที่ว่าหญิงสามารถมีผู้แทนในจำนวนที่มากพอได้สัดส่วนกับจำนวนประชากรสตรีของสังคม

ดังนั้น การศึกษาทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับสตรีจะเป็นแนวทางชี้ให้เห็นถึงความเกี่ยวข้องกับปัจจัยต่าง ๆ ที่ควรให้ความสนใจซึ่งพอสรุปได้ว่า การที่บุคคลจะให้การยอมรับว่าใครควรมีบทบาทใดอย่างนั้น ขึ้นอยู่กับบุคคลมีความคาดหวัง ความคิดความเชื่อบุคคลนั้น ๆ อยู่ในสภาพใด ควรมีบทบาทพฤติกรรมอย่างไร ซึ่งขึ้นอยู่กับการ ได้รับการเรียนรู้จากกระบวนการขัดเกลาทางสังคม จะส่งผลถึงความคิดความเชื่อของบุคคลและการเลือกยึดตามการรับรู้ ความคิดความเชื่อของบุคคล เกี่ยวเนื่องไปถึงการจะให้การยอมรับบุคคลใดหรือยอมรับคอบทบาทต่าง ๆ เช่นกัน

2.4.3 บทบาทของสตรีกับการเมือง

1) บทบาทของสตรีทางการเมือง

เมื่อกล่าวถึงหรือได้ยินคำว่า “สตรี” ทำให้ทุกคนนึกถึงความสวยงาม อ่อนโยนบางคนคิดถึงภรรยา บางคนคิดถึงแม่ของลูก บางคนคิดถึงมารดาผู้ให้กำเนิด บางคนคิดถึงคนทำงานบ้าน ด้วยสถานภาพและบทบาทของสตรีที่ทุกคนกล่าวถึง หรืออาจมองเห็นภาพของคนที่ทำครัว คนดูแลบ้าน คนเลี้ยงเด็ก ครู พยาบาล ฯลฯ ที่เป็นสตรี

เมื่อพูดถึงเรื่องการเมือง ทุกคนจะมองเห็นภาพของการหาเสียง พรรคการเมือง รวมถึงนักการเมือง เข้ามาทำกิจกรรมร่วมกัน เข้ามาใช้อำนาจอยู่ในสังคม ปกครองสังคม การใช้อำนาจทางการเมืองจะถูกตั้งและชอบธรรมได้ก็ต่อเมื่อกระทำโดยส่วนรวม โดยคนหมู่มากโดยประชาชนทุกคนเป็นการทำเพื่อประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ ซึ่งไม่มีการจำกัดเพศ อายุ สถานภาพ เชื้อชาติ วัฒนธรรม ชนชั้น ฐานะทางสังคม ระดับการศึกษา ความยากดีมีจนหรืออุดมการณ์ทางการเมือง น้อยคนนักที่เมื่อพูดถึงเรื่องเกี่ยวกับการเมืองแล้วจะนึกถึง “สตรี”

องค์กรพัฒนาเอกชน ด้านสตรีหลายองค์กรได้ดำเนินกิจกรรมในการให้ความช่วยเหลือคุ้มครองสิทธิสตรีเมื่อประสบปัญหาต่างๆ รวมทั้งแก้ไขปัญหาด้วยการเพิ่มศักยภาพให้กับสตรี และส่งเสริมสนับสนุนให้สร้างโอกาสในด้านต่างๆ อย่างเท่าเทียมกันระหว่างหญิงชาย เช่น การศึกษา การประกอบอาชีพ เป็นต้น องค์กรพัฒนาด้านสตรี ที่ดำเนินกิจกรรมดังกล่าวตระหนักว่าการแก้ไขปัญหาของสตรีจะไม่ประสบผลสำเร็จ หากองค์กรสตรีไม่มีอำนาจต่อรองทางการเมือง และการส่งเสริมสนับสนุนให้สตรีได้รับสิทธิโอกาสต่างๆ จะเกิดขึ้นได้อย่างไรหากไม่มีการเคลื่อนไหวผลักดันในระดับนโยบาย องค์กรสตรีหลายองค์กรจึงได้เริ่มดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเด็นทางการเมืองมากขึ้น การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี เป็นประเด็นสำคัญที่องค์กรสตรีหลายองค์กร ให้ความสำคัญ โดยแต่องค์กรมีรูปแบบการทำกิจกรรมที่แตกต่างหลากหลาย มีขอบเขตพื้นที่ดำเนินงานทั้งในเมืองและชนบท ทุกองค์กรต่างมีเป้าหมายร่วมกันว่า สตรีต้องรวมกันเพื่อสร้างอำนาจต่อรอง เพื่อให้มีการกระจายทรัพยากรและผลประโยชน์ต่างๆ มาสู่สตรีรวมทั้งสตรีต้องเข้าไปมีบทบาทเป็นตัวแทนทางการเมืองในระดับตัดสินใจด้วย

จากข้อมูลข้างต้น จะเห็นได้ว่าสตรีเป็นส่วนหนึ่งของประชาชนทั้งหมดที่มี และมีสิทธิ์เท่าเทียมกับผู้ชาย หรือแม้กระทั่งในด้านความรู้ ความสามารถ การศึกษาก็มิได้ต่างไปจากผู้ชายเลย สตรีสามารถทำงานได้เช่นเดียวกับผู้ชาย แต่กลับถูกสังคมจำกัดภาพลักษณ์เฉพาะในด้านครอบครัว คือ สตรีเป็นเพศที่อ่อนแอ ต้องการการปกป้องและเอาใจใส่จากผู้ชาย จึงทำให้สตรีไม่สามารถแสดง

คิดเห็นหรือข้อโต้แย้งใดๆ ได้ทำให้สตรีถูกจำกัดสิทธิของตนเอง ทั้งที่ในความเป็นจริงของสังคมในปัจจุบันสตรีก็สามารถดูแลตนเองได้และไม่ต้องพึ่งพิงผู้ชายเสมอไป

ในชุมชนต่างๆ สตรีมีบทบาทสำคัญและเป็นที่ยอมรับมาเป็นเวลาช้านาน ทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม แต่ในทางการเมืองกลับตรงกันข้ามอย่างยิ่ง นี่คือนโยบายที่เราต้องร่วมมือกันแก้ไข เพราะชุมชนของเราต้องการการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ กำเนิดถึงผลดี ผลเสีย และผลกระทบรอบด้าน เมื่อเข้าสู่ภาวะวิกฤติหรือเหตุการณ์คับขัน ประสิทธิภาพและความสามารถของสตรีมักถูกมองข้าม ให้ประโยชน์ในแนวทางและระดับที่จำกัดมาก เหตุคือสตรีถูกกำหนดให้อยู่ในครอบครัว ครอบครัวยุติกับการแก้ปัญหาเฉพาะหน้ามากกว่าจะได้มีโอกาสเสนอความคิดเห็นและการตัดสินใจระดับนโยบายในเรื่องของอนาคต เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นมา สตรีจะเป็นผู้แบกรับภาระต่างๆ รวมถึงบริหารจัดการกับปัญหาสารพัดที่เกิดขึ้น สตรีคือผู้ระดมปัญหาหนักที่สุด แบกรับปัญหาที่เกิดขึ้นในครอบครัวมากที่สุด อาจเป็นคนเดียว เพราะต้องดูแลครอบครัว ความเป็นอยู่ การเจ็บไข้ได้ป่วยให้กับทุกคนในครอบครัว ข้อมูลที่เกี่ยวกับปัญหาและความสามารถที่สตรีมีอยู่ ควรนำไปใช้ในการหาสาเหตุ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาระดับนโยบายมากขึ้น หากปัญหาดังๆ ที่สตรีประสบอยู่ได้รับการคำนึงถึงในการวางนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการ อาจพบว่าสตรีน่าจะทำให้ปัญหาเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองลดน้อยกว่าที่เป็นอยู่นี้ก็ได้

2) บทบาทของสตรีในรัฐธรรมนูญ

ในขณะที่ประเทศไทยกำลังประสบปัญหามากมายจนถึงขั้นวิกฤติ ทั้งในทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ทุกคนยอมรับว่าจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลง เพื่อต้องการไปสู่อนาคตที่ไม่เหมือนเดิม มีการเสนอแนวทางกันมากมาย เพื่อแก้ปัญหา เพื่ออนาคตที่ดีขึ้น หนึ่งในแนวทางนั้นก็คือการปฏิรูปทางการเมือง ที่เริ่มโดยการแก้ไขรัฐธรรมนูญตามมาด้วยการได้มาซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

รัฐธรรมนูญใหม่จะนำชีวิตใหม่มาสู่ประชาชนคนไทยได้หรือไม่ นั่นไม่ได้ดีขึ้นอยู่กับคนอื่นมากไปกว่าทุก ๆ คน ทั้งผู้หญิงและผู้ชาย คราบใดที่คนเพียงส่วนน้อยเพศหนึ่งทำหน้าที่ในการตัดสินใจ จะแน่ใจได้อย่างไรว่าผลดีจะเกิดกับคนส่วนใหญ่ ที่ผ่านมาสตรีทำหน้าที่หลายอย่างที่เกี่ยวกับความเป็นอยู่ ทุกข์ สุข ของคนในครอบครัว เป็นผู้เลี้ยงดูเด็กที่เป็นอนาคตของชาติ แต่มีโอกาสมีส่วนร่วมน้อยมากในการตัดสินใจระดับต่างๆ ผู้ชายมีหน้าที่รับผิดชอบตัดสินใจในเรื่องสำคัญที่มีผลต่ออนาคตของคนจำนวนมาก ในทางตรงกันข้าม ไม่ได้มีโอกาสเท่าที่ควรในการรับรู้ทุกข์สุข เข้าใจถึงความ เป็นไปของผู้คนที่แวดล้อมใกล้ชิดและสัมผัสกับคนรุ่นใหม่ที่กำลังเติบโตขึ้นมา ความลึกลับเช่นนี้เป็น

ตัวอย่างที่ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของความเสมอภาคในโอกาส

สิ่งที่ถูกมองข้ามไปเพราะความเคยชิน แต่ความไม่เท่าเทียมในโอกาสเช่นนี้ เป็นส่วนหนึ่งของปัญหาที่จะต้องถูกขจัดไป หากต้องการเปลี่ยนแปลงไปสู่สิ่งที่ดีกว่า รัฐธรรมนูญใหม่ได้นำคนไทยทุกคนก้าวไปข้างหน้าแล้วสู่การเปลี่ยนแปลง ด้วยการให้หลักประกันแก่ความเสมอภาคและเพิ่มกลไกคุ้มครองสิทธิ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่จะใช้ต่อสู้กับการเลือกปฏิบัติได้ แต่ก็เป็นที่ทราบกันดีว่า กฎและข้อกำหนดจำนวนไม่น้อย กลับซ้ำเติมปัญหามากกว่าที่จะแก้ไข จึงต้องให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของสตรีและเป็นความจำเป็นที่สตรีจะต้องใส่ใจต่อการแก้ไขรัฐธรรมนูญ การออกกฎหมาย กฎและระเบียบต่างๆ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อชีวิตและอนาคตของตนเองดังที่กลุ่มองค์กรสตรีต่างๆ ได้ดำเนินรณรงค์การต่อสู้เพื่อความเป็นธรรมอย่างไม่มีที่ถอยที่สตรีจำนวนมากได้กระทำมาแล้ว ด้วยการเข้าร่วมในกระบวนการร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ในรูปแบบและวิธีการต่างๆ ตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการ

เป็นที่ประจักษ์ในบรรดาสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญว่า สตรีเป็นกลุ่มที่ติดตามการร่างรัฐธรรมนูญอย่างเกาะติดสถานการณ์ และยื่นข้อเรียกร้องไม่ทอดทิ้งในการเสนอในการเสนอความคิดเห็นติดตามรับฟังการประชุม ศึกษา เผยแพร่ข้อความในรัฐธรรมนูญ และปกป้องสิทธิของตนเองอย่างออกหน้า จนกระบวนการร่างรัฐธรรมนูญเสร็จสิ้นลง รัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2550 เขียนไว้อย่างชัดเจนในมาตรา 30 ว่า “บุคคลย่อมเสมอภาคในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้ มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม”

การเลือกปฏิบัติ เป็นปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญอย่างมากต่อการพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง หากการเลือกปฏิบัติหมดสิ้นไปและความเสมอภาคในโอกาสเข้ามาแทนที่คงได้เห็นผู้หญิงและผู้ชาย ที่มาจากประชาชนส่วนต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อตนเองอย่างทั่วถึงในทุกระดับ มิใช่เป็นเพียงผู้รับผลกระทบแบบรับภาระปัญหาต่างๆ ที่ตามมาจากนโยบายที่ผิดพลาด โดยมีวิธีใหม่ให้เห็น การจัดการเลือกปฏิบัติจะช่วยให้ประชาชนทั้งหญิงและชายได้มีโอกาสพัฒนาตนเองไปตามความสามารถ ได้ใช้ความสามารถนั้นอย่างเต็มที่มากขึ้น และมีความสัมพันธ์ที่เท่าเทียมต่อกันอันเป็นเงื่อนไขสำคัญที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นของสังคมไทย

ซึ่งกำลังต้องการความรู้ความสามารถของผู้หญิงและผู้ชายจากทุกส่วนของสังคมมาช่วยดูแล แก้ไข ปัญหา ปรับปรุงการเมือง เศรษฐกิจและสังคมให้ดีขึ้น ที่แน่นอนก็คือ ถ้าทุกคนไม่ได้มีส่วนร่วมหรือ เรียนรู้กฎระเบียบหรือกฎที่ออกตามมา อาจจะแตกต่างกันไปอย่างสิ้นเชิงกับที่เข้าใจหรือนึกเอาไว้ กฎหมาย ประกอบที่ออกมาตามหลังจากรัฐธรรมนูญบังคับใช้ก็เช่นเดียวกันการเฝ้าติดตามและมีส่วนร่วมในการ ออกกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นการออกกฎหมายใหม่ และแก้ไขปัญหาดังกล่าว ที่มีอยู่แล้วซึ่ง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญตลอดจนร่วมกันเฝ้าระวังการใช้บังคับกฎหมาย จึงมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อน ไปกว่าการมีส่วนร่วมในกระบวนการร่วมรัฐธรรมนูญ และนี่ก็คือภารกิจที่ หญิงและชาย ในสังคมไทย จะต้องร่วมมือกันปฏิบัติอย่างเคียงบ่าเคียงไหล่ ด้วยความเสมอภาคและสมานฉันท์ต่อไป

ในช่วงประมาณปี พ.ศ. 2537-2538 สังคมไทยมุ่งเน้นให้มีการปฏิรูปการเมืองอย่างมาก กระบวนการทางการเมืองที่ดำเนินมาแบบเดิม ไม่ว่าจะเป็นการใช้เงินจำนวนมากในการก้าวมาสู่ตำแหน่ง เมื่ออยู่ในตำแหน่ง แล้วดำเนินการเพื่อผลประโยชน์ตนเองและพรรคพวก พฤติกรรมการฉ้อ ราษฎร์บังหลวงมีมาก โดยไม่มีกลไกใดที่จัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการเปิดโอกาสให้มีการจัดตั้ง สภาร่างรัฐธรรมนูญขึ้น เพื่อกำหนดกติกาการจัดการดูแลสังคมขึ้นใหม่ โดยเฉพาะกติกาทางด้าน การเมือง เมื่อกำหนดให้มีสภาร่างรัฐธรรมนูญเพื่อทำหน้าที่เขียนรัฐธรรมนูญสำหรับสังคมไทย โดยมี สมาชิกมาจากนักวิชาการที่มีความชำนาญในด้านกฎหมายมหาชน รัฐศาสตร์ และผู้ที่มีประสบการณ์ใน การบริหารบ้านเมือง

ในการคัดเลือกสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า “การเมือง ไซ้แต่เรื่องผู้ชาย เท่านั้น ถ้างั้น” ความคิดคำนึงเช่นนี้ตรงกันในกลุ่มผู้หญิงที่ทำงานในองค์กรต่างๆ พลังความคิดนี้ถูก ผลักให้ไปสู่การปฏิบัติ ผู้หญิงจำนวนมากจากหน่วยงานและพื้นที่อื่นหลากหลายจากวัยที่ต่างกัน แต่ ด้วยความคิด ที่ตรงกัน ได้มารวมกันพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความทุกข์ ความสุข ความคาดหวัง และความปรารถนาที่จะให้สังคมไทยเป็นธรรม เสมอภาค สันติและปลอดภัยสำหรับทุกคน เพื่อกำหนด ทิศทาง แนวปฏิบัติและกิจกรรมการเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการปฏิรูปการเมือง ปฏิรูปสังคม ด้วย ความตระหนักว่า ผู้หญิง คือ มนุษย์ มนุษย์ที่มีคุณค่าและศักดิ์ศรีที่เท่าเทียมกับผู้ชาย การร่วมสร้างกติกา พื้นฐานสำหรับสังคม ในครั้งนี้มีความสำคัญอย่างใหญ่หลวงต่อทุกชีวิต และนี่คือโอกาสทองซึ่งปล่อยให้ ผ่านไปไม่ได้ และแล้วสตรีก็ได้มีการรวมตัวกันเป็นองค์กรใหม่ที่ชื่อว่า “เครือข่ายผู้หญิงกับ รัฐธรรมนูญ” ประกอบด้วยสมาชิกที่เป็นปัจเจกบุคคลและองค์กร สตรีทั้งในกรุงเทพมหานครและ ต่างจังหวัด รวม 16 องค์กร ร่วมกันกำหนดบทบาทและวางแผนการมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนใน กระบวนการร่างรัฐธรรมนูญ

3) บทบาทของสตรีกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

จุดเริ่มของการเข้าสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี โดยการเข้าสู่กระบวนการร่างรัฐธรรมนูญเป็นครั้งแรก มีสตรีจากทั่วทุกจังหวัดในประเทศไทย เข้าร่วมด้วย โดยใช้ชื่อว่า “เครือข่ายผู้หญิงกับรัฐธรรมนูญ” แสดงให้เห็นถึงการเข้าสู่การเมืองอย่างองอาจและสมศักดิ์ศรีในความเป็นสตรี ด้วยความอดทน มุ่งมั่น ทศนคติเชิงบวก และเจตนารมณ์ที่แน่วแน่ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องรุกเร้าให้สตรีลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ (สสร.) ให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ เพื่อทำหน้าที่เป็นตัวเลือกที่จะเป็นสสร. หรือเป็นผู้ใช้สิทธิในการเลือก สสร. จังหวัด (คนที่สมัครเท่านั้นจึงจะมีสิทธิลงคะแนนเลือก สสร. ได้) จากการหวนใจซึ่งกันและกัน โดยการพบปะพูดคุย การเสวนา การจัดรายการวิทยุและกิจกรรมอื่นๆ ปรากฏว่ามีสตรีจำนวนมากพอสมควรลงสมัคร กลุ่มสตรีซึ่งประสานงานโดยเครือข่ายผู้หญิงกับรัฐธรรมนูญ ร่วมกันออกแรงออกความคิดรณรงค์ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้เข้าใจ และตระหนักถึงคุณค่าและนัยสำคัญของการเลือกให้สตรีเข้าไปมีส่วนร่วมในการร่างรัฐธรรมนูญในครั้งนี้ ไม่ว่าจะป็นบัตรที่มีคำเขียนว่า “รัฐธรรมนูญที่ดี ต้องมีสตรีร่วมร่าง” ทั้งหมดนี้เป็นสิ่งละอัมพันละน้อยที่กลุ่มสตรีสร้างสรรค์บรรยากาศ โนม์น้ำวความคิดของสมาชิกรัฐสภา เพื่อให้เกิดการยอมรับขึ้น

กติกาด้านฐานของสังคมที่สตรีปรารถนา กลุ่มสตรีตระหนักว่าแม้จะมีจำนวนน้อยแต่ต้องผลักดันให้มีสตรีดำรงตำแหน่งหน้าที่สำคัญ ๆ เพราะจะได้มั่นใจว่าแนวคิดที่กลุ่มสตรีนำเสนอมีโอกาสได้รับการพิจารณาและขรร่างเพื่อเป็นฐานของการอภิปราย ไม่เช่นนั้นแล้วสาระสำคัญๆ ที่สตรีพึงปรารถนาอาจตกหล่นหายไป แนวคิดหลักๆ ที่กลุ่มสตรีได้พูดคุยและเห็นพ้องต้องกันให้เป็นกติกาด้านฐานของสังคม นอกเหนือจากสิทธิเสรีภาพทั่วไป ไปแล้ว ก็คือ สิทธิมนุษยชน ความเสมอภาค ซึ่งหมายถึงสิทธิเท่าเทียมกันระหว่างหญิงชาย การไม่เลือกปฏิบัติ การได้รับการคุ้มครองโดยรัฐจากการใช้ความรุนแรง โอกาสที่จะได้รับบริการที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมทางการศึกษา การสาธารณสุข โอกาสการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและชุมชน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการจัดการทรัพยากร การเมืองหรืออื่นๆ ทั้งนี้ ได้มาจากการรวบรวมความคิดเห็นจากการพบปะพูดคุยหลายครั้งหลายคราของประชาชน ประชาสัมพันธ์และรับฟังความคิดเห็นของประชาชน รวมถึงการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิจัย การร้องเรียนและกรณีศึกษาด้วย

ในภาพรวมการทำงานหนักของกลุ่มสตรี ด้วยความมุ่งมั่น ด้วยทศนคติเชิงบวก โดยใช้ข้อมูลทางวิชาการและประสบการณ์ตรงเข้าช่วย ทำให้ประสบผลสำเร็จอย่างยิ่งในการทำให้ร่างรัฐธรรมนูญ มีสาระสำคัญที่สตรีปรารถนาให้เป็นกติกาด้านฐานของสังคมได้

การเมืองเริ่มแรก คือการเข้าไปสู่การมีส่วนร่วมในการร่างรัฐธรรมนูญ โดยเข้าไปทำหน้าที่คานดุลอำนาจและตรวจสอบการทำงานฝ่ายบริหาร หลายครั้งประชาชนอาจรู้สึกเบื่อหน่ายและสับสน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความไม่เข้าใจอย่างถ่องแท้ในโครงสร้างทางการเมือง การปกครองรวมไปถึงบทบาทหน้าที่ของตัวแทนในระดับต่างๆ กัน สตรีตระหนักว่า การให้การปฏิรูปการเมืองเกิดขึ้นได้จริงในทางปฏิบัตินั้น ความรู้ความเข้าใจในกติกาพื้นฐานซึ่งเป็นสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญ เป็นจุดขึ้นของการเมือง เป็นความจำเป็นอย่างยิ่ง และเป็นเงื่อนไขสำคัญของการปฏิรูปทางการเมืองด้วย สตรียังคงเดินทางต่อไปในการเป็นผู้ประสานงานในองค์กรสตรีต่างๆ ได้ทำหน้าที่เป็นผู้นำในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในรัฐธรรมนูญ ให้เกิดขึ้นในสังคมเท่านั้นก็ยังไม่เพียงพอ หากจะต้องรุกเร้าทุกวิถีทางให้ประชาชนตระหนักด้วยจิตวิญญาณว่า รัฐธรรมนูญจะเป็นจริงและมีชีวิตชีวาได้ ประชาชนต้องกระตือรือร้นและมีส่วนร่วมอย่างจริงจังอำนาจอันแท้จริงอยู่ที่ประชาชน ในการเลือกตั้งตัวแทนไปทำงาน และในการเฝ้าระวังติดตามการทำงานของตัวแทนเพื่อให้การทำงานนั้นเป็นไปอย่างโปร่งใส มีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน

ก้าวแรกแห่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองเกิดขึ้นแล้ว และยังคงดำเนินการต่อไปเรื่อยๆ ด้วยจำนวนที่น้อยกว่าผู้ชายมาก และแรงสนับสนุนยังน้อย ความเสมอภาคได้เกิดขึ้นแล้ว กติกาพื้นฐานบางอย่างของสังคมที่ปรากฏในการปฏิรูปการเมืองจะเกิดขึ้น ไม่ได้เลย หากไม่ใช่การรวมพลังของสตรีจากองค์กรที่หลากหลาย ด้วยความมุ่งมั่น ด้วยเจตนารมณ์ที่แน่วแน่ ก้าวต่อไปของสตรีจะเป็นหนทางสู่ความเสมอภาค เป็นธรรมและสันติในสังคม สตรีจะก้าวต่อไปด้วยความมุ่งมั่น สู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองต่อไป

สรุป จากบทบาทของสตรีในการมีส่วนร่วมทางการเมือง ปรากฏมากขึ้นในสังคมไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังจากการมีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540

2.4.3 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในประเทศไทย

หลังจากการเปลี่ยนแปลงการเมืองการปกครองจากสมบูรณาญาสิทธิราชเป็นระบอบประชาธิปไตย ในปี พ.ศ. 2475 ความคิดเชิงประชาธิปไตยและเสรีนิยมได้นำไปสู่การปรับเปลี่ยนบทบาทและสถานภาพของผู้หญิงมากขึ้น ในรัฐธรรมนูญฉบับแรกก็ได้กำหนดให้คนไทยทั้งชายและหญิงมีสิทธิในการลงสมัครรับเลือกตั้งและลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ต่อมารัฐธรรมนูญฉบับปี 2517 ที่ระบุให้แก่กฎหมายอื่นๆ ที่ขัดต่อความเท่าเทียมกันของชายและหญิงในทางการเมืองและการบริหารราชการ นอกจากนี้การเรียกร้องสิทธิสตรีอีกประการที่ถือได้ว่ามีนัยสำคัญอย่างมากต่อบทบาทและสถานะของสตรี นั่นคือการเรียกร้องสิทธิทางการศึกษาโดยให้

สตรีมีโอกาสเลือกเรียนวิชาสามัญเช่นเดียวกับชาย ผลที่ตามมาก็คือการที่สตรีมีความรู้ด้านวิชาชีพ สามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานเพื่อทำงาน ได้อย่างเท่าเทียมกับบุรุษ

อย่างไรก็ตามสัดส่วนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้หญิงในประเทศไทยยังต่ำกว่า ประเทศอื่นๆ โดยเฉพาะเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศที่พัฒนาแล้ว จากรายงานการพัฒนาคณปี 2539 ของ UNDP ระบุว่า โดยภาพรวมประเทศที่กำลังพัฒนาจะมีผู้หญิงได้รับการเลือกตั้งเข้าเป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคิดเป็นค่าเฉลี่ยได้ร้อยละ 17.8 ในขณะที่ปัจจุบันประเทศไทยมีผู้หญิงที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลาย

ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาผู้หญิง ไทยแสดงให้เห็นว่าสถานภาพของผู้หญิงในทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง นับว่ามีความก้าวหน้ากว่าในอดีต และเป็นที่น่าสังเกตว่าปัจจุบันการรวมตัวทางการเมืองของกลุ่มผู้หญิงเริ่มมีความหลากหลาย จากในอดีตที่จำกัดวงอยู่เฉพาะผู้หญิงระดับสูงและผู้หญิงที่มีการศึกษา มาสู่การรวมกลุ่มของผู้หญิงในทุกๆระดับ ซึ่งรวมถึงผู้หญิงกลุ่มอาชีพต่างๆ โดยเฉพาะการที่กลุ่มผู้หญิงได้มีโอกาสเข้าดำรงตำแหน่งผู้นำระดับชุมชนท้องถิ่นทั้งในรูปของผู้สมัครเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และสมาชิกสภาท้องถิ่น เช่น สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น

2.4.4 ปัจจัยที่มีผลในการตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยอาจใช้ปัจจัยเหล่านี้ประกอบกันซึ่งสามารถจัดกลุ่มได้เป็น 7 ปัจจัยหลัก ดังนี้

1) ปัจจัยด้านความสามารถและความซื่อสัตย์สุจริตของผู้สมัคร อันประกอบไปด้วย ปัจจัยย่อย ๆ คือ

- (1) การมีความสามารถในการประสานกับหน่วยงานอื่นๆ
- (2) การมีความคิดก้าวหน้ากว่าคนธรรมดา ชอบแสดงความคิดเห็น
- (3) ความพร้อมเป็นผู้นำ เป็นคนของสาธารณชน
- (4) การมีวุฒิภาวะสูงเหมาะสมกับวัยหรือเกินวัย
- (5) ไม่เคยทำสิ่งที่ผิดกฎหมาย คีลธรรมอันดีของสังคม
- (6) มีความซื่อสัตย์สุจริตต่ออาชีพการงาน
- (7) สามารถแก้ปัญหาให้ชุมชนในระดับท้องถิ่น
- (8) ไม่เคยมีพฤติกรรมชื่อเสียงทั้งก่อนและหลังสมัคร
- (9) ไม่เคยคิดสินบน

2) สถานะทางสังคม กล่าวคือ

- (1) บริจาคเงินให้สังคมเสมอ

- (2) เครื่องศาสนา
- (3) มีฐานะสังคมดี
- (4) มีพรรคพวกเพื่อนฝูงมาก
- (5) คนในจังหวัดพึงได้
- 3) ประสบการณ์ การทำงานการเมือง การศึกษาสาขาที่เรียน ประกอบด้วย
 - (1) การมีประวัติการศึกษา และความรู้ดี
 - (2) สาขาที่เรียนเกี่ยวกับการเมืองและกฎหมาย
 - (3) เคยทำงานการเมือง
- 4) ความสามารถในการแข่งขันงบประมาณและการสัญญาว่าจะทำหรือสร้างสิ่งต่างๆ ให้จังหวัดการเป็นคนท้องถิ่น ประกอบด้วย
 - (1) เกิดในจังหวัดนั้นๆ
 - (2) เคยทำงานในจังหวัดนั้นๆ
 - (3) เคยเรียนในจังหวัดนั้นๆ
- 5) บุคลิกภาพ
 - (1) บุคลิกหน้าตาดี
 - (2) สุขภาพแข็งแรง
 - (3) อายุพอสมควรเป็นผู้ใหญ่
- 6) ช่วยเหลือสังคม
 - (1) เคยช่วยเหลือ ทำงานเพื่อสังคม
 - (2) เคยช่วยเหลือทำงานเพื่อท้องถิ่นนั้นๆ
- 7) เป็นที่รู้จักทั่วไป
 - (1) เป็นที่รู้จักทั่วประเทศ (ทั้งด้านดีและไม่ดี)
 - (2) เป็นที่รู้จักทั้งจังหวัด³²

³²วิระดา สมสวัสดิ์. ครอบครั้ว วัฒนธรรม และศาสนา : อุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้หญิง. กรุงเทพมหานคร : กำบรราชยสิทธิมนุษยชนสตรี, 2546.

สรุป จากปัจจัยทั้ง 7 ประการ ซึ่งเป็นสาระสำคัญที่นำมาสู่การเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง โดยเข้ามาเป็นผู้บริหารท้องถิ่น ทำให้ทราบถึงคุณลักษณะที่สำคัญของผู้ที่จะเข้าร่วมในการบริหารท้องถิ่น

2.4.5 อุปสรรคในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้หญิง

เมทินี พงษ์เวช ระบุถึงสาเหตุที่ทำให้ผู้หญิงมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อย ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วม และความก้าวหน้าของผู้หญิงในทางการเมือง อาจสรุปได้ 2 ปัจจัย คือ

1. ปัจจัยภายนอก ซึ่งรวมถึงวัฒนธรรมทางการเมืองที่พรรคการเมืองปิดกั้นโอกาสของผู้หญิงจึงทำให้ผู้หญิงไม่ยอมเข้าร่วมพรรคการเมือง นอกจากนี้ส่วนต่างๆ ของสังคมไม่ให้โอกาสผู้หญิงและไม่ได้ให้การสนับสนุนผู้หญิงเท่าที่ควร รวมทั้งทัศนคติและทัศนคติทางความคิดที่กีดกันผู้หญิงหรือที่ไม่มั่นใจในผู้หญิง

2. ปัจจัยภายใน ซึ่งเชื่อมโยงกับตัวผู้หญิงเอง คือ ผู้หญิงขาดความมั่นใจ ขาดความรู้ทางการเมือง ขาดเป้าหมาย ขาดข่าวสาร รวมทั้งการยอมรับสภาพ ไม่เห็นคุณค่าของตัวเอง ซึ่งหลายๆ ส่วนเหล่านี้ เนื่องจากประเพณีวัฒนธรรมที่หล่อหลอมมาให้ผู้หญิงเป็นผู้ตามและมีบทบาทหลักในฐานะมารดาและภรรยา

นอกจากนี้ ในทัศนะของ วิระคา สมสวัสดิ์ ผู้หญิงเผชิญกับอุปสรรคเชิงวัฒนธรรมและโครงสร้างทางสังคมหลายประการที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองและสาธารณะรวมถึง

- 1) เจตคติและการเลือกปฏิบัติ
- 2) ความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างหญิงชายที่ไม่เท่าเทียมกันในครอบครัว
- 3) การกำหนดให้ผู้ชายเป็น “หัวหน้าครอบครัว” ทั้งทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง
- 4) ความรับผิดชอบในบ้านและในการดูแลลูก
- 5) การขาดประสบการณ์ในกิจการสาธารณะ
- 6) การขาดแบบอย่างและการสนับสนุนของผู้หญิงที่อยู่ในอำนาจ
- 7) ความกลัวความรุนแรง การคุกคาม การวิพากษ์วิจารณ์และการถูกหย่าขาดจากสามี
- 8) การไม่เห็นคุณค่าของตนเอง
- 9) วัฒนธรรมของการเผชิญหน้าทางการเมืองที่สร้าง “ผู้ชนะ” และ “ผู้แพ้”
- 10) การเลือกปฏิบัติต่อผู้หญิง
- 11) ค่าใช้จ่ายในการลงสมัครรับเลือกตั้งและการอยู่ในตำแหน่งมีสูง

12) การขาดการศึกษา³³

สรุป จากอุปสรรคในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี จะพบว่า สาเหตุจากวัฒนธรรม เศรษฐกิจ เป็นปัจจัยสำคัญที่ขัดขวาง การเข้าถึง การเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี

2.4.6 ปรัชญาการส่งเสริมการพัฒนาสตรี

ปรัชญาการส่งเสริมการพัฒนาสตรี ประกอบด้วยหลักการที่สำคัญ กล่าวคือกรอบเรื่องสิทธิ สตรีขององค์การสหประชาชาติ แนวคิดว่าด้วยการส่งเสริมการพัฒนาสตรี เป็นประเด็นที่มีการกล่าวถึง กันมายาวนานมาก ดังเห็นได้จากกฎบัตรขององค์การสหประชาชาติที่ก่อตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการเมื่อ วันที่ 28 ตุลาคม 2488 ที่ให้การยอมรับในความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย และมองความเสมอภาคในแง่ ของสิทธิมนุษยชนเป็นสำคัญโดยระบุไว้ในจุดมุ่งหมายว่า “เพื่อบรรลุความร่วมมือระหว่างประเทศใน การส่งเสริมและกระตุ้นให้เกิดการเคารพในสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานสำหรับทุกคนโดย ปราศจากการแบ่งแยกเชื้อชาติ เพศ ภาษาหรือศาสนา” กระบวนการพัฒนาสตรีเป็นกระบวนการที่ เกิดขึ้นอย่างเป็นทางการในระดับสากล โดยองค์การสหประชาชาติได้จัดการประชุมระดับ โลกว่าด้วย เรื่องสตรีถึง 4 ครั้ง คือ

ครั้งที่ 1 ปี พ.ศ. 2518 ณ กรุงเม็กซิโกซิตี ประเทศเม็กซิโกซึ่งองค์การสหประชาชาติ ได้จัดให้มีการประชุมระดับ โลกว่าด้วยเรื่องสตรีเป็นครั้งแรก โดยที่ประชุมกำหนดเป้าหมายหลัก คือ ความเสมอภาค การพัฒนา และสันติภาพ และยัง ได้มีการประกาศให้ปี พ.ศ. 2518 เป็นปีสตรีสากล ซึ่งปีดังกล่าวนี้ ถือเป็นจุดเปลี่ยนให้ประเด็นของสตรีกลายเป็นจุดสนใจขึ้นมา นอกจากนั้นองค์การสหประชาชาติได้ ประกาศให้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2519 – 2528 เป็นทศวรรษสตรีแห่งสหประชาชาติ

ครั้งที่ 2 ปี พ.ศ. 2523 ณ กรุงโคเปนเฮเกน ประเทศเดนมาร์ก ได้มีการเน้นย้ำถึงหลักการพื้นฐาน และวัตถุประสงค์ของแผนปฏิบัติการเพื่อทศวรรษสตรีว่าด้วยความเสมอภาค การพัฒนา และสันติภาพ ว่ายังมีความเกี่ยวข้องกับสถานการณ์และถือเป็นพื้นฐานของการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการเพื่อ ทศวรรษสตรีในช่วง 5 ปีหลังของ ทศวรรษ พ.ศ. 2523 - 2528 โดยเน้นเป็นพิเศษที่ 3 องค์ประกอบหลัก ของการพัฒนาสตรีคือ การจ้างงาน สุขภาพอนามัย และการศึกษา นอกจากนี้ที่ประชุมยังได้เสนอให้มีการปรับปรุงทบทวนแบบฟอร์มและแบบสอบถามที่ใช้ในการสำมะโนประชากรและในการสำรวจ

³³เมทนี พงษ์เวช. “สตรีบนเส้นทางแห่งอำนาจและการตัดสินใจ”. กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยบทบาทหญิงชายและการพัฒนา, 2541.

ต่างๆ เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผู้หญิง โดยเฉพาะเพื่อวิเคราะห์บทบาทสตรีในการพัฒนา และในการประชุมครั้งนี้ยังได้มีการทำความเข้าใจเรื่องความเสมอภาคอย่างชัดเจนว่า “ความเสมอภาค ในที่นี้ไม่ได้หมายถึงแค่ความเสมอภาคทางกฎหมายการจัดการเลือกการปฏิบัติเท่านั้น แต่ยังหมายถึงความเสมอภาคทางสิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบและโอกาสสำหรับสตรีในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทั้งในฐานะผู้ได้รับประโยชน์และผู้ก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างจริงจังด้วย”

ครั้งที่ 3 ในปี พ.ศ. 2528 ซึ่งเป็นปีสิ้นสุดทศวรรษเพื่อสตรี โดยประชุม ณ กรุงไนโรบีประเทศเคนยาการประชุมดังกล่าว เป็นการทบทวนและประเมินความสำเร็จของทศวรรษสตรีของสหประชาชาติ รวมทั้ง ได้มีการจัดทำยุทธศาสตร์ไนโรบีเพื่อความก้าวหน้าของสตรี (Nairobi Forward-looking Strategies for the Advancement of Women) เพื่อใช้เป็นแผนแม่บทระดับโลก ว่าด้วยการส่งเสริมความเสมอภาค การมีส่วนร่วมของสตรี ในกระบวนการพัฒนาและการสร้างสันติภาพแผนปฏิบัติการคัมยุทธศาสตร์ไนโรบี เน้นความสำคัญของกลไกระดับชาติเพื่อความก้าวหน้าของสตรีและมีข้อเสนอแนะให้ทุกประเทศจัดตั้งกลไกระดับชาติขึ้นภายในปี พ.ศ. 2538 ต่อมาองค์การสหประชาชาติ ได้มีมติรับรองอนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women – CEDAW) ในการประชุมสมัชชาสามัญที่ 34 เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2542 ซึ่งถือว่าเป็นก้าวสำคัญที่นำไปสู่การบรรลุเป้าหมายเพื่อสิทธิความเสมอภาคของสตรี

ครั้งที่ 4 ระหว่างวันที่ 4 – 15 กันยายน พ.ศ. 2538 ณ กรุงปักกิ่งประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ผู้เข้าร่วมประชุม 189 ประเทศได้มีการร่วมลงนามรับรองปฏิญญาและแผนปฏิบัติการปักกิ่ง (Beijing Declaration and Platform for Action 2538 – 2547) ซึ่งสะท้อนถึงความมุ่งมั่นของนานาชาติต่อการสร้างความเสมอภาคหญิงชาย ได้มีการเน้นย้ำถึงการสร้างกระแสความเสมอภาคหญิงชาย (Gender Mainstreaming) จนทำให้ประเด็นบทบาทหญิงชายและความเสมอภาคกลายเป็นกระแสที่นานาชาติตระหนักถึงความสำคัญและถือเป็นเป้าหมายหลักที่ต้องดำเนินการให้บรรลุผล ในแผนปฏิบัติการปักกิ่ง ได้มีการทบทวนเป้าหมายของยุทธศาสตร์ไนโรบีเพื่อความก้าวหน้าของสตรี พบว่า แม้จะมีความพยายามจากทั้งภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน และผู้ที่เกี่ยวข้องหลายฝ่ายก็ตาม การพัฒนาสตรีก็ยังไม่บรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งไว้ จึงได้กำหนดประเด็นที่น่าห่วงใยเป็นพิเศษที่ต้องมีการดำเนินการเป็นลำดับแรกๆ ในการพัฒนาสตรี 12 ประเด็น คือ

1. สตรีกับความยากจน
2. การศึกษาและฝึกอบรมสตรี
3. สตรีและสุขภาพอนามัย
4. ความรุนแรงต่อสตรี
5. สตรีและความขัดแย้งที่มีการใช้อาวุธ
6. สตรีและเศรษฐกิจ
7. สตรีในอำนาจและการตัดสินใจ
8. กลไกทางสถาบันเพื่อความก้าวหน้าของสตรี
9. สิทธิมนุษยชนของสตรี
10. สตรีและสื่อ
11. สตรีและสิ่งแวดล้อม
12. เด็กผู้หญิง

นอกจากนั้น ยังกล่าวอ้างถึงการนำกระแสความเสมอภาคหญิงชาย (Gender mainstreaming) มาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการ เพื่อบรรลุผลในการพัฒนาและเสริมสร้างพลังสตรีตามประเด็นที่กำหนดไว้ทั้ง 12 ประเด็น โดยระบุว่า

“รัฐบาลและหน่วยงานต่างๆ ต้องส่งเสริมให้มั่น โขบายที่จริงจังและชัดเจนในการที่จะผสมผสานมิติหญิงชายในกระบวนการกำหนดนโยบายและแผนงานต่างๆ เพื่อให้แน่ใจว่าก่อนที่จะมีการตัดสินใจใดๆ ได้มีการวิเคราะห์ผลต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นต่อผู้หญิงและผู้ชายแล้ว”³⁴

2.5 แผนพัฒนาสตรีในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554)

2.5.1 เป้าประสงค์สังคมไทยเป็นสังคมที่มีความเสมอภาคระหว่างหญิงและชาย

คนในสังคมมีการดำเนินชีวิตบนพื้นฐานของการเคารพศักดิ์ศรีและคุณค่าความเป็นมนุษย์ มีเจตคติที่เอื้อต่อการส่งเสริมบทบาทของหญิงชายในการร่วมพัฒนาประเทศ ทั้งหญิงและชาย ได้รับความเป็นธรรม อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข สตรีได้รับโอกาสในการพัฒนาศักยภาพและเพิ่มพลังในคน และมีส่วนร่วมทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง การบริหาร และการปกครองอย่างเต็มที่ และเต็มศักยภาพ

2.5.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาหญิงชายให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับศักดิ์ศรีและคุณค่าของความเป็นมนุษย์ และความเสมอภาคระหว่างหญิงและชาย
2. เพื่อส่งเสริมและเปิด โอกาสให้สตรี ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ
3. เพื่อให้สตรีได้รับการพิทักษ์และคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของสตรี

2.5.3 เป้าหมาย

เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว มีกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานด้านสตรี ไปสู่ความเสมอภาคระหว่างหญิงและชาย เมื่อสิ้นแผนพัฒนาสตรี ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 ในปี 2554 ดังนี้

1. เด็ก เยาวชน รวมทั้งหญิงและชายทุกระดับวัย เคารพศักดิ์ศรีและคุณค่าความเป็นมนุษย์ และความเสมอภาคระหว่างหญิงและชาย
2. สักส่วนของสตรีในภาคการเมืองและการบริหารเพิ่มขึ้น
3. สตรีกลุ่มต่างๆ เข้าถึงบริการสุขภาพอนามัยมากขึ้น โดยเฉพาะด้านอนามัยการเจริญพันธุ์
4. อัตราการใช้ความรุนแรงต่อสตรีลดลง และสตรีที่ประสบปัญหาสามารถเข้าถึงบริการได้อย่างทั่วถึง
5. สตรีมีส่วนร่วมและรับผลประโยชน์จากเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น

2.5.4 ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและปรับเปลี่ยนเจตคติในสตรี

ยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาสตรีในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 – 2554) ได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์หลัก คือ การเสริมสร้างและปรับเปลี่ยนเจตคติในสังคมไทยโดยมียุทธศาสตร์ย่อย 5 ประเด็น ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างเจตคติด้านความเสมอภาคระหว่างหญิงและชาย เพื่อให้เด็ก เยาวชน รวมทั้งหญิงและชายมีเจตคติบนพื้นฐานแนวทางของความเสมอภาคระหว่างหญิงและชาย อันจะนำไปสู่ครอบครัวอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง และประเทศชาติพัฒนา โดยการสร้างพัฒนา เด็ก เยาวชนให้มีเจตคติค่านิยมเรื่องความเสมอภาค ให้ครอบครัวมีความเข้มแข็ง มีสัมพันธภาพที่ดีและบทบาทที่เหมาะสม ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว สถานศึกษาสถาบันศาสนาและสื่อในการปลูกฝังค่านิยมและเจตคติที่ถูกต้องเหมาะสม และให้ผู้ทำงานด้านสื่อ มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องความเสมอภาค เพื่อร่วมกันกำหนดกรอบ / หลักเกณฑ์ และความเหมาะสมการนำเสนอ คติคาม เฝ้ารอวัง สร้างกระแสและกระตุ้นให้ทุกส่วนระวังสื่อที่เป็นภัยและไม่เหมาะสม

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มโอกาสการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมืองและการบริหาร เพื่อให้สตรีมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมกันในกระบวนการตัดสินใจทางการเมืองและการบริหาร รวมทั้งการกำหนดทิศทางการพัฒนาของประเทศ โดยการเสริมสร้างศักยภาพสตรีให้มีความพร้อม ความรู้ ความเข้าใจ ปลูกจิตสำนึก อุทิศตน กำนัล จริยธรรม วัฒนธรรม ประชาธิปไตยและธรรมาภิบาล รณรงค์ให้ผู้มีสิทธิให้โอกาสและสนับสนุนสตรี เสริมสร้างสมรรถนะและความเข้าใจแก่หน่วยงานที่มีความชำนาญด้านการพัฒนาภาวะผู้นำเตรียมความพร้อม ให้คำแนะนำและถ่ายทอดประสบการณ์ และพัฒนาบุคลากรมีส่วนร่วมของสตรีทั้งการปรับปรุง/ แก้ไขกฎหมาย / พระราชบัญญัติ การใช้มาตรการพิเศษชั่วคราว การรณรงค์ทางการเมือง

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมสุขภาพและสิทธิอนามัยการเจริญพันธุ์สตรี เพื่อให้สตรีมีสุขภาพ ภาย สุขภาพจิตสมบูรณ์ พร้อมทั้งจะเข้ามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา โดยการส่งเสริมและพัฒนา สุขภาพอนามัยสตรีในระบบปกติ จัดให้มีอนามัยการเจริญพันธุ์ที่เหมาะสม ป้องกัน แก้ไขปัญหาโรค เอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ และสตรีกลุ่มที่นำห่วงใยเป็นพิเศษ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเสริมสร้างความมั่นคงในชีวิตและร่างกาย เพื่อให้สตรีดำรงชีวิตโดย ปราศจากความหวาดกลัวต่อความรุนแรง และได้รับการพิทักษ์และคุ้มครองสิทธิในชีวิตและ ร่างกาย โดยการเสริมสร้างสมรรถนะและความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่ ประชาชน และหน่วยงานให้มีความรู้ ความ เข้าใจ ความตระหนัก ลดอคติทางเพศ เพิ่มเจ้าหน้าที่หญิงในกระบวนการยุติธรรม ทบทวนขอบเขต ขั้นตอนการปฏิบัติงาน สร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิผู้ตกเป็นเหยื่อของการ ถูกคามทางเพศในทุกรูปแบบ ขยายพื้นที่และพัฒนารูปแบบการให้ความช่วยเหลือ และพัฒนาทั่วโลก วิจัยความ รุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของสตรี เพื่อให้สตรีทุกคนได้รับ โอกาสและการปฏิบัติอย่างเสมอภาคในการมีส่วนร่วมและรับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ได้รับสิทธิ และการคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมและมีหลักประกันทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างทั่วถึง โดย การเสริมสร้างศักยภาพสตรีให้มีภาวะผู้นำ ได้รับการศึกษาทั้งในและนอกระบบ พัฒนาฝีมือและทักษะ ใหม่ ๆ เข้าถึงข้อมูลข่าวสาร พัฒนากลไกและโอกาสการมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจให้เข้ามามีส่วนร่วมใน การบริหารและการตัดสินใจ มีบริการสินเชื่อเพื่อการลงทุนมีชั่วโมงการทำงานที่ยืดหยุ่น และทบทวน ปรับปรุง แก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบ

2.5.5 การขับเคลื่อนแผนพัฒนาสตรีในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 – 2554)

1. อาศัยความเข้มแข็งของกลไกเชิงสถาบันระดับชาติ ท้องถิ่น ภาคประชาสังคมเสริมสร้างศักยภาพผู้ประกอบการ และพัฒนากลไกที่เอื้อต่อการพัฒนาสตรี ได้แก่ การมีข้อมูลจำแนกเพศ การเสริมสร้างผู้บริหารด้านการเสริมสร้างบทบาทหญิงชาย (CGEO) และเจ้าหน้าที่ศูนย์ประสานงาน ด้านความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย (GFP)

2. อาศัยกระบวนการ กลไก และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยปรับปรุงแก้ไข เสนอกฎหมายใหม่ รวมทั้งกำหนดมาตรการจูงใจ และมีมาตรการพิเศษแก่กลุ่มที่นำห่วงใยเป็นพิเศษ

3. อาศัยความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วน เช่น ภาครัฐภาคการเมือง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม สื่อ สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา และสถาบันศาสนาในการให้ความรู้เพื่อปรับเปลี่ยนเจตคติ ใฝ่ระวังเตือนภัย ป้องกัน และคุ้มครองสตรีจากการถูกกระทำรุนแรง³⁴

สรุป จากยุทธศาสตร์ เพื่อขับเคลื่อนบทบาทของสตรีในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ได้มุ่งเน้นให้ทุกภาคส่วน เปิดโอกาส รวมทั้งการปรับทัศนคติ ปรับกระบวนการทัศนของสังคมให้ยอมรับในบทบาทของนักการเมืองสตรีมากขึ้น

2.6 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา

2.6.1 ประวัติ

อำเภอนาดังเดิมเป็นบ้านนาดัง ตั้งชื่อตามทุ่งนาที่นายพรานด้วงอพยพมาตั้งถิ่นฐานเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2424 ขึ้นปกครองกับจังหวัดอุตรธานี เปลี่ยนมาขึ้นเขตปกครองกับตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดเลย ปีพ.ศ. 2488 ขึ้นการปกครองกับตำบลนาดินดำ ปี 2510 ตั้งเป็นตำบลนาดัง ปีพ.ศ. 2519 กรกฎาคม 2534 ลักษณะทางกายภาพ อำเภอนาดังเป็นอำเภอหนึ่งใน 14 อำเภอ ของจังหวัดเลย ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของจังหวัดเลย โดยมีระยะทางห่างจากตัวจังหวัดเลย ประมาณ 37 กิโลเมตร ห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ 557 กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข 2138 อำเภอนาดัง มีเนื้อที่ทั้งหมด จำนวนประมาณ 368,250 ไร่ หรือ ประมาณ 590 ตารางกิโลเมตร และมีอาณาเขต

³⁴ www.oie.go.th/download/develop_mw.doc, 25 มีนาคม 2552.

ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอเชียงคานและอำเภอปากชม จังหวัดเลย ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย และอำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี และอำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย ลักษณะภูมิประเทศ

2.6.2 สภาพพื้นที่

สภาพทั่วไปเป็นที่ราบสูงและป่าเขา มีที่ราบลุ่มเพียงเล็กน้อย มีพื้นที่รวม 590 ตารางกิโลเมตร ภูเขา มีภูเขาที่สำคัญ ได้แก่ ภูซำ ภูซำใหญ่ ภูถนน ภูมะเว ภูผาชา ภูผาคำ ภูลอน แม่น้ำ มีลำน้ำสาย 1 สาย ไหลผ่าน 3 ตำบล ความยาว 27 กิโลเมตร และลำห้วยพะเนียงใหญ่ 1 สาย ไหลผ่าน 2 ตำบล ความยาว 28 กิโลเมตร เนื้อที่ อำเภอนาคำมีเนื้อที่ทั้งหมด จำนวน 368,250 ไร่ หรือประมาณ 590 ตารางกิโลเมตรอาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอเชียงคานและอำเภอปากชมจังหวัดเลย

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอวังสะพุง จังหวัดเลยและกิ่งอำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอน้ำโสมจังหวัดอุดรธานีและอำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอเมืองจังหวัดเลย

2.6.3 การปกครองท้องถิ่น

เขตพื้นที่รับผิดชอบแบ่งออกเป็น 4 ตำบล 41 หมู่บ้าน

1. ตำบลนาค้ำ จำนวน 12 หมู่บ้าน
2. ตำบลนาดอกคำ จำนวน 17 หมู่บ้าน
3. ตำบลท่าสะอาด จำนวน 7 หมู่บ้าน
4. ตำบลท่าสวรรค์ จำนวน 5 หมู่บ้าน

มีเทศบาล จำนวน 2 แห่ง คือ

- 1) เทศบาลตำบลนาค้ำ
- 2) เทศบาลตำบลนาดอกคำ

มีองค์การบริหารส่วนตำบล 3 แห่ง คือ

- 1) องค์การบริหารส่วนตำบลนาค้ำ
- 2) องค์การบริหารส่วนตำบลท่าสะอาด
- 3) องค์การบริหารส่วนตำบลท่าสวรรค์

ภารกิจและกิจกรรมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ในปี 2542 ได้มีการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยได้ถ่ายโอนภารกิจอำนาจหน้าที่มากขึ้นและถ่ายโอนบุคลากรจากหน่วยงานอื่นเพื่อให้เพียงพอแก่การปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล จึงทำให้มีบุคลากรเพิ่มมากขึ้น จากเดิมเคยมีบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลเพียง 3-4 คน พอมีจำนวนบุคลากรเพิ่มมากขึ้น ทำให้เกิดความขัดแย้งเกิดขึ้นในองค์การบริหารส่วนตำบลต่าง ๆ

มีประชากรทั้งสิ้น 25,669 คน ชาย 13,066 คน หญิง 12,603 คน แยกเป็นรายตำบล ดังนี้

ตำบลนาคว้ง จำนวน 9,499 คน

ตำบลนาดอกคำ จำนวน 9,626 คน

ตำบลท่าสะอาด จำนวน 3,562 คน

ตำบลท่าสวรรค์ จำนวน 2,879 คน

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยศึกษาเรื่องบทบาทและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีนั้นเป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตาม ระดับของการศึกษาของงานวิจัยเหล่านั้นมักจะเน้นที่การเมืองระดับชาติ ส่วนการเมืองระดับท้องถิ่นนั้นยังมีไม่มากนัก ผู้วิจัยขอเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยชิ้นนี้ ดังต่อไปนี้

ฉวีลลิต บุรีกุล ศึกษาเรื่อง “ผู้หญิงไทยกับการเมืองหลังการมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540” งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงประจักษ์เพื่อสำรวจพฤติกรรมทางการเมืองของผู้หญิงไทย 1,273 คน หลังการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.2543 โดยสำรวจพร้อมกับการศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนไทย ใน 6 จังหวัด คือ เชียงใหม่ สงขลา ระยอง นครศรีธรรมราช และ กรุงเทพมหานคร การศึกษาได้รวมประเด็นต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ความพอใจในระบอบประชาธิปไตย และปัจจัยที่ใช้ในการพิจารณาผู้สมัครรับเลือกตั้ง ตลอดจนประเด็นต่างๆในเรื่องของคอร์รัปชันและการรับสินบนในระหว่างที่มีการเลือกตั้ง

การศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีความแตกต่างกันตามเพศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่เพศชายมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองเฉลี่ยสูงกว่าเพศหญิง ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับผลการศึกษาในหลายๆประเทศ ช่องว่างระหว่างชายหญิงในเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองนี้แสดงถึงวัฒนธรรมทางความคิดทางการเมือง บทบาทของชายหญิงในทางการเมือง นอกจากนี้ผู้หญิงที่มีส่วนร่วมทางการเมืองสูง จะมีความพอใจในระบอบประชาธิปไตยสูงกว่าผู้มีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยกว่า

ขณะที่การเป็นสมาชิกกลุ่มกลับแปรผกผันกับความพอใจในระบอบประชาธิปไตย นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้หญิงในกรุงเทพฯ โดยเฉพาะกรุงเทพฯรอบใน มีความพอใจในระบอบประชาธิปไตยที่เป็นอยู่น้อยกว่า ผู้หญิงที่อยู่ในต่างจังหวัด (ทั้งเขตเทศบาลและชนบท) ระดับการรับรู้ข่าวสารและความสนใจทางการเมืองมีความแตกต่างกันตามเพศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่เพศชายมีระดับการรับรู้ข่าวสารและความสนใจทางการเมืองตลอดจนสนใจกิจกรรมทางการเมืองเฉลี่ย มากกว่าเพศหญิงนอกจากนี้ผู้หญิงให้ความสำคัญกับความซื่อสัตย์ สุจริต และการช่วยเหลือท้องถิ่น เป็นปัจจัยหลัก ในการพิจารณาผู้สมัคร

ดังนั้นหากจะส่งเสริมให้ผู้หญิงเข้ามามีบทบาททางการเมืองมากขึ้นควรมีการส่งเสริมกิจกรรม การรวมกลุ่ม การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การปลูกฝังความเข้าใจทางการเมืองและระบอบประชาธิปไตย เพื่อ กระตุ้นให้ผู้หญิงเห็นความสำคัญของการเข้ามามีบทบาททางการเมืองมากขึ้น³⁵

หุมพร แสงมณี ได้ศึกษา “บทบาทการบริหารงานของสตรีในองค์การบริหารส่วนตำบลจาก การศึกษาพบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสตรี ทำงาน ได้ดีกว่าสมาชิกสภาองค์การบริหาร ส่วนตำบลชาย เพราะมีความละเอียดรอบคอบ และเอาใจใส่ติดตามความก้าวหน้า ได้ดีกว่าชาย นอกจากนี้สามารถประสานการใช้ประโยชน์จากองค์กรสตรีในหมู่บ้าน ได้ดีกว่า เช่น กลุ่มสตรีแม่บ้าน และยังสามารถให้การช่วยเหลือแก้ไขปัญหาหมู่บ้าน ได้อย่างราบรื่น ตลอดจนประสานประโยชน์กับ ทางราชการ ได้อย่างเต็มที่”³⁶

รัตนา จงสุทธานามณี ได้ศึกษา “บทบาทของผู้นำสตรีในการเมืองท้องถิ่น จังหวัดเชียงรายพบว่า ผู้นำสตรีจะมีบทบาทมากกว่าผู้นำบุรุษในด้านต่าง ๆ คือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการประสานงาน ส่วน บทบาทของผู้นำสตรีไม่แตกต่างจากผู้นำบุรุษ ได้แก่ ความรู้ ความสามารถในการบริการความริเริ่ม สร้างสรรค์ ความรับผิดชอบต่อประชาชน ความยอมรับของประชาชนและข้าราชการ แต่มีบางประเด็น ที่การยอมรับต่อบทบาทของผู้นำน้อยกว่าบุรุษ คือ การวางแผนพัฒนาท้องถิ่นการจัดการงบประมาณ การอุทิศตนให้การปฏิบัติหน้าที่”³⁷

³⁵ถวิลวดี บุรีกุล. “ผู้หญิงไทยกับการเมืองหลังการมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2544”. รายงานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : สำนักวิจัยและพัฒนาพระปกเกล้าโครงการสตรีศึกษา, 2541.

³⁶หุมพร แสงมณี. “บทบาททางการเมืองของสตรีในองค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่”. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2540.

นฤมล เมืองเคห ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของสตรีกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า บทบาทสตรีกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น อำเภอสันกำแพงอยู่ในระดับปานกลาง ในประเด็นการติดตามข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก ในการรับสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลการออกเสียงเลือกตั้งมีสิทธิเท่าเทียมกับบุรุษทุก ๆ ด้าน และมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ ทางการเมืองในระดับปานกลาง³⁷

สินธุ์ มุ่งดี ได้ศึกษาเรื่อง สตรีกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในอำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ จากการศึกษาพบว่า สตรีในอำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ มีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ในระดับต่ำ การศึกษา รายได้ อาชีพ ประสบการณ์การเป็นผู้นำ การเป็นสมาชิกกลุ่ม และการฝึกอบรม มีความสัมพันธ์เกื้อหนุนกับบทบาทของสตรีในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นมีข้อสรุปดังนี้

1. รัฐบาลควรนำการปรับปรุง แก้ไข ระเบียบกฎเกณฑ์และข้อบังคับทางสังคมให้มีลักษณะที่เป็นการส่งเสริมเสรีภาพ และการมีส่วนร่วมในทางสังคมของสตรีให้มากขึ้น
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรประสานงานกับสถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดการอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น ให้แก่นักเรียน ซึ่งในอนาคตเป็นผู้ที่จะต้องมียุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการท้องถิ่น
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีการประชาสัมพันธ์ถึงบทบาท หน้าที่การบริหารจัดการ และกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้น³⁸

สันติ สันทัต ได้ศึกษาเรื่อง บทบาททางการเมืองของสตรีในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย พบว่า

- 1) ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติที่ดีต่อบทบาททางการเมืองของสตรี
- 2) สถานภาพของบุคคลมีผลต่อทัศนคติต่อบทบาททางการเมือง กล่าวคือ เพศชายจะเห็นว่า

³⁷นฤมล เมืองเคห. “บทบาทของสตรีกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่”. สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์บัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2549.

³⁸สินธุ์ มุ่งดี. “สตรีกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในอำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2545.

บุรุษดีกว่าสตรี และเพศหญิงจะเห็นว่าสตรีดีกว่าบุรุษ³⁹

มนตรี เทอครีระกุล ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของสตรีในองค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดชลบุรีและจังหวัดระยอง พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อสถานภาพสตรี การมีส่วนร่วมของสตรีในองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับมาก ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล การส่งเสริมสนับสนุนจากส่วนราชการ ระดับการพัฒนาของจังหวัด ประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสตรีในองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนอายุ อาชีพ รายได้ การรับข้อมูลข่าวสาร ระดับชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบล ระยะเวลาที่ทำงานอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสตรีในองค์การบริหารส่วนตำบล⁴⁰

ว่าที่ ร.ต.สัมพันธ์ ภู่มมาลา ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรี อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์การศึกษา คือ 1. เพื่อศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2. เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ที่มีผลต่อการมีบทบาทการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในการปกครองท้องถิ่น 3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนข้อบกพร่องของการปกครองท้องถิ่น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดและวางแนวทางเพื่อพัฒนาบทบาทการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในการเมืองท้องถิ่น ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนในอำเภอไชยปราการ ข้อมูลที่ได้จะนำมาวิเคราะห์ทางสถิติแบบพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. บทบาทการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี พบว่า ภาพรวมแล้วกลุ่มสตรีมีบทบาทในการเมืองท้องถิ่นค่อนข้างน้อย โดยเฉพาะการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงการติดตาม ตรวจสอบ แม้ว่ากลุ่มสตรีส่วนใหญ่จะมีความรู้ความเข้าใจในการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างดี

³⁹ สันติ สันทัต. "บทบาททางการเมืองของสตรีในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย". วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2547.

⁴⁰มนตรี เทอครีระกุล. "การมีส่วนร่วมของสตรีในองค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดชลบุรีและจังหวัดระยอง". วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2543.

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มสตรี พบว่า มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง 3 ประการสำคัญ คือ ปัจจัยด้านอาชีพ เนื่องจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ทั้งในพื้นที่และต่างอำเภอ แบบไปเช้าเย็นกลับ รวมถึงการไปค้างคืน ทำให้ระดับความสนใจและการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมีน้อยตามมา และปัจจัยด้านสังคม เนื่องจากการจะเข้าไปมีบทบาท หรือมีส่วนร่วมในทางการเมืองระดับท้องถิ่นนั้น โดยมากยังมีการยึดติดกับเพศ ทั้งนี้สืบเนื่องจากการเป็นสังคมแบบเดิมค่อนข้างมาก คือ การให้การยอมรับ นับถือเพศชายมากกว่าหญิง ทำให้การเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีมีน้อยตามมา"

2.8 สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการรวบรวมแนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาค้าง จังหวัดเลย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำเอาแนวคิดสตรีบนเส้นทางแห่งอำนาจและการตัดสินใจ เมทนี พงษ์เวช มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย ดังนี้

ตัวแปรต้น

1. เพศ
2. อายุ
3. ระดับการศึกษา

ตัวแปรตาม

1. ด้านความสามารถของนักการเมืองสตรี
2. ด้านบทบาทของนักการเมืองสตรี
3. ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองสตรี

แผนภูมิที่ 2.1 แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

"สัมพันธ์ ภูมมาลา, ว่าที่ ร.ค.. "การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีอำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่". วิทยานิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2548.

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาค้าง จังหวัดเลย” นี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ ตำรา เอกสาร วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เทคนิควิธีสุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอนาค้าง จังหวัดเลย จำนวน 4 ตำบล จำนวนรวมทั้งสิ้น 25,562 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาค้าง จังหวัดเลย จำนวน 394 คน โดยใช้สูตรในการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane)

$$\text{กำหนดให้มีค่าความคลาดเคลื่อน} = n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยกำหนดค่าดังนี้

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการวิจัย

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้น กำหนดที่ 0.05

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า } n &= \frac{25,562}{1 + 25,562 (0.05)^2} \\ &= \frac{25,562}{1 + 63,905} \\ &= 393.8371 \end{aligned}$$

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง = 394 คน

3.2 เทคนิควิธีสุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรในการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) จากรายชื่อประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอ นาค้าง จังหวัดเลย จำนวน 25,562 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 394 คน แล้วนำมาหาอัตราส่วนของประชากร (Proportional to Size) เพื่อหาสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง เป็นเกณฑ์ ตามสูตรดังนี้

$$m_i = \frac{N_i}{N} \times n$$

n_i = จำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละตำบล

N_i = จำนวนประชากรแต่ละตำบล

n = จำนวนกลุ่มตัวอย่างรวมทุกตำบล

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

จึงทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ดังรายละเอียดที่ปรากฏในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตำบล

ที่	ตำบล	จำนวน ประชากรทั้งสิ้น	แสดงการหาสัดส่วน	กลุ่มตัวอย่าง
1	ตำบลนาด้วง	9,499	$9,499 \times 394$ 25,562	146
2	ตำบลนาดอกคำ	9,622	$9,622 \times 394$ 25,562	148
3	ตำบลท่าสะอาด	3,562	$3,562 \times 394$ 25,562	55
4	ตำบลท่าสวรรค์	2,879	$2,879 \times 394$ 25,562	45
	รวม	25,562	394	394

เมื่อได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 394 คนแล้ว จึงใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยผู้ที่ถูกเลือกมีคุณสมบัติในการตอบแบบสอบถาม ไม่แตกต่างกัน และแต่ละหน่วยในประชากรมีโอกาสเลือกเท่าๆกัน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด แบ่งออก 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ และระดับการศึกษา ลักษณะของคำถามเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยสอบถามเกี่ยวกับ ความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถของนักการเมืองสตรี ด้านบทบาทของนักการเมืองสตรี และด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองสตรี จำนวน 20 ข้อ โดยใช้หลักเกณฑ์การกำหนดมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5

ระดับ ลักษณะของแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert Scale) แบ่งระดับในการวัดออกเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดค่าระดับ ดังนี้

- คะแนน 5 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
- คะแนน 4 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
- คะแนน 3 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
- คะแนน 2 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับร่วมน้อย
- คะแนน 1 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สำหรับวัดค่าตัวแปรทั้งหมด โดยได้ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อคำถามที่เป็นข้อคำถามเชิงบวก (Positive) ที่สร้างขึ้นจำนวน 20 ข้อ โดยกำหนดการวัดค่าตัวแปร ซึ่งเป็นการแปลความหมายค่าเฉลี่ยของแบบสอบถาม โดยใช้หลักทางคณิตศาสตร์ 0.51 ขึ้นไป ปัดเป็นเลขจำนวนเต็ม เกณฑ์ที่ใช้เป็นดังนี้

- ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับความคิดเห็นในระดับมากที่สุด
- ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับความคิดเห็นในระดับมาก
- ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง
- ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับความคิดเห็นในระดับน้อย
- ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาค้าง จังหวัดเลย ลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

3.4 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

3.4.1 ศึกษาจากตำรา เอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาค้าง จังหวัดเลย

3.4.2 กำหนดกรอบแนวคิดและเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย นำมาใช้เป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม ทั้งชนิดปลายปิด

3.4.3 นำร่างแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาทำการตรวจ วิจารณ์ แก้ไข เสนอแนะ ปรับปรุง เพื่อความเหมาะสมและความถูกต้องของแบบสอบถาม

3.4.4 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงตามข้อ 3 เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) และความครอบคลุมของเนื้อหา

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาสกร ดอกจันทร์ วุฒิกการศึกษา Ph.D (Political Science) ตำแหน่ง ผู้ช่วยอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
2. ดร.สุรพล พรหมกุล วุฒิกการศึกษา ศศ.ม. (สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา) Ph. D (Buddhist Studies) ตำแหน่ง อาจารย์พิเศษประจำ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
3. นายวิระพงศ์ คุณประทุม วุฒิกการศึกษา กม. (การวัดผลและประเมินผลการศึกษา) ตำแหน่ง อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
4. นางสาวสุลธิพรรณ หมู่ใหญ่ วุฒิกการศึกษา ศน.ม (รัฐศาสตรการปกครอง)
5. นางมะลิวัลย์ ชมฉ่ำ วุฒิกการศึกษา ศน.ม (รัฐศาสตรการปกครอง)

จากนั้นนำร่างแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ของผู้ทรงคุณวุฒิ มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) มีสูตรในการหาค่า ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad \text{IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ

IOC	แทนดัชนีความสอดคล้อง
$\sum R$	แทนผลรวมของคะแนนความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ
N	แทนจำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยที่

+1	แน่ใจว่าสอดคล้อง
0	ไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง
-1	แน่ใจว่าไม่สอดคล้อง

โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป จากข้อคำถามทั้งหมดจำนวน 20 ข้อ ใช้ได้จำนวน 20 ข้อ ซึ่งข้อคำถามที่ใช้ได้มีค่า IOC อยู่ในช่วง 0.80-1.00

3.4.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ของแบบสอบถามตามสูตร ดังนี้

ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์และอังฉรา ชำนิประศาสน์, ระเบียบวิธีวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทพิมพ์ดีการพิมพ์ จำกัด, 2550), หน้า 149.

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC คือ คำนีความสอดคล้อง

R คือ คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

$\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป จากข้อคำถามทั้งหมด จำนวน 20 ข้อ ใช้ได้จำนวน 20 ข้อ ซึ่งข้อคำถามที่ใช้ได้มีค่า IOC อยู่ในช่วง 0.8 – 1.0

3.4.6 ปรับปรุงแบบสอบถาม ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้อง

3.4.7 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีคุณลักษณะคล้ายกันกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

3.4.7.1 หาค่าความเที่ยงตรงของข้อคำถามในแต่ละด้าน โดยวิธีหาค่าสหสัมพันธ์รายข้อกับทุกข้อ (Item-total Correlation) เลือกข้อที่มีค่า r มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้ทั้งสิ้น จำนวน 20 ข้อ

3.4.7.2 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของกรอนบาค (Cronbach) ตามสูตร ดังนี้²

$$\alpha = \left(\frac{k}{k-1} \right) \left(1 - \frac{\sum si^2}{s^2} \right)$$

เมื่อ α = ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

k = จำนวนข้อคำถาม

si^2 = ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

s^2 = ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

ผลจากการทดสอบ ได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ 0.8748

3.4.8 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้ว ไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

² ลัดดาวัลย์ เพชร โรจน์และอังฉรา ชำนิประศาสน์, ระเบียบวิธีวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทพิมพ์ดีการพิมพ์ จำกัด, 2550), หน้า 48 – 49.

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในปี พุทธศักราช 2554 ตามลำดับ
ขั้นตอน ดังนี้

3.5.1 ผู้วิจัยมีหนังสือถึงรองอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
เพื่อขอให้มีหนังสือความร่วมมือถึงผู้ใหญ่บ้าน เพื่อขอความร่วมมือให้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวม
ข้อมูล ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัย ได้ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

3.5.2 ติดต่อกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นัดหมายวัน เวลาที่จะนำแบบสอบถามไปเก็บ
ข้อมูล

3.5.3 จัดเตรียมแบบสอบถามให้เพียงพอกับจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม โดยดำเนินการเก็บ
รวบรวมข้อมูล ตั้งแต่เดือนมกราคม ถึง กุมภาพันธ์ 2554 ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บ
รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจำนวน 394 ชุด

3.5.4 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น ในเขตจังหวัดเลย
โดยมีหนังสือถึงนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์โดยใช้เวลา จำนวน 2
เดือน ในการตอบแบบสอบถามทั้งหมด 394 ชุด ได้จำนวน 394 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ซึ่งแยก
วิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

3.6.1 ศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจง
ค่าความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

3.6.2 ศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาค้าง จังหวัดเลย
โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.6.3 การทดสอบสมมุติฐาน โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อ
นักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาค้าง จังหวัดเลย กับข้อมูลทั่วไป ด้านเพศ ทดสอบค่าที
(t-test) ส่วนด้านอายุ และระดับการศึกษา ใช้การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way
ANOVA or F - test) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบ ความแตกต่างของ
ค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé)

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.7.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

1) หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายคำถาม (Item total Correlation Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$r = \frac{\bar{x}_H - \bar{x}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

- เมื่อ \bar{x}_H คือ คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
 \bar{x}_L คือ คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
 S_H^2 คือ ความแปรปรวนของกลุ่มได้คะแนนสูง
 S_L^2 คือ ความแปรปรวนของกลุ่มได้คะแนนต่ำ
 n_H คือ จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในกลุ่มสูง
 n_L คือ จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในกลุ่มต่ำ

2) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

$$\alpha = \left(\frac{k}{k-1} \right) \left(1 - \frac{\sum s_i^2}{s^2} \right)$$

- เมื่อ α = ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
 k = จำนวนข้อคำถาม
 s^2 = ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
 s_i^2 = ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

³สุชา จันทร์อม, จิตวิทยาทั่วไป, พิมพ์ครั้งที่ 9 (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2539), หน้า

3.7.2 สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) การแจกแจงความถี่ (Frequency)
- 2) หาค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนที่ต้องการเปรียบเทียบ}}{\text{จำนวนเต็ม}} \times 100$$

- 3) หาค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\bar{x} = \frac{\sum fx}{n}$$

เมื่อ \bar{x} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum fx$ แทน ผลรวมของความถี่คูณคะแนน
 n แทน ข้อมูลทั้งหมด

- 4) หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

$$S.D. = \frac{\sqrt{n \sum fx^2 - (\sum fx)^2}}{n(n-1)}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 n แทน ข้อมูลทั้งหมด
 $\sum fx^2$ แทน ผลรวมทั้งหมดความถี่คูณคะแนน

3.7.3 สถิติที่ใช้ในการอนุมาน

- 1) การทดสอบสมมติฐาน (t-test)

$$F = \frac{S_2^2}{S_1^2}$$

เมื่อ S_1^2, S_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่าง

2) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) หรือ F-test

$$F = \frac{MSB}{MSW}$$

$$MSB = \frac{SSB}{k-1}$$

$$MSW = \frac{SSW}{n-k}$$

เมื่อ k แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างหรือจำนวนระดับ

n แทน จำนวนตัวอย่างทั้งหมด

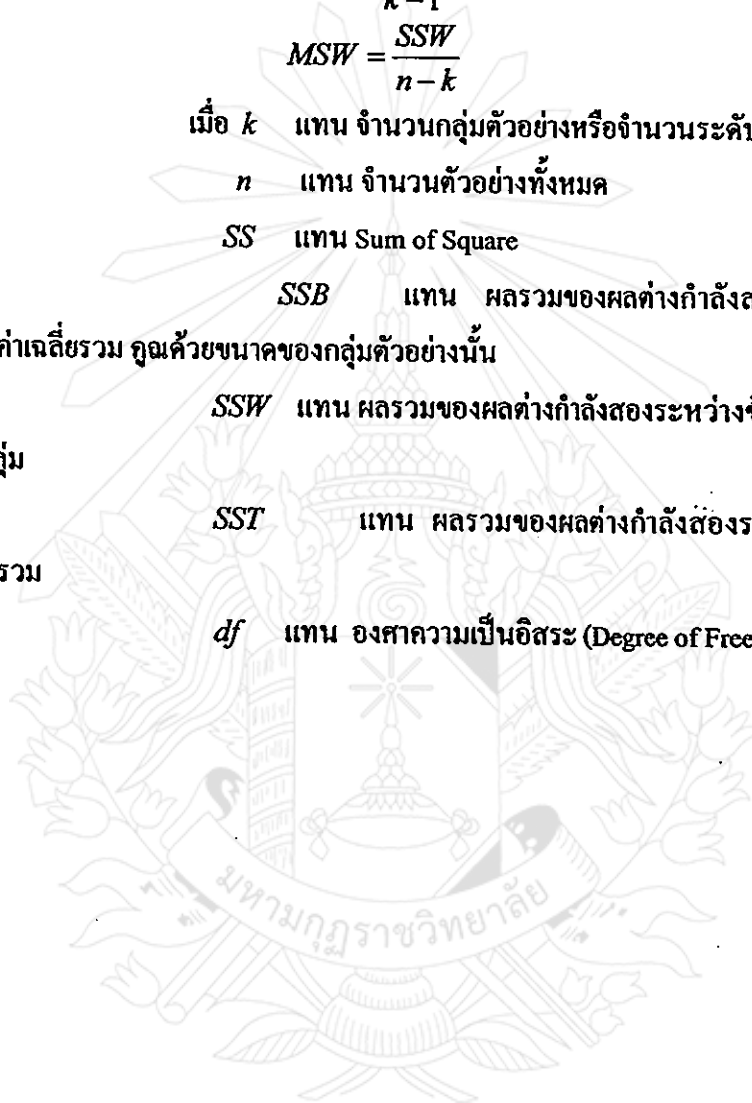
SS แทน Sum of Square

SSB แทน ผลรวมของผลต่างกำลังสองระหว่างค่าเฉลี่ยแต่ละกลุ่มกับค่าเฉลี่ยรวม คูณด้วยขนาดของกลุ่มตัวอย่างนั้น

SSW แทน ผลรวมของผลต่างกำลังสองระหว่างข้อมูลแต่ละตัวกับค่าเฉลี่ยแต่ละกลุ่ม

SST แทน ผลรวมของผลต่างกำลังสองระหว่างข้อมูลแต่ละตัวกับค่าเฉลี่ยรวม

df แทน องศาความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาค้าง จังหวัดเลย” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives) ไว้ 3 ประการคือ

- 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาค้าง จังหวัดเลย
- 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาค้าง จังหวัดเลยโดยจำแนกตาม เพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน
- 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาค้าง จังหวัดเลย

ในการวิจัยครั้งนี้กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอนาค้าง จังหวัดเลย จำนวน 394 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม จากนั้นนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาดำเนินการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อคำนวณหาค่าสถิติสำหรับตอบวัตถุประสงค์และสมมุติฐานการวิจัยให้ครบถ้วนตามที่ตั้งไว้ มีลำดับขั้นตอนดังนี้

- 4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันในการแปลความหมายข้อมูล จึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ t (t – distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ F (F – distribution)
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลรวมกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมกำลังสอง (Mean Square)
Sig.	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Significance)

4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอการวิจัยในรูปแบบตาราง โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ และระดับการศึกษา ใช้การวิเคราะห์หาจำนวน ค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความถี่เห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรีของประชาชน ในอำเภอหาดวัง จังหวัดเลย ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยเป็น

รายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffé)

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาค้าง จังหวัดเลย ใช้การวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วเรียงลำดับความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในการวิจัยเรื่องนี้กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาค้าง จังหวัดเลย ซึ่งมีคุณลักษณะข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ และระดับการศึกษา ใช้การวิเคราะห์โดยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยายปรากฏ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวน และค่าร้อยละ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาค้าง จังหวัดเลย โดยรวมทั้ง 3 ด้านจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	210	53.3
หญิง	184	46.7
รวม	394	100.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาค้าง จังหวัดเลย ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 53.3 และเพศหญิง จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 46.7

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวน และค่าร้อยละ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ อำเภอนาดัง จังหวัดเลย จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
18 – 30 ปี	97	24.6
31 – 40 ปี	98	24.9
41 – 50 ปี	113	28.7
51 ปีขึ้นไป	86	21.8
รวม	394	100.0

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ อำเภอนาดัง จังหวัดเลย ส่วนใหญ่มีอายุ 41 – 50 ปี จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 28.7 รองลงมามีอายุ 31 – 40 ปี จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 24.9 และ อายุ 18 – 30 ปี จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 24.6 ส่วนน้อยที่สุดมีอายุระหว่าง 51 ปีขึ้นไป จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 21.8

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวน และค่าร้อยละ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาดัง จังหวัดเลย จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	109	27.7
มัธยมศึกษา/ปวช.	131	33.2
อนุปริญญา/เทียบเท่า	74	18.8
ปริญญาตรีขึ้นไป	80	20.3
รวม	394	100.0

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาดัง จังหวัดเลย ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา/ปวช. จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 33.2 รองลงมามีระดับการศึกษา ประถมศึกษา จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 27.7 และระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 20.3 ส่วนน้อยที่สุดมีระดับการศึกษานุปริญญา/เทียบเท่า จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 18.8

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาดัง จังหวัดเลย

การศึกษานี้วิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาดัง จังหวัดเลย ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ปากฎดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.4 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาดัง จังหวัดเลยโดยรวมทั้ง 4 ด้าน

ด้านที่	การรับรู้	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	ด้านความสามารถของนักการเมืองสตรี	4.38	0.52	มาก
2	ด้านบทบาทของนักการเมืองสตรี	4.40	0.49	มาก
3	ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองสตรี	4.22	0.55	มาก
	รวม	4.34	0.39	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาดัง จังหวัดเลย โดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านโดยเรียงลำดับความค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านบทบาทของนักการเมืองสตรีด้านความสามารถของนักการเมืองสตรี และด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองสตรี ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอหาดฉาง จังหวัดเลยด้านความสามารถของนักการเมืองสตรี

ข้อที่	ด้านความสามารถของนักการเมืองสตรี	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	นักการเมืองสตรีเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ มีสิทธิเสรีภาพและมีความสามารถในการปฏิบัติงานได้ดี	4.28	0.70	มาก
2	นักการเมืองสตรีเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม และประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม	4.30	0.76	มาก
3	นักการเมืองสตรีเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่และให้ความสำคัญต่อประโยชน์โดยรวม	4.32	0.77	มาก
4	นักการเมืองสตรีมักจะมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหาได้ดีและสนใจรายละเอียดปลีกย่อย	4.44	0.62	มาก
5	นักการเมืองสตรีมีความประนีประนอมทำให้ประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ ได้เป็นอย่างดี	4.46	0.74	มาก
6	นักการเมืองสตรีมีความละเอียดอ่อนทำให้มองเห็นปัญหาต่างๆ และกล้าตัดสินใจแก้ปัญหาได้ทุกสถานการณ์และได้รับการยอมรับจากกลุ่มและบุคคลภายนอก	4.48	0.70	มาก
7	นักการเมืองสตรีมีมนุษยสัมพันธ์ดีเป็นกันเองกับประชาชนและมีความซื่อสัตย์ยุติธรรม	4.40	0.66	มาก
รวม		4.38	0.52	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอหาดฉาง จังหวัดเลย ด้านความสามารถของนักการเมืองสตรี โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ นักการเมืองสตรีมีความละเอียดอ่อนทำให้มองเห็นปัญหาต่างๆ และกล้าตัดสินใจแก้ปัญหาได้ทุกสถานการณ์และได้รับการยอมรับจากกลุ่มและบุคคลภายนอก รองลงมาคือ นักการเมืองสตรีมีความประนีประนอมทำให้ประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ ได้เป็นอย่างดี ส่วนน้อยที่สุดคือ นักการเมืองสตรีเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ มีสิทธิเสรีภาพและมีความสามารถในการปฏิบัติงานได้ดี ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นที่มีต่อ
 นักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาค้าง จังหวัดเลยด้านบทบาทของ
 นักการเมืองสตรี

ข้อที่	ด้านบทบาทของนักการเมืองสตรี	\bar{X}	S.D.	แปลผล
8	นักการเมืองสตรีมีความเสมอภาคทางการเมืองในบทบาททาง การเมืองและมีการพัฒนาการที่ดีขึ้น	4.46	0.65	มาก
9	นักการเมืองสตรีส่วนใหญ่เคยเข้าร่วมกลุ่มร้องเรียนปัญหาต่างๆ ใน เรื่องที่ได้รับความสะดวกหรือจากการทำงานขององค์กรและในชุมชน	4.45	0.66	มาก
10	นักการเมืองสตรีตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานของ องค์กรต่าง ๆ เช่น การติดตามประเมินผลในโครงการต่างๆ	4.47	0.64	มาก
11	นักการเมืองสตรีเข้าถึงประชาชนเสมอเมื่อประชาชนต้องการความ ช่วยเหลือและให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน	4.34	0.72	มาก
12	นักการเมืองสตรีเข้าถึงประชาชนเสมอเมื่อประชาชนต้องการความ ช่วยเหลือและให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน	4.35	0.73	มาก
13	นักการเมืองสตรีมักถูกกีดกันไม่ให้มีบทบาททางการเมือง โดยเฉพาะ กระบวนการที่ได้มาซึ่งผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสตรียังอยู่ในวงแคบ ไม่เปิดกว้างเท่าที่ควร	4.36	0.80	มาก
รวม		4.40	0.49	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ประชาชน ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาค้าง จังหวัดเลย ด้านบทบาทของนักการเมืองสตรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ นักการเมืองสตรีตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรต่าง ๆ เช่น การติดตามประเมินผลในโครงการต่างๆ รองลงมาคือ นักการเมืองสตรีมีความเสมอภาคทางการเมืองในบทบาททางการเมืองและมีการพัฒนาการที่ดีขึ้น ส่วนน้อยที่สุด คือ นักการเมืองสตรีเข้าถึงประชาชนเสมอเมื่อประชาชนต้องการความช่วยเหลือและให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นที่มี
ต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาดัง จังหวัดเลยด้านการมีส่วนร่วม
ทางการเมืองสตรี

ข้อที่	ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองสตรี	\bar{X}	S.D.	แปลผล
14	นักการเมืองสตรีเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการ ประชาสัมพันธ์ข่าวสารทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ในชุมชนอย่างเพียงพอ	4.25	0.77	มาก
15	ในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง นักการเมืองสตรีมักเป็น ฐานคะแนน และมีส่วนช่วยเหลือต่อนักการเมือง ระดับชาติ	4.22	0.69	มาก
16	นักการเมืองสตรีให้การสนับสนุนกิจกรรมหรือ โครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับทางการเมือง เช่น การ รณรงค์การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การเข้าร่วม เดินขบวนประท้วง	4.25	0.71	มาก
17	นักการเมืองสตรีมีส่วนร่วมกับประชาชนในการ พัฒนาด้านต่าง ๆ และมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ให้กับชุมชน	4.18	0.84	มาก
18	นักการเมืองสตรีมีส่วนร่วมในการรณรงค์การซื้อ สิทธิขายเสียง ในการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง แสดง การใช้อำนาจอธิปไตย และฟังคำปราศรัยในการ รณรงค์หาเสียงรับเลือกตั้ง ทั้งในระดับท้องถิ่นและ ระดับชาติ	4.24	0.81	มาก

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ข้อที่	ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองสตรี	\bar{X}	S.D.	แปลผล
19	นักการเมืองสตรีเป็นผู้ที่นำหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยในทางบวกมาใช้มากกว่าการปกครองระบอบระบอบเผด็จการ	4.22	0.70	มาก
20	นักการเมืองสตรีเข้าร่วมอบรม สนทนาแลกเปลี่ยน วิทยากรวิจารณ์ โฆษณาการบริหารงานกับบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องทางการเมืองและแสดงความคิดเห็นทางการเมือง	4.17	0.72	มาก
รวม		4.22	0.55	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองสตรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ นักการเมืองสตรีเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ข่าวสารทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ในชุมชนอย่างเพียงพอ และนักการเมืองสตรีให้การสนับสนุนกิจกรรมหรือ โครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับทางการเมือง เช่น การรณรงค์การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การเข้าร่วมเดินขบวนประท้วง รองลงมาคือ นักการเมืองสตรีมีส่วนร่วมในการรณรงค์การซื้อสิทธิขายเสียง ในการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง แสดงการใช้อำนาจอธิปไตย และฟังคำปราศรัยในการรณรงค์หาเสียงรับเลือกตั้ง ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ส่วนน้อยที่สุดคือนักการเมืองสตรีเข้าร่วมอบรม สนทนาแลกเปลี่ยน วิทยากรวิจารณ์ โฆษณาการบริหารงานกับบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องทางการเมืองและแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ว่า ความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนใน อำเภอนาดัง จังหวัดเลย ของประชาชนที่มีเพศ อายุ และ ระดับการศึกษา ต่างกัน ซึ่งผลการวิเคราะห์ ปรากฏดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาดัง จังหวัดเลยโดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ชาย	210	4.33	0.41	มาก
หญิง	184	4.34	0.37	มาก
รวม	394	4.34	0.39	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาดัง จังหวัดเลย โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามเพศ อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามเพศ พบว่า มากที่สุดคือ เพศชาย

ตารางที่ 4.9 แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาดัง จังหวัดเลยโดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	210	4.33	0.41	0.277	0.782
หญิง	184	4.34	0.37		
รวม	394	4.34	0.39		

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาดัง จังหวัดเลย ที่มีเพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ในอำเภอนาดัง จังหวัดเลยโดยรวมทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาดัง จังหวัดเลย ด้านความสามารถของนักการเมืองสตรี จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ชาย	210	4.37	0.53	มาก
หญิง	184	4.40	0.51	มาก
รวม	394	4.38	0.52	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาดัง จังหวัดเลย ด้านความสามารถของนักการเมืองสตรี จำแนกตามเพศ อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามเพศพบว่า มากที่สุดคือ เพศชาย

ตารางที่ 4.11 แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาดัง จังหวัดเลยด้านความสามารถของนักการเมืองสตรี จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	210	4.37	0.53	0.552	0.581
หญิง	184	4.40	0.51		
	394	4.38	0.52		

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาดัง จังหวัดเลย มีเพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ในอำเภอนาดัง จังหวัดเลย ด้านความสามารถของนักการเมืองสตรี ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาด้าง จังหวัดเลย ด้านบทบาทของนักการเมืองสตรี จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ชาย	210	4.39	0.51	มาก
หญิง	184	4.42	0.47	มาก
รวม	394	4.40	0.49	มาก

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาด้าง จังหวัดเลย ด้านบทบาทของนักการเมืองสตรี จำแนกตามเพศ อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามเพศ พบว่า มากที่สุดคือ เพศชาย

ตารางที่ 4.13 แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาด้าง จังหวัดเลย ด้านบทบาทของนักการเมืองสตรี จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	210	4.39	0.51	0.518	0.605
หญิง	184	4.42	0.47		
	394	4.40	0.49		

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาด้าง จังหวัดเลย มีเพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ในอำเภอนาด้าง จังหวัดเลย ด้านบทบาทของนักการเมืองสตรี ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.14 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการรับรู้ของประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาดัว จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองสตรี จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ชาย	210	4.23	0.57	มาก
หญิง	184	4.21	0.53	มาก
รวม	394	4.22	0.55	มาก

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาดัว จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองสตรี จำแนกตามเพศ อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามเพศ พบว่ามากที่สุดคือ เพศชาย

ตารางที่ 4.15 แสดงการเปรียบเทียบระดับการรับรู้ของประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาดัว จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองสตรี จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	210	4.23	0.57	0.397	0.691
หญิง	184	4.21	0.53		
รวม	394	4.22	0.55		

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาดัว จังหวัด

เลย มีเพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ในอำเภอนาคำ จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองสตรี ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.16 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการรับรู้ของประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาคำ จังหวัดเลย โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
18 – 30 ปี	97	4.25	0.35	มาก
31 – 40 ปี	98	4.36	0.41	มาก
41 – 50 ปี	113	4.39	0.42	มาก
51 ปีขึ้นไป	86	4.33	0.37	มาก
รวม	394	4.34	0.39	มาก

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาคำ จังหวัดเลย โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามอายุ อยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกตามอายุ พบว่า มากที่สุดมี อายุ 41 – 50 ปี รองลงมาคืออายุ 31 – 40 ปี และอายุ 18 – 30 ปี ส่วนน้อยที่สุดมี อายุ 51 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 4.17 แสดงการเปรียบเทียบระดับการรับรู้ของประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาคำ จังหวัดเลย โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.066	3	.355	2.344	.073
ภายในกลุ่ม	59.097	390	.152		
รวม	60.162	393			

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาคำ จังหวัดเลย มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ในอำเภอนาคำ จังหวัดเลย โดยรวมทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.18 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาค้าง จังหวัดเลยด้านความสามารถของนักการเมืองสตรี จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
18 – 30 ปี	97	4.32	0.49	มาก
31 – 40 ปี	98	4.37	0.55	มาก
41 – 50 ปี	113	4.46	0.51	มาก
51 ปีขึ้นไป	86	4.37	0.52	มาก
รวม	394	4.38	0.52	มาก

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาค้าง จังหวัดเลย ด้านความสามารถของนักการเมืองสตรี จำแนกตามอายุ อยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกตามอายุพบว่า มากที่สุดมี อายุ 41 – 50 ปี รองลงมา มีอายุ 31 – 40 ปี และอายุ 18 – 30 ปี ส่วนน้อยที่สุดมี อายุ 51 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 4.19 แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาค้าง จังหวัดเลย ด้านความสามารถของนักการเมืองสตรี จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.184	3	.395	1.471	.222
ภายในกลุ่ม	104.606	390	.268		
รวม	105.790	393			

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาค้าง จังหวัดเลย มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ในอำเภอนาค้าง จังหวัดเลย ด้านความสามารถของนักการเมืองสตรี ไม่แตกต่างกัน

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาดวง จังหวัดเลย มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ในอำเภอนาดวง จังหวัดเลย ด้านความสามารถของนักการเมืองสตรี ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.20 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาดวง จังหวัดเลยด้านบทบาทของนักการเมืองสตรี จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
18 – 30 ปี	97	4.26	0.49	มาก
31 – 40 ปี	98	4.53	0.49	มากที่สุด
41 – 50 ปี	113	4.40	0.50	มาก
51 ปีขึ้นไป	86	4.44	0.44	มาก
รวม	394	4.40	0.49	มาก

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาดวง จังหวัดเลย ด้านบทบาทของนักการเมืองสตรี จำแนกตามอายุ อยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกตามอายุ พบว่ามากที่สุดมีอายุ 41 – 50 ปี รองลงมา มีอายุ 31 – 40 ปี และอายุ 18 – 30 ปี ส่วนน้อยที่สุดมีอายุ 51 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 4.21 แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาดวง จังหวัดเลยด้านบทบาทของนักการเมืองสตรี จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	3.661	3	1.220	5.213	.002*
ภายในกลุ่ม	91.298	390	.234		
รวม	94.959	393			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอหาดฉาง จังหวัดเลย มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ในอำเภอหาดฉาง จังหวัดเลย ด้านบทบาทของนักการเมืองสตรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method) ดังตารางที่ 4.42

ตารางที่ 4.22 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอหาดฉาง จังหวัดเลยด้านบทบาทของนักการเมืองสตรี ด้านบทบาทของนักการเมืองสตรีจำแนกอายุของประชาชน ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ้ (Scheffe)

อายุ	18 – 30 ปี ($\bar{X}=4.26$)	31 – 40 ปี ($\bar{X}=4.53$)	41 – 50 ปี ($\bar{X}=4.40$)	51 ปีขึ้นไป ($\bar{X}=4.44$)
18 – 30 ปี ($\bar{X}=4.26$)	-	0.269*	0.137	0.178
31 – 40 ปี ($\bar{X}=4.53$)		-	0.132	0.090
41 – 50 ปี ($\bar{X}=4.40$)			-	0.041
51 ปีขึ้นไป ($\bar{X}=4.44$)				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.22 ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอหาดฉาง จังหวัดเลย ด้านบทบาทของนักการเมืองสตรี ที่มีอายุ 18 – 30 ปี แตกต่างกับที่มีอายุ 31 – 40 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 4.23 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการรับรู้ของประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาดัว จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองสตรีจำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
18 – 30 ปี	97	4.18	0.50	มาก
31 – 40 ปี	98	4.17	0.57	มาก
41 – 50 ปี	113	4.32	0.59	มาก
51 ปีขึ้นไป	86	4.19	0.51	มาก
รวม	394	4.22	0.55	มาก

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาดัว จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองสตรี จำแนกตามอายุ อยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกตามอายุพบว่า มากที่สุดมีอายุ 41 – 50 ปี รองลงมา มีอายุ 31 – 40 ปี และอายุ 18 – 30 ปี ส่วนน้อยที่สุดมี อายุ 51 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 4.24 แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาดัว จังหวัดเลยด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองสตรี จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.512	3	.504	1.683	.170
ภายในกลุ่ม	116.816	390	.300		
รวม	118.328	393			

จากตารางที่ 4.24 พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาดัว จังหวัดเลย มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ในอำเภอนาดัว จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองสตรี ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.25 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาด้าง จังหวัดเลยโดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	109	4.41	0.39	มาก
มัธยมศึกษา/ปวช.	131	4.26	0.40	มาก
อนุปริญญา/เทียบเท่า	74	4.33	0.36	มาก
ปริญญาตรีขึ้นไป	80	4.37	0.39	มาก
รวม	394	4.34	0.39	มาก

จากตารางที่ 4.25 พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาด้าง จังหวัดเลย โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา อยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า มากที่สุดมีระดับการศึกษา มัธยมศึกษา/ปวช. รองลงมา มีระดับการศึกษา ประถมศึกษา และระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป ส่วนน้อยที่สุดมีระดับการศึกษา อนุปริญญา/เทียบเท่า

ตารางที่ 4.26 แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาด้าง จังหวัดเลยโดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.385	3	.462	3.063	.028*
ภายในกลุ่ม	58.778	390	.151		
รวม	60.162	393			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.26 พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาด้าง จังหวัดเลย มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ในอำเภอนาด้าง จังหวัดเลย โดยรวมทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method) ดังตารางที่ 4.42

ตารางที่ 4.27 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอหาดวัง จังหวัดเลยด้านบทบาทของนักการเมืองสตรี โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา ของประชาชน ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffé)

ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา ($\bar{X}=4.41$)	มัธยมศึกษา/ ปวช. ($\bar{X}=4.26$)	อนุปริญญา/ เทียบเท่า ($\bar{X}=4.33$)	ปริญญาตรีขึ้นไป ($\bar{X}=4.37$)
ประถมศึกษา ($\bar{X}=4.41$)	-	0.147*	0.072	0.039
มัธยมศึกษา/ปวช. ($\bar{X}=4.26$)		-	0.074	0.107
อนุปริญญา/เทียบเท่า ($\bar{X}=4.33$)			-	0.032
ปริญญาตรีขึ้นไป ($\bar{X}=4.37$)				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.27 ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอหาดวัง จังหวัดเลย โดยรวมทั้ง 3 ด้าน ที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา แตกต่างกับ มีระดับมัธยมศึกษา/ปวช. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 4.28 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาดัง จังหวัดเลยด้านความสามารถของนักการเมืองสตรี จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	109	4.46	0.51	มาก
มัธยมศึกษา/ปวช.	131	4.28	0.52	มาก
อนุปริญญา/เทียบเท่า	74	4.37	0.49	มาก
ปริญญาตรีขึ้นไป	80	4.46	0.54	มาก
รวม	394	4.38	0.52	มาก

จากตารางที่ 4.28 พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาดัง จังหวัดเลย ด้านความสามารถของนักการเมืองสตรี จำแนกตามระดับการศึกษา อยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า มากที่สุดมีระดับการศึกษา มัธยมศึกษา/ปวช. รองลงมามีระดับการศึกษา ประถมศึกษา และระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป ส่วนน้อยที่สุดมีระดับการศึกษา อนุปริญญา/เทียบเท่า

ตารางที่ 4.29 แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาดัง จังหวัดเลยด้านความสามารถของนักการเมืองสตรี จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2.559	3	.853	3.223	.023*
ภายในกลุ่ม	103.231	390	.265		
รวม	105.790	393			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.29 พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาดัง จังหวัดเลย มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ในอำเภอนาดัง จังหวัดเลย ด้าน

ความสามารถของนักการเมืองสตรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method) ดังตารางที่ 4.42

ตารางที่ 4.30 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอหาดวัง จังหวัดเลยด้านบทบาทของนักการเมืองสตรี ด้านความสามารถของนักการเมืองสตรี จำแนกตามระดับการศึกษา ของประชาชน ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ้ (Scheffé)

ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา ($\bar{X}=4.46$)	มัธยมศึกษา/ ปวช. ($\bar{X}=4.28$)	อนุปริญญา/ เทียบเท่า ($\bar{X}=4.37$)	ปริญญาตรีขึ้นไป ($\bar{X}=4.46$)
ประถมศึกษา ($\bar{X}=4.46$)	-	0.179*	0.084	0.005
มัธยมศึกษา/ปวช. ($\bar{X}=4.28$)		-	0.094	0.184*
อนุปริญญา/เทียบเท่า ($\bar{X}=4.37$)			-	0.089
ปริญญาตรีขึ้นไป ($\bar{X}=4.46$)				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.30 ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอหาดวัง จังหวัดเลย ด้านความสามารถของนักการเมืองสตรี ที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษามัธยมศึกษา/ปวช. แตกต่างกับ มีระดับการศึกษาประถมศึกษา และระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนอกนั้น ไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 4.31 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาด้าง จังหวัดเลยด้านบทบาทของนักการเมืองสตรี จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	109	4.49	0.42	มาก
มัธยมศึกษา/ปวช.	131	4.36	0.53	มาก
อนุปริญญา/เทียบเท่า	74	4.42	0.51	มาก
ปริญญาตรีขึ้นไป	80	4.36	0.49	มาก
รวม	394	4.40	0.49	มาก

จากตารางที่ 4.31 พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาด้าง จังหวัดเลย ด้านบทบาทของนักการเมืองสตรี จำแนกตามระดับการศึกษา อยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า มากที่สุดมีระดับการศึกษา มัธยมศึกษา/ปวช. รองลงมามีระดับการศึกษา ประถมศึกษา และระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป ส่วนน้อยที่สุดมีระดับการศึกษา อนุปริญญา/เทียบเท่า

ตารางที่ 4.32 แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาด้าง จังหวัดเลยด้านบทบาทของนักการเมืองสตรี จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.315	3	.438	1.825	.142
ภายในกลุ่ม	93.644	390	.240		
รวม	94.959	393			

จากตารางที่ 4.32 พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาด้าง จังหวัดเลย มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ในอำเภอนาด้าง จังหวัดเลย ด้านบทบาทของนักการเมืองสตรี ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.33 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการรับรู้ของประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอหาดวัง จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองสตรี จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	109	4.27	.55272	มาก
มัธยมศึกษา/ปวช.	131	4.14	.53891	มาก
อนุปริญญา/เทียบเท่า	74	4.21	.61399	มาก
ปริญญาตรีขึ้นไป	80	4.28	.48668	มากที่สุด
รวม	394	4.22	.54872	มาก

จากตารางที่ 4.33 พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอหาดวัง จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองสตรี จำแนกตามระดับการศึกษา อยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า มากที่สุดมีระดับการศึกษา มัธยมศึกษา/ปวช. รองลงมา มีระดับการศึกษา ประถมศึกษา และระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป ส่วนน้อยที่สุดมีระดับการศึกษา อนุปริญญา/เทียบเท่า

ตารางที่ 4.34 แสดงการเปรียบเทียบระดับการรับรู้ของประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอหาดวัง จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองสตรี จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.347	3	.449	1.497	.215
ภายในกลุ่ม	116.981	390	.300		
รวม	118.328	393			

จากตารางที่ 4.34 พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาดัง จังหวัดเลย มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ในอำเภอนาดัง จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองสตรี ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.35 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่การรับรู้ของประชาชนในกระบวนการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลฝาง อำเภอากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู ด้านการติดตามและประเมินผล จำแนกตามระดับการศึกษาของประชาชน ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé)

ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา ($\bar{X}=4.26$)	มัธยมศึกษา/ ปวช. ($\bar{X}=4.36$)	อนุปริญญา/ เทียบเท่า ($\bar{X}=4.13$)	ปริญญาตรีขึ้นไป ($\bar{X}=4.47$)
ประถมศึกษา ($\bar{X}=4.26$)	-	0.099	0.133	0.207
มัธยมศึกษา/ ปวช. ($\bar{X}=4.36$)		-	0.232	0.108
อนุปริญญา/ เทียบเท่า ($\bar{X}=4.13$)			-	0.340*
ปริญญาตรีขึ้นไป ($\bar{X}=4.47$)				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.35 พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลฝาง อำเภอากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู ด้านการติดตามและประเมินผล ที่มีระดับการศึกษาอนุปริญญา/เทียบเท่า แตกต่างกับ ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนอกนั้น ไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาค้าง จังหวัดเลย

ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามแบบปลายเปิด (Open Ends Questionnaire) สำหรับให้ผู้ตอบแบบ สอบถาม ได้เสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาค้าง จังหวัดเลย และใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบ การบรรยาย ปราบกฏ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.36 ข้อเสนอแนะความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาค้าง จังหวัดเลย

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1	ควรยกระดับสตรีให้เท่าเทียมกับชาย นักการเมืองชายและหญิงมีสิทธิเสมอภาคกัน แลควรส่งเสริม สนับสนุนให้สตรีมีบทบาทมากขึ้น	56
2	ควรเปิดโอกาส สนับสนุนให้นักการเมืองสตรีที่มีความสามารถเข้าร่วมพัฒนาท้องถิ่นและบริหารประเทศได้ อย่ากีดกันสตรีว่าไม่มีความสามารถ	49
3	ต้องแสดงให้เห็นว่าสตรีมีความรู้ความสามารถ ความกล้าหาญ กล้าตัดสินใจ มีคุณธรรม จริยธรรมเท่าเทียมผู้ชาย และมีความละเอียดมากกว่าผู้ชาย	35
4	ต้องสามารถเข้าถึงประชาชนในท้องถิ่นที่ตัวเองอยู่ และรับฟังปัญหาของประชาชนในเขตที่ตัวเองรับผิดชอบ	24

จากตารางที่ 4.36 พบว่า ประชาชน มีข้อเสนอแนะความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาค้าง จังหวัดเลย ที่สุดคือ ควรยกระดับสตรีให้เท่าเทียมกับชาย นักการเมืองชายและหญิงมีสิทธิเสมอภาคกัน แลควรส่งเสริม สนับสนุนให้สตรีมีบทบาทมากขึ้น จำนวน 56 คน

รองลงมาก็คือ ควรเปิดโอกาส สนับสนุนให้นักการเมืองสตรีที่มีความสามารถเข้าร่วมพัฒนาท้องถิ่นและบริหารประเทศได้ อย่ากีดกันสตรีว่าไม่มีความสามารถ จำนวน 49 คน และน้อยที่สุดคือ ต้องสามารถเข้าถึงประชาชนในท้องถิ่นที่ตัวเองอยู่ และรับฟังปัญหาของประชาชนในเขตที่ตัวเองรับผิดชอบ จำนวน 24 คน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาค้าง จังหวัดเลย” มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาค้าง จังหวัดเลย 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาค้าง จังหวัดเลย โดยจำแนกตาม เพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน และ3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาค้าง จังหวัดเลย ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอนาค้าง จังหวัดเลย มีจำนวนทั้งสิ้น 25,562 คน ใช้สูตรในการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามานะ (Taro Yamane) ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยทั้งสิ้น จำนวน 394 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามปลายปิด โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ และระดับการศึกษา จำนวน 4 ข้อ ลักษณะของคำถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาค้าง จังหวัดเลย ทั้ง 3 ด้านประกอบด้วย 1) ด้านความสามารถของนักการเมืองสตรี 2) ด้านบทบาทของนักการเมืองสตรี และ3) ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองสตรี จำนวน 20 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามคือ มาตรฐานส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยใช้หลักเกณฑ์การกำหนดมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีข้อเสนอแนะความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาค้าง จังหวัดเลย ลักษณะของแบบสอบถามปลายเปิด

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์โดยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาค้าง จังหวัดเลย ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การเปรียบเทียบ ความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาค้าง

นาด้วง จังหวัดเลย จำแนกตามเพศ ใช้การทดสอบ t-test และจำแนกตามอายุ และระดับการศึกษา ใช้การทดสอบ F-test หากพบว่ามี ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์หาค่าด้วยวิธีหาความแตกต่างรายคู่ของเซฟเฟ้ (Scheffé) และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย ใช้การวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วเรียงลำดับความถี่ (Frequency)

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย สามารถสรุปผลได้ดังนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาด้วง จังหวัดเลย ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 53.3 ส่วนใหญ่มีอายุ 41 – 50 ปี จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 28.7 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาปวช. จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 33.2

5.1.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลยพบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาด้วง จังหวัดเลย โดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านบทบาทของนักการเมืองสตรีด้านความสามารถของนักการเมืองสตรี และด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองสตรี และจำแนกในแต่ละด้าน มีดังต่อไปนี้

- 1) ด้านความสามารถของนักการเมืองสตรี พบว่า ประชาชน ที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาด้วง จังหวัดเลย โดยรวม อยู่ในระดับมาก
- 2) ด้านบทบาทของนักการเมืองสตรี พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาด้วง จังหวัดเลย โดยรวมอยู่ในระดับมาก
- 3) ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองสตรี พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาด้วง จังหวัดเลย โดยรวมอยู่ในระดับมาก

5.1.3 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาค้าง จังหวัดเลยโดยจำแนกตาม เพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน มีรายละเอียดดังนี้

- 1) ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาค้าง จังหวัดเลย ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ในอำเภอนาค้าง จังหวัดเลยโดยรวมทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน
- 2) ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาค้าง จังหวัดเลย มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ในอำเภอนาค้าง จังหวัดเลยโดยรวมทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน
- 3) ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาค้าง จังหวัดเลย มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ในอำเภอนาค้าง จังหวัดเลย โดยรวมทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

5.1.4 ผลข้อเสนอแนะความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาค้าง จังหวัดเลย มีรายละเอียดดังนี้

ประชาชน มีข้อเสนอแนะความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาค้าง จังหวัดเลย ที่สุดคือ ควรยกระดับสตรีให้เท่าเทียมกับชาย นักการเมืองชายและหญิงมีสิทธิเสมอภาคกัน แลควรส่งเสริม สนับสนุนให้สตรีมีบทบาทมากขึ้น จำนวน 56 คน รองลงมาคือ ควรเปิดโอกาสสนับสนุนให้นักการเมืองสตรีที่มีความสามารถเข้าร่วมพัฒนาท้องถิ่นและบริหารประเทศได้ อย่างก็คิดกันสตรีว่าไม่มีความสามารถ จำนวน 49 คน และน้อยที่สุดคือ ต้องสามารถเข้าถึงประชาชนในท้องถิ่นที่ตัวเองอยู่ และรับฟังปัญหาของประชาชนในเขตที่ตัวเองรับผิดชอบ จำนวน 24 คน

5.2 อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัย สามารถจำแนกอภิปรายผล ได้ดังนี้

5.2.1 ความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาคำ จังหวัดเลย

ผลการศึกษาประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาคำ จังหวัดเลย โดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักการเมืองสตรีมีความเสมอภาคทางการเมือง ในบทบาททางการเมืองและมีการพัฒนาการที่ดีขึ้น และตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรต่าง ๆ เช่น การติดตามประเมินผลในโครงการต่างๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สินธุ์ มุ่งดี ได้ศึกษาเรื่อง สตรีกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในอำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ จากการศึกษาพบว่า สตรีในอำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ มีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ในระดับค่า การศึกษา รายได้ อาชีพ ประสบการณ์การเป็นผู้นำ การเป็นสมาชิกกลุ่ม และการฝึกอบรม มีความสัมพันธ์เกี่ยวพันกับบทบาทของสตรีในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นมีข้อสรุปดังนี้

1. รัฐบาลควรนำการปรับปรุง แก้ไข ระเบียบกฎเกณฑ์และข้อบังคับทางสังคมให้มีลักษณะที่เป็นการส่งเสริมเสรีภาพ และการมีส่วนร่วมในทางสังคมของสตรีให้มากขึ้น
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรประสานงานกับสถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดการอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น ให้แก่นักเรียน ซึ่งในอนาคตเป็นผู้ที่จะต้องมียบทบาทในการบริหารจัดการท้องถิ่น
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีการประชาสัมพันธ์ถึงบทบาท หน้าที่การบริหารจัดการ และกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้น

เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านบทบาทของนักการเมืองสตรี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักการเมืองสตรีตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรต่าง ๆ เช่น การติดตามประเมินผลในโครงการต่างๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชุมพร แสงมณี ได้ศึกษา “บทบาทการบริหารงานของสตรีในองค์การบริหารส่วนตำบลจากการศึกษาพบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสตรี ทำงานได้ดีกว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลชาย เพราะมีความละเอียดรอบคอบ และเอาใจใส่ติดตามความก้าวหน้าได้ดีกว่าชาย นอกจากนั้นสามารถประสานการใช้ประโยชน์จากองค์กรสตรีในหมู่บ้านได้ดีกว่า เช่น กลุ่มสตรีแม่บ้าน และยังสามารถให้การช่วยเหลือแก้ไขปัญหาหมู่บ้านได้อย่างราบรื่น ตลอดจนประสานประโยชน์กับทางราชการได้อย่างเต็มที่”

ส่วนน้อยที่สุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองสตรี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักการเมืองสตรีเข้าร่วมอบรม สนทนาแลกเปลี่ยนวิพากษ์วิจารณ์ โฆษณาการบริหารงานกับบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องทางการเมืองและแสดงความคิดเห็นทางการเมืองอยู่ตลอด สอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล เมืองเดช ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของสตรีกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า บทบาทสตรีกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นอำเภอสันกำแพงอยู่ในระดับปานกลาง ในประเด็นการติดตามข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก ในการรับสมัครเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลการออกเสียงเลือกตั้งมีสิทธิเท่าเทียมกับบุรุษทุก ๆ ด้าน และมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ ทางการเมืองในระดับปานกลาง

1) ด้านความสามารถของนักการเมืองสตรี พบว่า ประชาชน ที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาด้วง จังหวัดเลย โดยรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักการเมืองสตรีมีความละเอียดอ่อนทำให้มองเห็นปัญหาต่างๆ และกล้าตัดสินใจแก้ปัญหาได้ทุกสถานการณ์และได้รับการยอมรับจากกลุ่มและบุคคลภายนอก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชุมพร แสงมณี ได้ศึกษา “บทบาทการบริหารงานของสตรีในองค์การบริหารส่วนตำบลจากการศึกษาพบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสตรี ทำงานได้ดีกว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลชาย เพราะมีความละเอียดรอบคอบ และเอาใจใส่ติดตามความก้าวหน้าได้ดีกว่าชาย นอกจากนี้ยังสามารถประสานการใช้ประโยชน์จากองค์กรสตรีในหมู่บ้านได้ดีกว่า เช่น กลุ่มสตรีแม่บ้าน และยังสามารถให้การช่วยเหลือแก้ไขปัญหาหมู่บ้านได้อย่างราบรื่น ตลอดจนประสานประโยชน์กับทางราชการ ได้อย่างเต็มที่”

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ นักการเมืองสตรีมีความละเอียดอ่อนทำให้มองเห็นปัญหาต่างๆ และกล้าตัดสินใจแก้ปัญหาได้ทุกสถานการณ์และได้รับการยอมรับจากกลุ่มและบุคคลภายนอก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักการเมืองสตรีมีความประนีประนอมทำให้ประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ ได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ สนิธิ มุ่งดี ได้ศึกษาเรื่อง สตรีกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในอำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ จากการศึกษพบว่า สตรีในอำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ มีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ในระดับต่ำ การศึกษา รายได้ อาชีพ ประสิทธิภาพการเป็นผู้นำ การเป็นสมาชิกกลุ่ม และการฝึกอบรม มีความสัมพันธ์เกี่ยวพันกับบทบาทของสตรีในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นมีข้อสรุปดังนี้

1. รัฐบาลควรนำการปรับปรุง แก้ไข ระเบียบกฎเกณฑ์และข้อบังคับทางสังคมให้มีลักษณะที่เป็นการส่งเสริมเสรีภาพ และการมีส่วนร่วมในทางสังคมของสตรีให้มากขึ้น
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรประสานงานกับสถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดการอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น ให้แก่นักเรียน ซึ่งในอนาคตเป็นผู้ที่จะต้องมียุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการท้องถิ่น
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีการประชาสัมพันธ์ถึงบทบาท หน้าที่การบริหารจัดการ และกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้น

ส่วนน้อยที่สุดคือ นักการเมืองสตรีเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ มีสิทธิเสรีภาพ และมีความสามารถในการปฏิบัติงาน ได้ดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ คนไทยถือว่าผู้ชายเป็นผู้นำเมื่อนักการเมืองสตรีเข้ามาจึงไปขัดแย้งกับความรู้สึกของตนเองและยอมรับไม่ได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพินดา เกิดมาดี ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ผลการศึกษาพบว่า สตรีมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับน้อย และปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ได้แก่ ระดับการศึกษา อาชีพ การร่วมประชุม การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม และการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ส่วนอายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนและระยะเวลาที่เข้าอยู่อาศัยในพื้นที่ ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

2) ด้านบทบาทของนักการเมืองสตรี พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดเลย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักการเมืองสตรีตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรต่าง ๆ เช่น การติดตามประเมินผลในโครงการต่างๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สกาวเดือน เวชสัมพันธ์ ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในแขวงเมืองราย เทศบาลนครเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี ผลการวิจัยพิจารณาจากพื้นฐานการรับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อต่าง ๆ ปรากฏว่าสตรีให้ความสนใจติดตามข่าวสารการเมือง โดยรวมระดับปานกลาง สื่อที่ใช้สำหรับการติดตามข่าวสารการเมืองมากที่สุดคือ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ สตรีในแขวงเมืองรายมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับค่อนข้างน้อย แต่กิจกรรมที่สตรีในแขวงเมืองรายเข้าไปมีส่วนร่วมระดับประจําจึงค่อนข้างบ่อย ก็คือ การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องการเมืองกับบุคคลอื่น และการชักชวนบุคคลอื่นไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ยังมีข้อค้นพบที่น่าสนใจเกี่ยวกับปัจจัยในการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในแขวงเมืองราย คือ

ความรู้สึกศรัทธาต่อระบบการเมือง และความต้องการส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตย นอกจากนี้พบว่า วัฒนธรรมทางการเมืองของสตรีในแขวงเมืองรายเป็นแบบไพร่ฟ้าสูงกว่าการมีส่วนร่วม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานการณ์ทางการเมืองในขณะนี้ทำให้ความรู้สึกของประชาชนต่อการเมืองไม่สู้ดีนัก ทำให้ต้องการแสดงออกทางการเมืองไม่คืนัก ไม่ต้องการแบ่งฝักฝ่ายในชาติทำให้ต้องการปฏิบัติตนอย่างเรียบง่ายต่อสถานะทางการเมือง ไม่สนับสนุนหรือต่อต้าน และสนับสนุนกิจกรรมทางการเมือง ดังเช่นการไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ นักการเมืองสตรีตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรต่าง ๆ เช่น การติดตามประเมินผลใน โครงการต่างๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักการเมืองสตรีมีความเสมอภาคทางการเมืองในบทบาททางการเมืองและมีการพัฒนาการที่ดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ว่าที่ ร.ต. สัมพันธ์ ภูมมาลา ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรี อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์การศึกษา คือ 1. เพื่อศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2. เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ที่มีผลต่อการมีบทบาทการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในการปกครองท้องถิ่น 3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนข้อบกพร่องของการปกครองท้องถิ่น ซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดและวางแนวทางเพื่อพัฒนาบทบาทการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในการเมืองท้องถิ่น ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนในอำเภอไชยปราการ ทั้งชายและหญิง รวม 197 คน ด้วยแบบสอบถาม ข้อมูลที่ได้จะนำมาวิเคราะห์ทางสถิติแบบพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. บทบาทการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี พบว่า ภาพรวมแล้วกลุ่มสตรีมีบทบาทในทางการเมืองท้องถิ่นค่อนข้างน้อย โดยเฉพาะการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงการติดตาม ตรวจสอบ แม้ว่ากลุ่มสตรีส่วนใหญ่จะมีความรู้ความเข้าใจในการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างดีก็ตาม

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มสตรี พบว่า มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง 3 ประการสำคัญ คือ ปัจจัยด้านอาชีพ เนื่องจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ทั้งในพื้นที่และต่างอำเภอ แบบไปเช้าเย็นกลับ รวมถึงการไปค้างคืน ทำให้ระดับความสนใจและการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมีน้อยตามมา ปัจจัยด้านรายได้ เนื่องจากประชาชนในอำเภอไชยปราการ

จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง มีฐานะทางการเงินมีค่อนข้างต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับประชาชนในเขตอำเภอเมือง ดังนั้น ประชาชนจึงให้ความสำคัญกับการแสวงหารายได้เพื่อเลี้ยงชีพมากกว่า และปัจจัยด้านสังคม เนื่องจากการจะเข้าไปมีบทบาท หรือมีส่วนร่วมในทางการเมืองระดับท้องถิ่นนั้น โดยมากยังมีการยึดติดกับเพศ ทั้งนี้สืบเนื่องจากการเป็นสังคมแบบเดิมค่อนข้างมาก คือ การให้การยอมรับ นับถือเพศชายมากกว่าหญิง ทำให้การเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีมีน้อยคามา

ส่วนน้อยที่สุด คือ นักการเมืองสตรีเข้าถึงประชาชนเสมอเมื่อประชาชนต้องการความช่วยเหลือและให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้หญิงมีความละเอียดอ่อนสามารถเข้าได้ทุกสถานการณ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล เมืองเดช ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของสตรีกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า บทบาทสตรีกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นอำเภอสันกำแพงอยู่ในระดับปานกลาง ในประเด็นการติดตามข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก ในการรับสมัครเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลการออกเสียงเลือกตั้งมีสิทธิเท่าเทียมกับบุรุษทุก ๆ ด้าน และมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ ทางการเมืองในระดับปานกลาง

3) ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองสตรี พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาดัว จังหวัดเลย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักการเมืองสตรีเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ข่าวสารทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ในชุมชนอย่างเพียงพอ และนักการเมืองสตรีให้การสนับสนุนกิจกรรมหรือ โครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทางการเมือง เช่น การรณรงค์การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การเข้าร่วมเดินขบวนประท้วง สอดคล้องกับงานวิจัยของ มนตรี เทอดธีระกุล ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของสตรีในองค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดชลบุรีและจังหวัดระยอง พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อสถานภาพสตรี การมีส่วนร่วมของสตรีในองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับมาก ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล การส่งเสริมสนับสนุนจากส่วนราชการ ระดับการพัฒนาของจังหวัด ประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสตรีในองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนอายุ อาชีพ รายได้ การรับข้อมูลข่าวสาร ระดับชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบล ระยะเวลาที่ทำงานอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสตรีในองค์การบริหารส่วนตำบล

เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ นักการเมืองสตรีเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ข่าวสารทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ในชุมชนอย่างเพียงพอ และนักการเมืองสตรีให้การสนับสนุนกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับทางการเมือง เช่น การรณรงค์การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การเข้าร่วมเดินขบวนประท้วง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักการเมืองสตรีมีส่วนร่วมในการรณรงค์การซื้อสิทธิขายเสียง ในการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง แสดงการใช้อำนาจอธิปไตย และฟังคำปราศรัยในการรณรงค์หาเสียงรับเลือกตั้ง ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ มนตรี เทอดธีระกุล ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของสตรีในองค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดชลบุรีและจังหวัดระยอง พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อสถานภาพสตรี การมีส่วนร่วมของสตรีในองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับมาก ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล การส่งเสริมสนับสนุนจากส่วนราชการ ระดับการพัฒนาของจังหวัด ประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสตรีในองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนอายุ อาชีพ รายได้ การรับข้อมูลข่าวสาร ระดับชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบล ระยะเวลาที่ทำงานอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสตรีในองค์การบริหารส่วนตำบล

ส่วนน้อยที่สุดคือ นักการเมืองสตรีเข้าร่วมอบรม สนทนาแลกเปลี่ยนวิพากษ์วิจารณ์นโยบายการบริหารงานกับบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องทางการเมืองและแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะในท้องถิ่นมีการจัดการอบรมน้อย และนักการเมืองไม่มีเวลาร่วมประชุมแต่ก็ได้หาความรู้ในรูปแบบใหม่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล เมืองเดช ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของสตรีกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า บทบาทสตรีกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นอำเภอสันกำแพงอยู่ในระดับปานกลาง ในประเด็นการติดตามข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก ในการรับสมัครเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลการออกเสียงเลือกตั้งมีสิทธิเท่าเทียมกับบุรุษทุก ๆ ด้าน และมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ ทางการเมืองในระดับปานกลาง

5.2.2 การศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาดัง จังหวัดเลยโดยจำแนกตาม เพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า เพศที่ต่างกัน มีผลต่อความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาดัง จังหวัดเลย แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาดัง จังหวัดเลย ที่มีเพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ในอำเภอนาดัง จังหวัดเลยโดยรวมทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนได้ให้ความสำคัญกับนักการเมืองสตรีว่ามีความคิดเห็นว่ามีบทบาทไม่ต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือเพศหญิง ซึ่งไม่สอดคล้องกับ วรณี กมลวิทย์ศิริกุล ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อสุวรรณ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อสุวรรณ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน อาชีพ ระยะเวลาที่เข้าอยู่อาศัยในพื้นที่ และการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ส่วนอายุ การร่วมประชุม การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า อายุที่ต่างกัน มีผลต่อความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาดัง จังหวัดเลย แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนาดัง จังหวัดเลย มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ในอำเภอนาดัง จังหวัดเลยโดยรวมทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ประชาชน ไม่ว่าจะมียุเท่าใดย่อมต้องการนักการเมืองที่มาช่วยแก้ปัญหาในชุมชนได้เหมือนกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพินดา เกตุมาลี ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ผลการศึกษาพบว่า สตรีมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับน้อย และปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ได้แก่ ระดับการศึกษา อาชีพ การร่วมประชุม การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม และการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ส่วนอายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนและระยะเวลาที่เข้าอยู่อาศัยในพื้นที่ ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

3) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ระดับการศึกษาที่ต่างกัน มีผลต่อความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาคัง จังหวัดเลย แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเลย มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ในอำเภอเมือง จังหวัดเลย โดยรวมทั้ง 3 คำน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) ดังตารางที่ 4.42 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ประชาชนไม่ว่าจะมีระดับการศึกษาทำโดยความต้องการนักการเมืองที่มาช่วยแก้ปัญหาในชุมชนไม่เหมือนกัน สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมได้ทุกกิจกรรมต่างในชุมชนได้ ซึ่งสอดคล้องสุพินดา เกตุมาลี ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ผลการศึกษาพบว่า สตรีมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับน้อย และปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ได้แก่ ระดับการศึกษา อาชีพ การร่วมประชุม การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม และการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ส่วนอายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนและระยะเวลาที่เข้าอยู่อาศัยในพื้นที่ ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

5.2.3 การศึกษาวิเคราะห์ข้อเสนอแนะความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดเลย มีรายละเอียดดังนี้

1) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ข้อที่มีค่าความถี่สูงสุด คือ ควรยกระดับสตรีให้เท่าเทียมกับชาย นักการเมืองชายและหญิงมีสิทธิเสมอภาคกัน แลควรส่งเสริม สนับสนุนให้สตรีมีบทบาทมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจาก แต่ก่อนผู้ชายจะมีอำนาจและมีความรู้ผู้หญิงจะไม่สามารถเป็นนักการเมืองได้ ดังนั้นเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงคนส่วนใหญ่จึงยอมรับไม่ได้ ซึ่ง ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ถวิลวดี บุรีกุล ศึกษาเรื่อง “ผู้หญิงไทยกับการเมืองหลังการมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540” งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงประจักษ์เพื่อสำรวจพฤติกรรมทางการเมืองของผู้หญิงไทย 1,273 คน หลังการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2543 โดยสำรวจพร้อมกับการศึกษาพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของประชาชนไทย ใน 6 จังหวัด คือ เชียงใหม่ สงขลา ฉะเชิงเทรา ชลบุรี สกลนคร และกรุงเทพมหานคร การศึกษาได้รวมประเด็นต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ความพอใจในระบอบประชาธิปไตย และปัจจัยที่ใช้ในการพิจารณาผู้สมัครรับเลือกตั้ง ตลอดจนประเด็นต่างๆในเรื่องของคอร์รัปชั่นและการรับสินบนในระหว่างที่มีการเลือกตั้ง

การศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีความแตกต่างกันตามเพศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่เพศชายมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองเฉลี่ยสูงกว่าเพศหญิง ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับผลการศึกษาในหลายๆประเทศ ช่องว่างระหว่างชายหญิงในเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองนี้แสดงถึงวัฒนธรรมทางความคิดทางการเมือง บทบาทของชายหญิงในทางการเมือง นอกจากนี้ ผู้หญิงที่มีส่วนร่วมทางการเมืองสูง จะมีความพอใจในระบอบประชาธิปไตยสูงกว่าผู้มีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยกว่า ขณะที่การเป็นสมาชิกกลุ่มกลับแปรผกผันกับความพอใจในระบอบประชาธิปไตย นอกจากนี้ยังพบว่าผู้หญิงในกรุงเทพ โดยเฉพาะกรุงเทพมหานคร มีความพอใจในระบอบประชาธิปไตยที่เป็นอยู่น้อยกว่าผู้หญิงที่อยู่ในต่างจังหวัด (ทั้งเขตเทศบาลและชนบท) ระดับการรับรู้ข่าวสารและความสนใจทางการเมืองมีความแตกต่างกันตามเพศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่เพศชายมีระดับการรับรู้ข่าวสารและความสนใจทางการเมืองตลอดจนสนใจกิจกรรมทางการเมืองเฉลี่ย มากกว่าเพศหญิง นอกจากนี้ผู้หญิงให้ความสำคัญกับความซื่อสัตย์ สุจริต และการช่วยเหลือท้องถิ่น เป็นปัจจัยหลัก ในการพิจารณาผู้สมัคร

ดังนั้นหากจะส่งเสริมให้ผู้หญิงเข้ามามีบทบาททางการเมืองมากขึ้นควรมีการส่งเสริมกิจกรรมการรวมกลุ่ม การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การปลูกฝังความเข้าใจทางการเมืองและระบอบประชาธิปไตย เพื่อกระตุ้นให้ผู้หญิงเห็นความสำคัญของการเข้ามามีบทบาททางการเมืองมากขึ้น

5.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะและข้อค้นพบ (Fact Findings) จากการวิจัยและการอภิปรายผลแล้วสามารถสรุปผล โดยแบ่งเป็น 2 ระดับ ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัย จึงมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

1) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ 1 คือ ด้านความสามารถของนักการเมืองสตรี มีค่าเฉลี่ยแปลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้น นักการเมืองต้องทำตัวเป็นแบบอย่างโดยการไปศึกษาต่อ หรือเข้าอบรมเพิ่มความรู้ความสามารถตนเองอยู่เสมอ

เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของด้านความสามารถของนักการเมืองสตรี พบว่า

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักการเมืองสตรีมีความละเอียดอ่อนทำให้มองเห็นปัญหาต่างๆ และกล้าตัดสินใจแก้ปัญหาได้ทุกสถานการณ์และได้รับการยอมรับจากกลุ่มและบุคคลภายนอก มี

ค่าเฉลี่ยแปลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้น นักการเมืองสตรีควรนำจุดแข็งตรงนี้เข้าไปหาปัญหาจากชุมชนในเรื่องที่นักการเมืองผู้ชายเข้าไม่ถึง

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักการเมืองสตรีเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ มีสิทธิเสรีภาพและมีความสามารถในการปฏิบัติงาน ได้ดี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ดังนั้น นักการเมืองสตรีควรส่งเสริมสิทธิเสรีภาพ ความสามารถในการปฏิบัติงานให้เท่าเทียมกัน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนเกิดความเข้าใจ ตระหนักและให้ความสำคัญของการทำงานเป็นกลุ่ม

2) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ 2 คือ ด้านบทบาทของนักการเมืองสตรี มีค่าเฉลี่ยแปลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้น นักการเมืองสตรีตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรต่าง ๆ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของด้านบทบาทของนักการเมืองสตรี พบว่า

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักการเมืองสตรีตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรต่าง ๆ เช่น การติดตามประเมินผลในโครงการต่างๆ มีค่าเฉลี่ยแปลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้น นักการเมืองสตรีต้องตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรต่าง ๆ และมีความเสมอภาคทางการเมืองในบทบาททางการเมืองและมีการพัฒนาสังคม

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักการเมืองสตรีเข้าถึงประชาชนเสมอเมื่อประชาชนต้องการความช่วยเหลือและให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยแปลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้น นักการเมืองสตรีต้องลงพื้นที่และทุ่มเทมากกว่าเดิมในการพัฒนาชุมชน

3) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ 3 คือ ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองสตรี มีค่าเฉลี่ยแปลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้น นักการเมืองสตรีควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนตระหนักถึงประโยชน์ของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ด้วยการจัดกิจกรรมประสานสัมพันธ์

เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองสตรี พบว่า

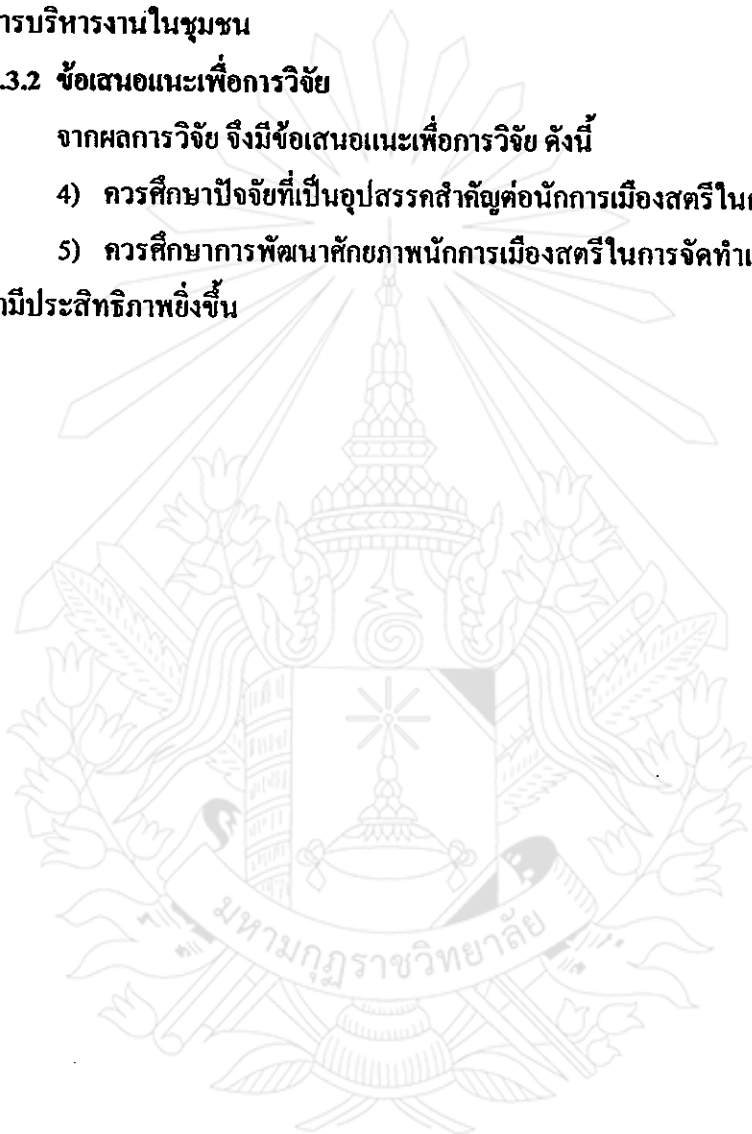
ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักการเมืองสตรีเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ข่าวสารทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ในชุมชนอย่างเพียงพอ และนักการเมืองสตรีให้การสนับสนุนกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทางการเมือง เช่น การณรงค์การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การเข้าร่วมเดินขบวนประท้วง มีค่าเฉลี่ยแปลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้น นักการเมืองสตรีควรมีการส่งเสริมทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมให้การสนับสนุนกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทางการเมือง

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักการเมืองสตรีเข้าร่วมอบรม สนทนาแลกเปลี่ยน
วิพากษ์วิจารณ์นโยบายการบริหารงานกับบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องทางการเมืองและแสดงความคิดเห็น
ทางการเมือง มีค่าเฉลี่ยแปลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้น นักการเมืองสตรีควรจัดการสนทนาวิจารณ์
นโยบายการบริหารงานในชุมชน

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากผลการวิจัย จึงมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย ดังนี้

- 4) ควรศึกษาปัจจัยที่เป็นอุปสรรคสำคัญต่อนักการเมืองสตรีในการบริหารงาน
- 5) ควรศึกษาการพัฒนาศักยภาพนักการเมืองสตรีในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล เพื่อให้
การพัฒนามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

1. หนังสือทั่วไป

- กนก วงศ์ตระหง่าน. วัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย. กรุงเทพมหานคร : คังกั๊วงานการพิมพ์, 2541.
- กมลลา สุขพาณิชย์. "ระบบการเมืองเปรียบเทียบ". นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2532.
- กรมการปกครอง. ข้อมูลสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ประจำปี พ.ศ.2545. กรุงเทพมหานคร : กองราชการส่วนตำบล กรมการปกครอง, 2545.
- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. มาตรฐานการส่งเสริมการพัฒนาศรี.กรุงเทพมหานคร : กระทรวงมหาดไทย, 2549.
- โกวิท พวงงาม. การปกครองส่วนท้องถิ่นไทย "หลักการและมติใหม่ในอนาคต". กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด, 2543.
- จิระ โชค วีระสัย. สังคมวิทยาการเมือง. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2540.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. ประชาธิปไตยกับอนาคตการเมืองไทย. กรุงเทพมหานคร : ผู้จัดการ, 2538.
- _____. ประชาธิปไตยกับอนาคตการเมืองไทย. กรุงเทพมหานคร : ผู้จัดการ, 2538.
- _____. ปัญหาการพัฒนาทางการเมืองไทย. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- ทินพันธ์ นาคะตะ. รัฐศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : พูลสวัสดิ์การพิมพ์, 2535.
- ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์, คร.. ชื่อมวลชนกับการพัฒนาทางการเมืองไทย. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2537.
- ธีรวุฒิ โสภินิจกุล, รศ.ดร.. "ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรัฐศาสตร์". พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550.
- _____. การเมืองการปกครองของไทย. กรุงเทพมหานคร : ก.พล1996, 2543.
- ธีระศักดิ์ อุ่นอารมณเลิศ. เครื่องมือวิจัยทางการศึกษา : การสร้างและการพัฒนา. นครปฐม :ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2549.
- นพมาศ ธีรเวกิน. จิตวิทยาสังคมกับชีวิต. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2539.
- นิภา เมธธาวิชัย. วิทยาการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏธนบุรี, 2543.
- บรรยายสรูป. ผู้ว่าราชการจังหวัดเลย ตรวจเยี่ยมราชการ อำเภอนาดัง จังหวัดเลย. เลข : ที่ทำการปกครองอำเภอนาดัง, 2550.

- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, ศ.ดร.. การประชุมวิชาการสถาบันพระปกเกล้า ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : ธรรม
กมลการพิมพ์, 2544.
- ปรัชญา เวสารัชช์, รศ.ดร. และ ศศ.ดร.สมพร แสงชัย. การเมืองระดับตำบลหมู่บ้าน. พิมพ์ครั้งที่ 5.
นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2543.
- พรศักดิ์ ค่องแก้ว. วิวัฒนาการทางการเมือง : แนวคิด และทฤษฎี. กรุงเทพมหานคร : บรรณาภิจ, 2537.
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. เมืองหลังการเมืองกับการเลือกตั้งในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2538.
- เมทนี พงษ์เวช. “สตรีบนเส้นทางแห่งอำนาจและการตัดสินใจ”. กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยบทบาท
หญิงชายและการพัฒนา, 2541.
- ยุทธพงษ์ กัยวรรณ. พื้นฐานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, 2543.
- ราชบัณฑิตยสถาน. “พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542”. กรุงเทพมหานคร : ศิริวัฒนา
อินเตอร์พริ้นท์, 2542.
- _____. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525. กรุงเทพมหานคร : นามบุคคิเลชั่นส์ จำกัด,
2546.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, 2540.
- ลิขิต ชีรเวทิน. “การเมืองการปกครองของไทย”. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, 2536.
- วิระคา สมสวัสดิ์. ครอบครั้ว วัฒนธรรม และศาสนา : อุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ
ผู้หญิง. กรุงเทพมหานคร : ค่ำบรรยายสิทธิมนุษยชนสตรี, 2546.
- วิสุทธิ โปธิแท่น. การพัฒนาการเมืองไทย. กรุงเทพมหานคร : บรรณกิจ, 2539.
- สงศรี ชมภูวงศ์. การวิจัย. นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, 2547.
- สมชัย วงษ์กณะ, รศ. ดร.. และรศ. ดร. ทวนทอง เขาวงศ์พิงศ์. เอกสารประกอบการสอนวิชาการวิจัย.
กรุงเทพมหานคร : ไม่ปรากฏสถานที่พิมพ์, 2551.
- สมศักดิ์ ชำรงธัญวงศ์. “การเมืองแนวความคิดและการพัฒนา”. กรุงเทพมหานคร : จัดพิมพ์โครงการ
เอกสารตำราคณะรัฐศาสตร์. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2540.
- สุขุม นวลสกุล และวิศิษฐ์ ทวีเศรษฐ. การเมืองการปกครองไทย. กรุงเทพมหานคร : กิ่งจันทร์การพิมพ์,
2530.

สุจิต บุญบงการ, รศ.ดร.. กระบวนการทางการเมือง. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี : มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรม
 ราชราษ, 2547.

สุธีรา ทอมสัน และเมทีนี พงษ์เวช. บทบาทหญิงชายและการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : สถาบัน
 บทบาทหญิงชายและการพัฒนา, 2541.

สุวิมล ศิริกานันท์, รศ. ดร.. ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ : แนวทางสู่การปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 5.
 กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.

อมร รักษาศักดิ์ และคณะ, ศ.ดร.. การเมืองการปกครองของไทยตามรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน.
 กรุงเทพมหานคร : วิ.เจ.พรีนติ้ง, 2544.

อุดม ตะนังสูงเนิน. พัฒนาการทางการเมืองในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : เอ.บี.ดี.ซี.กรุฟการพิมพ์,
 2535.

2. รายงานการวิจัย

ถวิลวดี บุรีกุล. “ผู้หญิงไทยกับการเมืองหลังการมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2544”.
 รายงานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : สำนักวิจัยและพัฒนาพระปกเกล้าโครงการสตรีศึกษา,
 2541.

3. วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์

กรวิภา สารคณา. “ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรงในจังหวัดลำพูนในปี 2551”.
 วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2552.

เกียรติพงษ์ ชาวลำปาง, พ.ศ.ท.. “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานของตำรวจนครบาล”.
 วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2542.

จ่านงค์ อติวัฒน์สิทธิ์. “คุณธรรมและจริยธรรมคืออะไร” เอกสารประกอบการบรรยายวิชาการวิทยธรรม
 สำหรับผู้นำทางสังคม ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา. กรุงเทพมหานคร : คณะ
 สังคมศาสตร์มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์, 2542.

ชุมพร แสงมณี. “บทบาททางการเมืองของสตรีในองค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษา อำเภอเมือง
 จังหวัดเชียงใหม่”. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย :
 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2540.

- ทองดี เนตรวีระ. “ความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาอำเภอน่าน เขต 2 ที่มีต่อการถ่ายโอนสถานศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยอุตรดิตถ์, 2550.
- นฤมล เมืองเดช. “บทบาทของสตรีกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่”. สารนิพนธ์ศาสตรบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2549.
- นิสาชล ประสารสุข. “ความคิดเห็นของผู้ป่วยต่อการใช้ยาสมุนไพรที่ได้รับจากการส่งจ่ายจากโรงพยาบาลกุดชุม จังหวัดยโสธร”. วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2540.
- บุหงา ทาระพันธ์. “ความเข้าใจเรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 : ศึกษาเฉพาะกรณี โรงเรียนยโสธรพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร”. สารนิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2550.
- ปรองปรีดา โยธา. “ความคิดเห็นของประชาชนต่อมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศจากการผลิตกระแสไฟฟ้าของโรงไฟฟ้าแม่เมาะ : กรณีศึกษาประชาชนตำบลสบป่าดอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย เชียงใหม่, 2540.
- พงษ์ไพบุลย์ ศิลาราวเวทย์. “ความคิดเห็นของประชาชนในเมืองต่อสวนสาธารณะ : กรณีศึกษาผู้ใช้สวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร”. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2542.
- มนตรี เทอดธีระกุล. “การมีส่วนร่วมของสตรีในองค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดชลบุรีและจังหวัดระยอง”. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2543.
- รัตนา จงสุทธามณี. “บทบาทผู้นำสตรีในการเมืองท้องถิ่นเชียงราย”. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2538.
- วันชัย ฉัตรพัฒนากุล. “ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนต่อการดำเนินงาน โครงการศาสตร์ชุมชนพื้นที่สูง ศูนย์จัดการต้นน้ำกก จังหวัดเชียงราย”. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2542.

- สมพิศ ศรีวิชัย. “แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลเมือง แม่สอด อำเภอ แม่สอด จังหวัดตาก”. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, 2551.
- สมศักดิ์ เกี้ยวถึงแก้ว. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรัฐศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มิตรการพิมพ์, 2526.
- สันติ สันทัต. “บทบาททางการเมืองของสตรีในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย”. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2547.
- สันติ สันทัต. “บทบาททางการเมืองของสตรีในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2547.
- สัมพันธ์ ภูมมาลา, ว่าที่ ร.ต.. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีอำเภอไชยปราการ จังหวัด เชียงใหม่”. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย, 2548.
- สินธุ์ มุ่งดี. “สตรีกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในอำเภอสาร์ภี จังหวัดเชียงใหม่” วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2545.
- สุขใจ วงศ์ษา. “ความคิดเห็นของพนักงานท่าอากาศยานกรุงเทพมหานครที่มีการเปลี่ยนแปลง โครงสร้างองค์การ : ศึกษากรณีเฉพาะสาขานท่าอากาศยานกรุงเทพมหานคร”. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2548.
- อรินทร์ นิตีเศรษฐ์. “ความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยของชาวชนบท : กรณีศึกษาประชาชนในอำเภอ ป่าซาง จังหวัดลำพูน”. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2549.
- อุทุมพร วิชาทอง. “ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเรื่องการเมืองการปกครองของนักเรียนมัธยมศึกษา ชั้นปีที่ 1 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 : ศึกษาเฉพาะกรณี โรงเรียนในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย รามคำแหง, 2541.

4. เว็บไซต์

www.oie.go.th/download/develop_mw.doc, 25 มีนาคม 2552.

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

มหามกุฏราชวิทยาลัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาสกร ดอกจันทร์

วุฒิการศึกษา	ศศ.ม. (รัฐศาสตร์) Ph.D. (Political Science)
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้ช่วยอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยาเขตศรีล้านช้าง
2. นายสุรพล พรหมกุล

วุฒิการศึกษา	ศศ.ม. (สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา)
ตำแหน่ง	อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
3. นายวิระพงษ์ ฤกษ์ประทุม

วุฒิการศึกษา	คม. (วิจัยและประเมินผลการศึกษา)
ตำแหน่ง	อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
4. นางสาวชุลีพรรณ หมูใหญ่

วุฒิการศึกษา	ศน.ม (รัฐศาสตร์การปกครอง)
ตำแหน่ง	นักบริหารงานคลัง 6
5. นางมะลิวัลย์ ชมฉ่ำ

วุฒิการศึกษา	ศน.ม (รัฐศาสตร์การปกครอง)
ตำแหน่ง	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์แผนและนโยบาย

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ที่ ศธ 6016(2.2)/ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
 วิทยาเขตศรีล้านช้าง ถนนวิสุทธิเทพ
 ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย 42000
 โทร. (042) 830434 โทรสาร (042) 830686

มกราคม 2556

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบแบบสอบถาม

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย	1. แบบสอบถาม	จำนวน 1 ชุด
	2. โครงร่างสารนิพนธ์	จำนวน 1 ชุด
	3. คำนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (IOC)	จำนวน 1 ชุด

ด้วยสืบค้นตรวจโท บัณฑิต วรรณทองสุข นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง รุ่นที่ 6/2552 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์เรื่อง ความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาคู จังหวัดเลย โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกิจ ชัยมุสิก เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาสกร คอกจันทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้จำเป็นต้องใช้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มหาวิทยาลัยฯ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์สอดคล้องกับสารนิพนธ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบแบบสอบถามดังกล่าว

มหาวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อทราบ

(พระครูกิตติสารสุเมธ)

รักษาการรองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาค้าง จังหวัดเลย

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาค้าง จังหวัดเลย โดยเป็นการวิจัยทางวิชาการเท่านั้น

จึงขอความกรุณาและความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามนี้โดยขอรับรองว่าคำตอบของท่านในแบบสอบถามจะถือเป็นความลับ และไม่มีการอ้างอิงตัวบุคคลไม่ว่ากรณีใด ๆ ทั้งสิ้น จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านได้โปรดกรอกแบบสอบถามตามสภาพความเป็นจริง ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้เป็นอย่างสูง

แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาค้าง จังหวัดเลย แบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ

- ด้านความสามารถของนักการเมือง
- ด้านบทบาทของนักการเมืองสตรี
- ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาค้าง จังหวัดเลยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้เป็นอย่างดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

บัณฑิต วรรณทองสุข

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

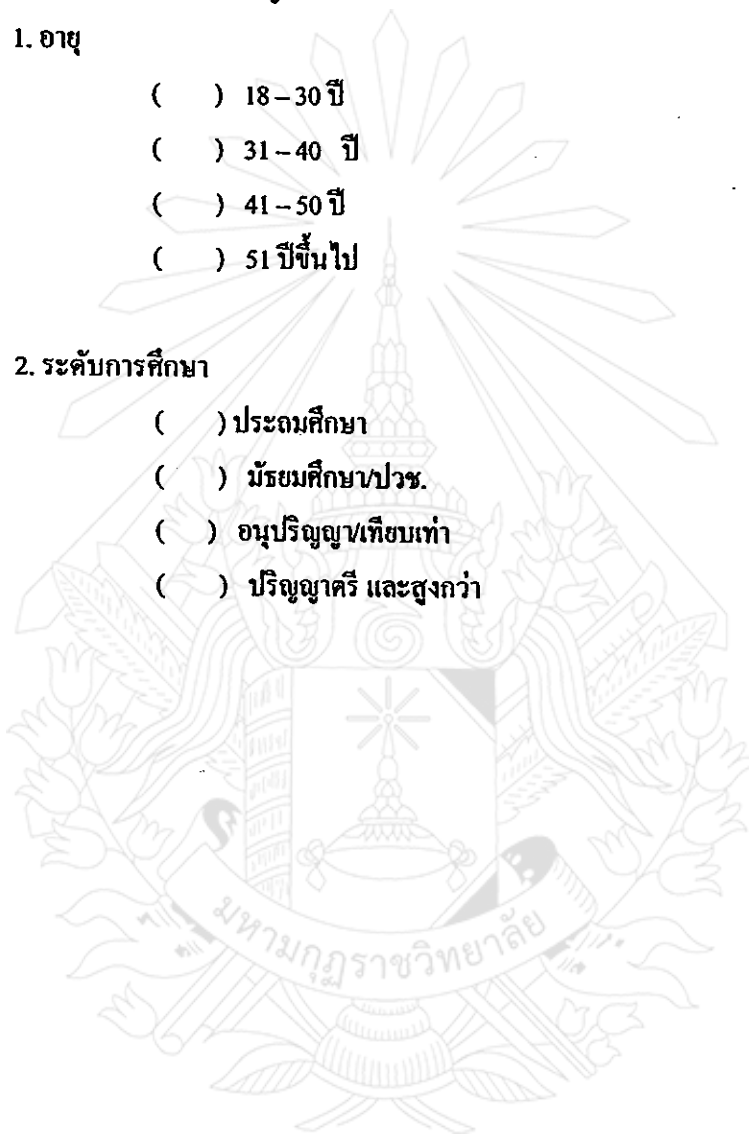
1. เพศ () ชาย
 () หญิง

1. อายุ

- () 18-30 ปี
() 31-40 ปี
() 41-50 ปี
() 51 ปีขึ้นไป

2. ระดับการศึกษา

- () ประถมศึกษา
() มัธยมศึกษา/ปวช.
() อนุปริญญา/เทียบเท่า
() ปริญญาตรี และสูงกว่า

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาค้าง จังหวัดเลย

ข้อ	ความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	ด้านความสามารถของนักการเมือง นักการเมืองสตรีเป็นบุคคลที่มีความสามารถ มีสิทธิเสรีภาพ และมีความสามารถในการปฏิบัติงานได้ดี					
2.	นักการเมืองสตรีเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม และประพฤติคน เป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม					
3.	นักการเมืองสตรีเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ และให้ความสำคัญต่อประ โยชน์โดยรวม					
4.	นักการเมืองสตรีมักจะมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการ แก้ปัญหา ได้ดีและสนใจรายละเอียดปลีกย่อย					
5.	นักการเมืองสตรีมีความประนีประนอมทำให้ประสานงานกับ หน่วยงานอื่นๆ ได้เป็นอย่างดี					
6.	นักการเมืองสตรีมีความละเอียดอ่อนทำให้มองเห็นปัญหา ต่างๆ และกล้าตัดสินใจแก้ปัญหาได้ทุกสถานการณ์และได้รับ การยอมรับจากกลุ่มและบุคคลภายนอก					
7.	นักการเมืองสตรีมีมนุษยสัมพันธ์ดีเป็นกันเองกับประชาชน และมีความซื่อสัตย์สุจริต					
8.	ด้านบทบาทของนักการเมืองสตรี นักการเมืองสตรีมีความเสมอภาคทางการเมืองในบทบาททาง การเมืองและมีการพัฒนาการที่ดีขึ้น					
9.	นักการเมืองสตรีส่วนใหญ่เคยเข้าร่วมกลุ่มร้องเรียนปัญหา ต่างๆ ในเรื่องที่ได้รับความสะดวกหรือจากการทำงานของ องค์กรและในชุมชน					
10.	นักการเมืองสตรีตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน ขององค์กรต่างๆ เช่นการติดตามประเมินผลใน โครงการต่างๆ					

ข้อ	ความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
11.	นักการเมืองสตรีเข้าถึงประชาชนเสมอเมื่อประชาชนต้องการความช่วยเหลือและให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ใน การปฏิบัติงาน					
12.	นักการเมืองสตรีเข้าถึงประชาชนเสมอเมื่อประชาชนต้องการความช่วยเหลือและให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในกรปฏิบัติงาน					
13.	นักการเมืองสตรีมักถูกกีดกัน ไม่ให้มีบทบาททางการเมือง โดยเฉพาะกระบวนการที่ได้มาซึ่งผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสตรี ยังอยู่ในวงแคบไม่เปิดกว้างเท่าที่ควร					
14.	ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองสตรี นักการเมืองสตรีเป็นผู้ที่มีส่วนร่วม ในการประชาสัมพันธ์ ข่าวสารทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ในชุมชนอย่างเพียงพอ					
15.	ในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง นักการเมืองสตรีมักเป็นฐานคะแนน และมีส่วนช่วยเหลือต่อนักการเมืองระดับชาติ					
16.	นักการเมืองสตรีให้การสนับสนุนกิจกรรมหรือโครงการ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับทางการเมือง เช่น การรณรงค์การ ไปใช้สิทธิ เลือกตั้ง การเข้าร่วมเดินขบวนประท้วง					
17.	นักการเมืองสตรีมีส่วนร่วมกับประชาชนในการพัฒนาบ้าน ต่าง ๆ และมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมให้กับชุมชน					
18.	นักการเมืองสตรีมีส่วนร่วมในการณรงค์การซื้อสิทธิขายเสียง ในการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง แสวงหาใช้อำนาจอธิปไตย และพึงคำปราศรัยในการรณรงค์หาเสียงรับเลือกตั้ง ทั้งใน ระดับท้องถิ่นและระดับชาติ					
19.	นักการเมืองสตรีเป็นผู้นำหลักการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยในทางบวกมาใช้มากกว่าการปกครองระบอบ ระบอบเผด็จการ					

20.	นักการเมืองสตรีเข้าร่วมอบรม สันทนาการแลกเปลี่ยน วิทยากรวิจารณ์ โยบายการบริหารงานกับบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง ทางการเมืองและแสดงความคิดเห็นทางการเมือง					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอ
 ค้าง จังหวัดเลย

.....

.....

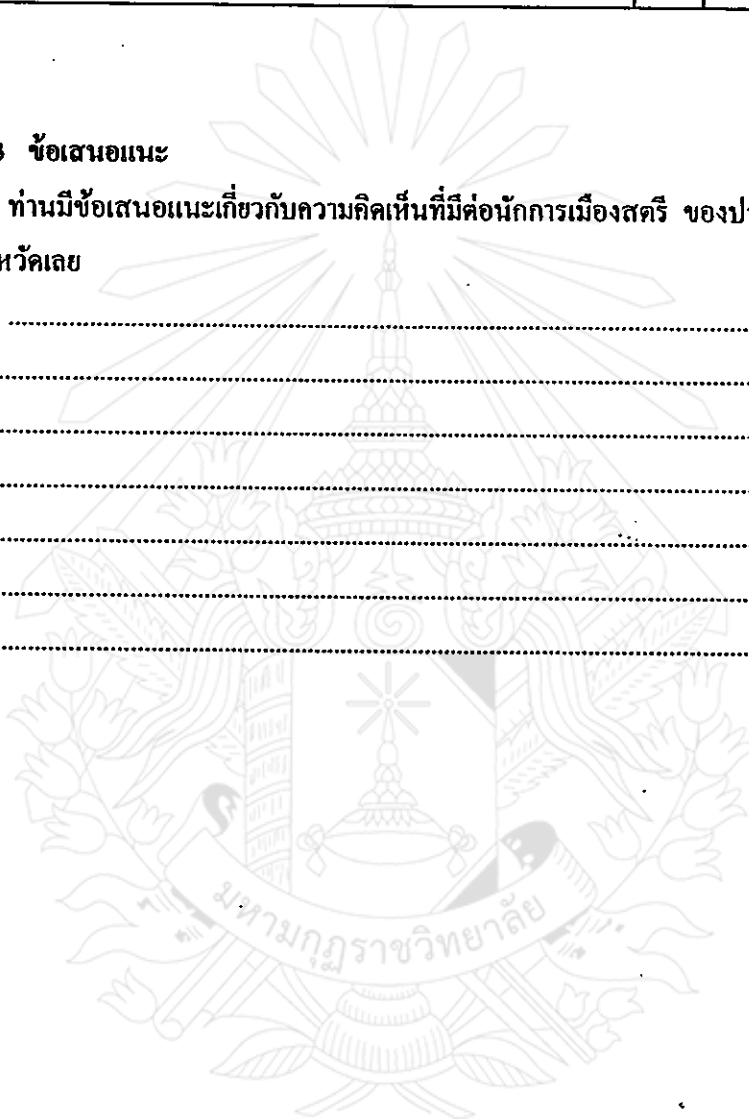
.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (IOC)

มหามกุฏราชวิทยาลัย

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเพื่องานวิจัย
เรื่อง ความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอนาค้าง จังหวัดเลย

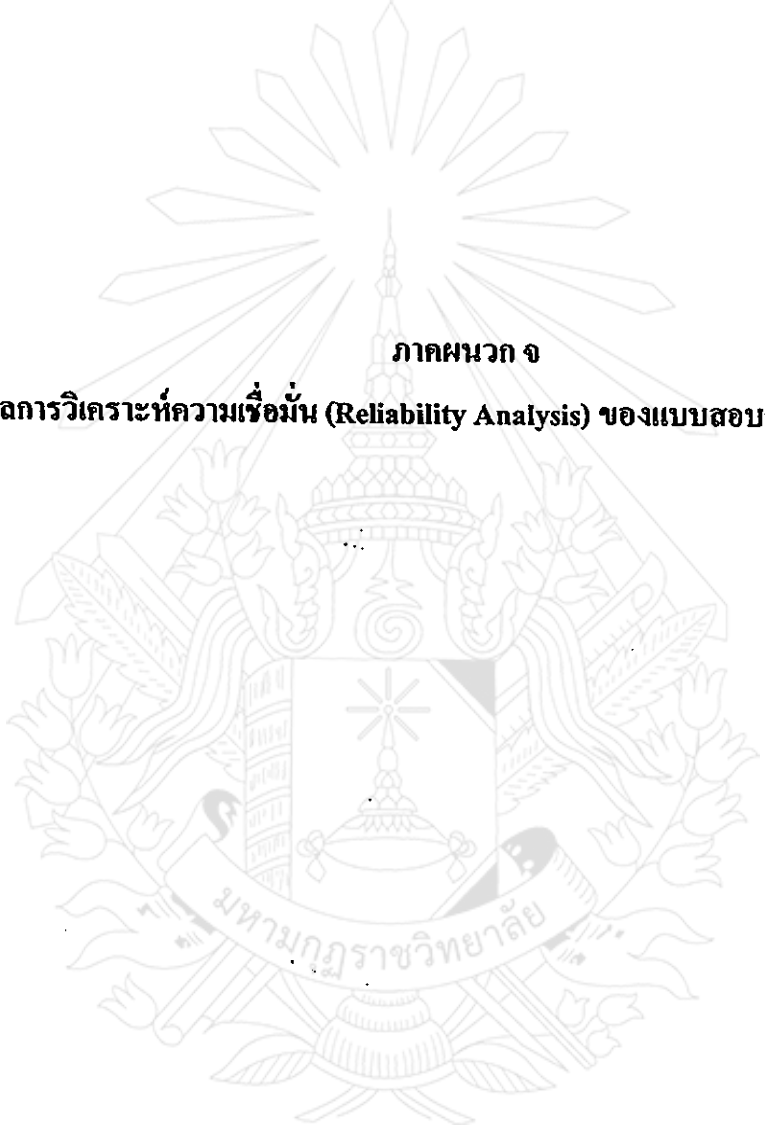
ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
	ด้านความสามารถของนักการเมือง								
1	นักการเมืองสตรีเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ มีสิทธิเสรีภาพและมี ความสามารถในการปฏิบัติงานได้ดี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	นักการเมืองสตรีเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม และประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	นักการเมืองสตรีเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อ การปฏิบัติหน้าที่และให้ความสำคัญต่อ ประโยชน์โดยรวม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	นักการเมืองสตรีมักจะมีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ในการแก้ปัญหาได้คิดและสนใจ รายละเอียดปลีกย่อย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	นักการเมืองสตรีมีความประนีประนอมทำ ให้ประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ ได้เป็น อย่างดี	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
6	นักการเมืองสตรีมีความละเอียดอ่อนทำให้ มองเห็นปัญหาต่างๆ และกล้าตัดสินใจ แก้ปัญหาได้ทุกสถานการณ์และ ได้รับการ ยอมรับจากกลุ่มและบุคคลภายนอก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	นักการเมืองสตรีมีมนุษยสัมพันธ์เป็น กันเองกับประชาชนและมีความซื่อสัตย์ ยุติธรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
	ด้านบทบาทของนักการเมืองสตรี								
8	นักการเมืองสตรีมีความเสมอภาคทาง การเมืองในบทบาททางการเมืองและมีการ พัฒนาการที่ดีขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	นักการเมืองสตรีส่วนใหญ่เคยเข้าร่วมกลุ่ม ร้องเรียนปัญหาต่างๆ ในเรื่องที่ได้รับ ความเดือดร้อนจากการทำงานขององค์กรและใน ชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10	นักการเมืองสตรีตรวจสอบและประเมินผล การดำเนินงานขององค์กรต่าง ๆ เช่น การ ติดตามประเมินผลในโครงการต่างๆ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
11	นักการเมืองสตรีเข้าถึงประชาชนเสมอเมื่อ ประชาชนต้องการความช่วยเหลือและให้ ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการ ปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12	นักการเมืองสตรีเข้าถึงประชาชนเสมอเมื่อ ประชาชนต้องการความช่วยเหลือและให้ ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการ ปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
13	นักการเมืองสตรีมักถูกกีดกันไม่ให้มี บทบาททางการเมือง โดยเฉพาะ กระบวนการที่ได้มาซึ่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง เป็นสตรียังอยู่ในวงแคบไม่เปิดกว้าง เท่าที่ควร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
	ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองสตรี								
14	นักการเมืองสตรีเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ข่าวสารทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ในชุมชนอย่างเพียงพอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
15	ในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง นักการเมืองสตรีมักเป็นฐานคะแนน และมีส่วนช่วยเหลือคือนักการเมืองระดับชาติ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
16	นักการเมืองสตรีให้การสนับสนุนกิจกรรมหรือ โครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับทางการเมือง เช่น การรณรงค์การ ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การเข้าร่วมเดินขบวนประท้วง	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
17	นักการเมืองสตรีมีส่วนร่วมกันประชาชน ในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ และมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมให้กับชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
18	นักการเมืองสตรีมีส่วนร่วมในการณรงค์ การซื้อสิทธิขายเสียง ในการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง แสดงการใช้อำนาจอธิปไตย และ พึงคำปราศรัยในการรณรงค์หาเสียงรับเลือกตั้ง ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
19	นักการเมืองสตรีเป็นผู้ที่นำหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยในทางบวก มาใช้มากกว่าการปกครองระบอบระบอบเผด็จการ	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้

20	นักการเมืองสตรีเข้าร่วมอบรม สนทนา แลกเปลี่ยนวิพากษ์วิจารณ์ โฆษณาการ บริหารงานกับบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องทาง การเมืองและแสดงความคิดเห็นทางการเมือง เมือง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก จ
ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability Analysis) ของแบบสอบถามเพื่องานวิจัย

ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability Analysis) ของแบบสอบถามเพื่องานวิจัย
เรื่อง ความคิดเห็นที่มีต่อนักการเมืองสตรี ของประชาชนในอำเภอหาดฉาง จังหวัดเลย

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
OP1	82.3604	56.6179	.4190	.8709
OP2	82.3376	54.6211	.5608	.8659
OP3	82.3249	55.3293	.4898	.8686
OP4	82.2005	56.8783	.4606	.8697
OP5	82.1853	56.0954	.4434	.8702
OP6	82.1650	56.1788	.4645	.8694
OP7	82.2411	56.9875	.4138	.8710
OP8	82.1802	56.7791	.4461	.8701
OP9	82.1878	57.2369	.3892	.8718
OP10	82.1701	57.5003	.3721	.8723
OP11	82.3071	56.5441	.4158	.8711
OP12	82.2919	55.2759	.5275	.8672
OP13	82.2868	54.4544	.5474	.8664
OP14	82.3959	55.9090	.4396	.8704
OP15	82.4188	55.6842	.5235	.8675
OP16	82.3959	55.2220	.5492	.8665
OP17	82.4594	55.1141	.4590	.8700
OP18	82.3985	54.3777	.5461	.8664
OP19	82.4239	55.7054	.5103	.8679
OP20	82.4695	55.5729	.5096	.8679

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 20

Alpha = .8748

ประวัติผู้วิจัย**ชื่อ - นามสกุล**

สิปคำรวงโทพัฒน์จิต วรรณทองสุข

วัน เดือน ปี เกิด

วันที่ 7 สิงหาคม 2524

ที่อยู่ปัจจุบัน

8/1 ม. 6 ตำบลนาคิ้ว อำเภอนาคิ้ว จังหวัดเลย

การศึกษา

พ.ศ. 2549

นิติศาสตร์ (น.บ.)

มหาวิทยาลัยภาคกลาง จังหวัดนครสวรรค์

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2553-ปัจจุบัน

ผู้บังคับหมู่ ฝ่ายบริการจัดการศึกษา

สังกัดศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธร ภาค 1

